Халқ сўзи

Ўзбекистон – келажаги буюк давлат

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган ● WWW.XS.UZ ● E-mail: Info@xs.uz ● 2018 йил 19 апрель, № 77-78 (7035-7036) Пайшанба

Сайтимизга ўтиш учун QR-кодини телефонингиз орқали сканер қилинг.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ КОРЕЯ РЕСПУБЛИКАСИ ТАШҚИ ИШЛАР ВАЗИРИНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 18 апрель куни мамлакатимизда ташриф билан бўлиб турган Корея Республикаси ташқи ишлар вазири Кан Гён Хва хонимни қабул қилди.

Давлатимиз раҳбари меҳмонни самимий қутлар экан, Ўзбекистон ва Жанубий Корея ўртасидаги кўп асрлик дўстлик ришталари мустаҳкамланиб, стратегик шериклик муносабатлари изчил ривожланаётганини чуқур мамнуният билан таъкидлади.

Суҳбатда 2017 йил ноябрь ойида Жанубий Кореяга олий даражадаги тарихий ташриф ҳамда унинг якунида эришилган муҳим келишувлар Ўзбекистон — Жанубий Корея ўзаро манфаатли ҳамкорлигини сифат жиҳатидан янги босқичга кўтариш ва аниқ амалий мазмун билан бойитишга хизмат қилгани алоҳида қайд этилди.

Мамлакатларимиз ўртасидаги савдо кўрсаткичлари изчил ўсиб бормоқда. Жанубий Корея Ўзбекистон иқтисодиётига киритган инвестициялар ҳажми 7 миллиард доллардан ошди. “Поско-ДЭУ”, “ДжиЭС”, “Эвергрин”, “Янгуан” ва бошқа кўплаб компаниялар билан биргаликда қиймати 5 миллиард доллардан ортиқ янги инвестиция лойиҳалари ишлаб чиқилмоқда.

Жорий йилнинг февраль ойида Тошкентда янги форматда савдо-иқтисодий ҳамкорлик масалалари бўйича биринчи қўшма ҳукуматлараро учрашув муваффақиятли ўтказилди.

Соғлиқни сақлаш, мактабгача таълим, шаҳар бошқаруви, энергетика, иқтисодиётнинг бошқа тармоқлари ва ижтимоий соҳани ривожлантиришда Жанубий Кореянинг илғор тажрибаси, илмий ютуқлари ва технологияларидан фойдаланишга қаратилган қўшма дастурлар фаол амалга оширилмоқда.

Корея Республикасининг етакчи мутахассислари мамлакатимиз вазирликлари, идора ва ҳокимликлари томонидан маслаҳатчи сифатида жалб этилмоқда. Гуманитар, таълим ва туризм соҳаларида алмашинувлар кенгаймоқда.

Учрашувда давлатларимиз ўртасидаги ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш истиқболлари ҳамда халқаро ва минтақавий сиёсатнинг долзарб масалалари юзасидан фикр алмашилди.

Ўзбекистон Республикаси Корея Республикаси Президенти Мун Чжэ Ин томонидан Корея яриморолида ва бутун минтақада тинчлик ва хавфсизликни таъминлаш борасида амалга оширилаётган сиёсатни тўлиқ қўллаб-қувватлаши таъкидланди.

Президентимиз режалаштирилаётган олий даражадаги учрашувлар мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатларда муҳим аҳамият касб этиши ва янги истиқболли келишувларга эришишни таъминлашига ишонч билдирди.

Ташқи ишлар вазири Президентимиз Шавкат Мирзиёевга самимий қабул учун миннатдорлик билдириб, Корея Республикаси Президенти Мун Чжэ Иннинг саломи ва эзгу тилакларини етказди.

Меҳмон Жанубий Корея Ўзбекистон Республикаси Президенти ташаббуси билан жорий йил март ойида Тошкент шаҳрида бўлиб ўтган Афғонистон бўйича халқаро конференция якунларини юксак баҳолашини, ушбу анжуман, шубҳасиз, минтақада барқарорлик ва хавфсизликни таъминлашга муҳим ҳисса бўлиб қўшилишини таъкидлади.

Вазир Ўзбекистон Президентига Жанубий Корея фуқаролари учун визасиз тартиб жорий этиш тўғрисида қабул қилинган қарор учун самимий миннатдорлик билдирди, бу сайёҳлар оқимини салмоқли даражада ошириш ва ишбилармонлик алоқаларини кенгайтиришга хизмат қилаётганини қайд этди.

Учрашув сўнгида Кан Гён Хва Жанубий Корея икки томонлама стратегик шериклик муносабатлари ва кенг кўламли ҳамкорликни янада мустаҳкамлашга тайёр эканини таъкидлади.

ЎзА.

Ўзбекистон Республикасининг ҚОНУНИ

Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида

Қонунчилик палатаси томонидан 2018 йил 26 мартда қабул қилинган
Сенат томонидан 2018 йил 29 мартда маъқулланган

1-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1991 йил 15 февралда қабул қилинган **«Ўзбекистон Республикасида жамоат бирлашмалари тўғрисида»**ги 223-XII-сонли Қонунига (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1991 йил, № 4, 76-модда; 1992 йил, № 9, 363-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1997 йил, № 4–5, 126-модда; 1998 йил, № 3, 38-модда; 2004 йил, № 1–2, 18-модда, № 5, 90-модда; 2005 йил, № 1, 18-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2008 йил, № 12, 640-модда; 2009 йил, № 9, 330-модда; 2014 йил, № 12, 343-модда) қуйидаги ўзгартишлар киритилсин:

1) **1-модда иккинчи қисмининг ўзбекча матнидаги** «физкультура-спорт» деган сўзлар «жисмоний тарбия-спорт» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

2) **3-модданинг биринчи қисмидаги** «физкультура-соғломлаштириш ва спорт ишларини ўтказиш; табиатни, тарих ва маданият ёдгорликларини муҳофаза қилиш» деган сўзлар «жисмоний тарбия-соғломлаштириш ва спорт ишларини амалга ошириш; табиатни, моддий маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

2-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1991 йил 14 июнда қабул қилинган **«Виждон эркинлиги ва диний ташкилотлар тўғрисида»**ги 289-XII-сонли Қонуни (Ўзбекистон Республикасининг 1998 йил 1 майда қабул қилинган 618-I-сонли Қонуни таҳририда) (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1998 йил, № 5–6, 99-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2008 йил, № 12, 640-модда) **16-моддасининг иккинчи қисмидаги** «Тарихий ва маданий ёдгорлик объектлари ва буюмларини» деган сўзлар «Моддий маданий мерос объектларини» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

3-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1991 йил 19 ноябрда қабул қилинган **«Давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш тўғрисида»**ги 425-XII-сонли Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1992 йил, № 1, 43-модда; 1993 йил, № 5, 236-модда; 1994 йил, № 11–12, 285-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1995 йил, № 9, 193-модда; 1998 йил, № 3, 38-модда; 1999 йил, № 1, 20-модда; 2003 йил, № 1, 8-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2006 йил, № 4, 153-модда; 2010 йил, № 9, 337-модда; 2011 йил, № 4, 97-модда; 2012 йил, № 12, 336-модда; 2014 йил, № 1, 2-модда; 2016 йил, № 12, 383-модда; 2017 йил, № 6, 300-модда; 2018 йил, № 1, 1-модда) **4-моддаси 2-бандининг 2-кичик банди** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«2) моддий маданий мерос объектлари, шу жумладан давлат фондларида, миллий фондларда, ахборот-кутубхона фондларида ва илмий-тадқиқот муассасаларининг фондларида сақланаётган моддий маданий мерос объектлари, шунингдек архивлар, музейлар ва муҳофаза этиладиган табиий ҳудудлар».

4-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1992 йил 2 июлда қабул қилинган **«Ўзбекистон Республикаси Давлат герби тўғрисида»**ги 616-XII-сонли Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1992 йил, № 9, 328-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1999 йил, № 5, 124-модда; 2003 йил, № 5, 67-модда; 2005 йил, № 1, 18-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2010 йил, № 12, 473-модда; 2017 йил, № 9, 510-модда) **4-моддаси биринчи қисми 5-бандининг ўн бешинчи хатбошисидаги** «нотариал архивларнинг» деган сўзлар «идоравий нотариал архивларнинг» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

5-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1992 йил 3 июлда қабул қилинган **«Мудофаа тўғрисида»**ги 641-XII-сонли Қонуни (Ўзбекистон Республикасининг 2001 йил 11 майда қабул қилинган 211-II-сонли Қонуни таҳририда) (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 2001 йил, № 5, 80-модда; 2005 йил, № 1, 18-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2006 йил, № 6, 262-модда; 2009 йил, № 12, 470-модда) қуйидаги ўзгартишлар киритилсин:

1) **7-модданинг тўртинчи қисмидаги** «Қуролли Кучлар Бирлашган штабининг» деган сўзлар «Қуролли Кучлар Бош штабининг» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

2) **11-модда:**

номи қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«11-модда. Қуролли Кучларнинг Бош штаби»;

биринчи қисмидаги «Қуролли Кучларнинг Бирлашган штаби» деган сўзлар «Қуролли Кучларнинг Бош штаби» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

иккинчи қисмининг биринчи хатбошиси қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Қуролли Кучларнинг Бош штаби».

6-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1992 йил 9 декабрда қабул қилинган **«Гаров тўғрисида»**ги 736-XII-сонли Қонуни (Ўзбекистон Республикасининг 1998 йил 1 майда қабул қилинган 614-I-сонли Қонуни таҳририда) (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1998 йил, № 5–6, 96-модда; 2002 йил, № 1, 20-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2007 йил, № 4, 156-модда; 2009 йил, № 9, 337-модда; 2015 йил, № 8, 312-модда; 2018 йил, № 1, 4-модда) қуйидаги ўзгартишлар киритилсин:

(Давоми 2, 3, 4, 5, 6-бетларда).

Кан Гён Хва:

«КОРЕЯЛИКЛАР ЎЗБЕК ХАЛҚИНИНГ БОЙ МАДАНИЯТИ ВА УРФ-ОДАТЛАРИНИ ЮКСАК ҚАДРЛАЙДИ»

Ўзбекистон билан Жанубий Корея ўртасидаги алоқалар барча соҳада изчил ривожланиб бормоқда. Халқларимизнинг менталитети, маданияти бир-бирига ўхшаш. Юртимизда яшаётган корейс диаспораси мамлакатимиздаги кўплаб бошқа миллат вакиллари қатори тинч-тотув ва фаровон ҳаёт кечириб, Ватанимиз равнақига муносиб ҳисса қўшиб келаётир.

Мамлакатимизда ташриф билан бўлиб турган **Корея Республикаси ташқи ишлар вазири Кан Гён Хва хоним** ЎзА мухбирига қуйидагиларни гапириб берди:

— Аввало, самимий қабул учун Президент Шавкат Мирзиёевга миннатдорлик билдираман. Ўзбекистон раҳбари билан суҳбатимиз ғоят мазмунли бўлди, конструктив руҳда ўтди.

Кейинги йилларда мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатлар изчил ривожланиб бормоқда. 2017 йил 22 — 25 ноябрь кунлари Президент Шавкат Мирзиёевнинг Корея Республикасига давлат ташрифи ҳамкорликни сифат жиҳатидан янги босқичга кўтарди. Икки давлат раҳбарларининг ички ва ташқи сиёсат масалаларига ёндашув ва қарашлари ўхшаш, улар минтақавий тинчлик ва барқарорликни таъминлаш борасида ҳамфикрдир.

Мазкур ташриф давомида давлат раҳбарлари икки томонлама ҳамкорликнинг уч муҳим йўналиши — олий даражадаги мулоқотларни янада фаоллаштириш, икки томонлама ҳамкорликни ривожлантириш учун қулай шароитлар яратишга қаратилган меъёрий-ҳуқуқий базани такомиллаштириш, амалий шерикликнинг соҳа ва йўналишларини диверсификация қилиш юзасидан келишиб олди.

(Давоми 7-бетда).

Ламберто ЗАНЬЕР,
ЕХҲТнинг камсонли миллатлар бўйича Олий комиссари:

«ПРЕЗИДЕНТ ШАВКАТ МИРЗИЁЕВ МАМЛАКАТДА БАҒРИКЕНГЛИКНИ МУСТАҲКАМЛАШ ЙЎЛИДА ЯНГИ ИМКОНИЯТЛАРНИ ОЧМОҚДА»

Ўзбекистон томонининг таклифига биноан ЕХҲТнинг камсонли миллатлар бўйича Олий комиссари (КМОК) Ламберто Заньер бошчилигидаги делегация ишчи ташриф билан мамлакатимизга келди.

Эксклюзив интервью

Мазкур ташриф ЕХҲТ билан 2018-2019 йилларга мўлжалланган ҳамкорликнинг “Йўл харитаси”га мувофиқ амалга оширилмоқда. Бундан кўзланган мақсад Ўзбекистон ва КМОК ўртасида ҳамкорлик истиқболларини муҳокама қилиш, юртимизда миллатлараро масалалар бўйича ишлаб чиқилган Давлат дастури ҳақида маълумот олиш, Марказий Осиё ҳудудида хавфсизлик ва барқарорликни таъминлаш борасида миллат ва элатлараро муносабатлар масалаларини кўриб чиқиш, фикр алмашишга қаратилгандир.

Делегация даставвал Фарғона ва Наманган вилоятларида турли миллат вакиллари яшайдиган ҳудудларда бўлди, маҳаллий ҳокимият вакиллари, қирғиз, рус, тожик ва татар маданият марказлари фаоллари билан учрашувлар ўтказди. Бундан ташқари, ЕХҲТ вакиллари ҳукумат, парламент, Ташқи ишлар вазирлиги, Инсон ҳуқуқлари бўйича миллий марказ, Халқ таълими вазирлиги, Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Миллатлараро муносабатлар ва хорижий мамлакатлар билан дўстлик алоқалари қўмитасида мулоқотлар қилди. Шунингдек, ЕХҲТнинг Олий комиссари бошчилигидаги гуруҳ миллий-маданий марказлар раҳбарлари билан биргаликда миллатлараро тотувлик ва жамиятда тенгликни таъминлашдаги энг долзарб масалалар юзасидан фикр-мулоҳазалар алмашишди.

“Халқ сўзи” мухбирига берган интервьюсида Ламберто Заньер шундай деди:

— Менинг Ўзбекистонга ташрифим жуда қизғин жараёнга тўғри келди. Яъни ҳозир мамлакатингиз ўз қўшнилари билан чегараларни очди, одамлар эмин-эркин яқинларини кўргани боришаяпти. Бу ташаббусларнинг ҳаммаси миллатлараро муносабатларга ижобий таъсир кўрсатмоқда. Юртингизга Ўш орқали кириб келдик. Фарғона водийсида бўлиб, бу ерда турли тилларда ўқитиладиган мактабларга бордик, ўқувчилар учун яратилган шарт-шароитлар билан танишдик. Ўзбекистондаги таълим ва бошқа соҳаларда халқаро келишувни таъминлаш бўйича ҳолат ижобийлигига гувоҳ бўлдик. Умуман, миллатлараро муносабатлар йўналишида конструктив сиёсат олиб борилаяпти. Президент Шавкат Мирзиёев раҳнамолигида мамлакатда бағрикенгликни мустаҳкамлаш йўлида янги имкониятлар очилмоқда. Айни шу жараёнга бизнинг ташкилот ҳам муносиб ҳисса қўшишга тайёр. Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Миллатлараро муносабатлар ва хорижий мамлакатлар билан дўстлик алоқалари қўмитасида ўтказилган учрашувда биз барча стратегик механизмлардан фойдаланишга алоҳида эътибор қаратиб, ҳамкорликни янада кенгайтириш масалаларини муҳокама қилдик. Ташқи ишлар вазири билан мулоқотда ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш истиқболлари, Ўзбекистоннинг жаҳон ҳамжамиятига интеграциялашуви масалалари, турли миллат вакиллари учун тенг имкониятлар яратиш бўйича амалга оширилаётган ишлар ҳақида фикр-мулоҳазалар юритдик.

ЕХҲТнинг камсонли миллатлар бўйича Олий комиссари қайд этишича, Ўзбекистон ЕХҲТнинг тўла ҳуқуқли иштирокчиларидан биридир. Олий комиссар лавозимининг мандати миллий озчиликнинг муаммолари билан боғлиқ зиддиятларга нисбатан эрта огоҳлантиришни ва керак бўлганда, имкон қадар тезроқ босқичда фавқулодда чоралар кўришни таъминлашдан иборат. Превентив дипломатия бевосита манфаатдор томонларнинг ролини эрта босқичда баҳолаш имконини беради. Хусусан, бу озчилик миллат ва элат вакиллари билан тез-тез алоқаларни амалга оширишни ўз ичига олади. Олий комиссар ўзаро мулоқотни рағбатлантириш, улар ўртасида ишонч ва ҳамкорликни мустаҳкамлашга интилади.

(Давоми 6-бетда).

Муносабат

Ижтимоий соҳа вакилларининг ўз вазифаси бор

Давлатимиз раҳбари 13 апрель куни Сирдарё вилояти фаоллари билан бўлиб ўтган йиғилишда ижтимоий соҳа ходимларини ободонлаштириш ва бошқа ишларга мажбурий жалб этиш ҳолатини жиддий танқид қилди. Шундан келиб чиқиб, бу каби воқеалар қайтарилмаслиги ва уларга қатъий чек қўйиш учун ҳуқуқий механизм ишлаб чиқиш юзасидан топшириқлар берди, бу барча ташкилотлар қатори, касаба уюшмалари зиммасига ҳам катта масъулият юклайди.

Фарҳод ХАНАПИЯЕВ,
Ўзбекистон соғлиқни сақлаш ходимлари касаба уюшмаси Республика кенгаши раиси:

— Юртимизда охирги йилларда мажбурий меҳнатдан фойдаланишни бартараф этиш бўйича олиб борилаётган тизимли саъй-ҳаракатларга қарамай, жойлардаги айрим мутасаддиларнинг эътиборсизлиги, масалага юзаки ёндашиши натижасида ўқитувчи ва шифокорларни ўзларига тааллуқли бўлмаган ишларга жалб қилиш каби ноxуш ҳолатларга йўл қўйилгани сир эмас. Айтиш жоизки, тегишли органлар, шу жумладан, касаба уюшмалари бу масалага қонуний нуқтаи назардан ёндашиб, бундай раҳбарларни маъмурий жавобгарликка тортган пайтлар ҳам бўлди. Аммо баъзи жойларда вазият ўзгармай қолаётгани рост. Ваҳолонки, ободонлаштириш юмушлари учун зарур маблағ ажратилган бўлиб, вақтинча банд бўлмаган одамларни унга жалб этиш мумкин эди-ку.

(Давоми 7-бетда).

Халқаро кўргазма

Илғор технологиялар намойиши ва маҳорат дарслари

Кеча пойтахтимиздаги “Ўзэкспомарказ” мажмуида “Соғлиқни сақлаш — TIHE-2018” халқаро кўргазмаси иш бошлади.

Тадбир Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги, Ташқи савдо вазирлиги, Савдо-саноат палатаси, “Ўзтиббтехника” масъулияти чекланган жамияти, Республика стоматологлар ва тиш техниклари уюшмаси, “ITE Uzbekistan” халқаро кўргазма компанияси ҳамкорлигида ташкил этилди.

Унинг очилиш маросимида сўзга чиққанлар бугун Президентимиз Шавкат Мирзиёев ташаббуси билан соғлиқни сақлаш соҳасида изчил амалга оширилаётган ислоҳотлар шифо масканларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, халқимизга кўрсатилаётган тиббий ёрдам кўламини кенгайтириш, жаҳон тиббиётининг энг илғор ютуқларини ўзлаштиришда муҳим омил бўлаётганини алоҳида таъкидлади.

(Давоми 6-бетда).

Ўзбекистон Республикасининг
ҚОНУНИ

Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

1) **5-модданинг тўртинчи қисми** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Тарихий, илмий, бадиий қимматга ёки ўзга маданий қимматга эга бўлганлиги туфайли ёхуд давлат хавфсизлигини таъминлаш манфаатлари нуқтаи назаридан гаров қўлланилиши мумкин бўлмаган объектлар рўйхати Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланади»;

2) **27-модда тўртинчи қисмининг 2-банди** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«2) гаров нарсаси тарихий, илмий, бадиий қимматга ёки ўзга маданий қимматга эга мол-мулк бўлса».

7-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1992 йил 9 декабрда қабул қилинган **«Табиатни муҳофаза қилиш тўғрисида»**ги 754–XII-сонли Қонунига (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1993 йил, № 1, 38-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1995 йил, № 6, 118-модда; 1997 йил, № 4–5, 126-модда; 1999 йил, № 1, 20-модда; 2000 йил, № 5–6, 153-модда, № 7–8, 217-модда; 2002 йил, № 9, 165-модда; 2003 йил, № 9–10, 149-модда; 2004 йил, № 5, 90-модда; 2005 йил, № 1, 18-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2006 йил, № 10, 536-модда; 2011 йил, № 1, 1-модда, № 9, 247-модда; 2013 йил, № 4, 98-модда; 2014 йил, № 9, 244-модда; 2017 йил, № 6, 300-модда, № 9, 510-модда) қуйидаги ўзгартишлар киритилсин:

1) **3-модданинг олтинчи хатбошиси** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«табиат объектлари билан боғлиқ моддий маданий мерос объектларини асраб қолишдир»;

2) **45-модданинг биринчи қисмидаги** «рекреация мақсадларига мўлжалланган ерларда ва тарихий-маданий аҳамиятга молик ерларда» деган сўзлар «рекреация мақсадларига мўлжалланган ерларда, моддий маданий мерос объектлари жойлашган ерларда» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

8-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1993 йил 6 майда қабул қилинган **«Сув ва сувдан фойдаланиш тўғрисида»**ги 837–XII-сонли Қонунига (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1993 йил, № 5, 221-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1997 йил, № 4–5, 126-модда; 1998 йил, № 9, 181-модда; 2000 йил, № 7–8, 217-модда; 2001 йил, № 1–2, 23-модда; 2004 йил, № 1–2, 18-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2007 йил, № 12, 604-модда; 2009 йил, № 12, 472-модда; 2011 йил, № 1, 1-модда, № 9, 247-модда; 2013 йил, № 4, 98-модда; 2014 йил, № 9, 244-модда; 2016 йил, № 12, 383-модда; 2017 йил, № 9, 510-модда) қуйидаги ўзгартишлар киритилсин:

1) **35-модда биринчи қисмининг олтинчи хатбошисидаги** ва **35[1]-модда биринчи қисмининг олтинчи хатбошисидаги** «ўрмонлар, ҳайвонот дунёси» деган сўзлар «ўсимлик ва ҳайвонот дунёси» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

2) **64-модданинг иккинчи қисми** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Балиқчилик хўжалиги ташкилотларига бириктирилган табиий сув ҳавзаларида, балиқчилик питомникларида ҳамда ҳовуз хўжаликларида, шунингдек овчилик-балиқ овлаш жамиятларига бириктирилган жойларда спорт ва ҳаваскорлик йўли билан балиқ овлаш уларнинг рухсатига кўра амалга оширилади»;

3) **65-модда** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«65-модда. Овчилик хўжалигини юритувчи шахсларнинг сувдан фойдаланишга доир имтиёзли ҳуқуқлари

Ёввойи сув қушлари ва қимматли мўйна берадиган сув ҳайвонлари (қундуз, ондатра, сув каламуши, нутрия ва ҳоказолар) маскани бўлган дарёларда, кўлларда ва бошқа сув объектларида овчилик хўжалигини юритишни амалга ошираётган юридик ва (ёки) жисмоний шахсга экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш, сув хўжалиги органлари сувдан комплекс фойдаланиш талабларини ҳисобга олган ҳолда сувдан фойдаланишга доир имтиёзли ҳуқуқлар бериши мумкин».

9-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1993 йил 7 майда қабул қилинган **«Давлат уй-жой фондини хусусийлаштириш тўғрисида»**ги 846–XII-сонли Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1993 йил, № 5, 230-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2008 йил, № 12, 640-модда; 2010 йил, № 9, 337-модда; 2017 йил, № 9, 510-модда) **12-моддаси 3-бандининг иккинчи хатбошиси** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«уй-музейлар, шунингдек моддий маданий мерос объектлари бўлган квартиралар ва уйлар».

10-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1993 йил 28 декабрда қабул қилинган **«Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига сайлов тўғрисида»**ги 990–XII-сонли Қонуни (Ўзбекистон Республикасининг 2003 йил 29 августда қабул қилинган 518–II-сонли Қонуни таҳририда) (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 2003 йил, № 9–10, 132-модда; 2004 йил, № 9, 171-модда; 2005 йил, № 1, 18-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2008 йил, № 12, 637-модда; 2012 йил, № 12, 331-модда; 2015 йил, № 12, 452-модда) **11-моддасининг 16-банди** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«16) сайловни ташкил этиш ва ўтказиш билан боғлиқ ҳужжатларнинг архивларга ёки идоравий архивларга топширилишини таъминлайди».

11-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1994 йил 5 майда қабул қилинган **«Халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашларига сайлов тўғрисида»**ги 1050–XII-сонли Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1994 йил, № 5, 125-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1998 йил, № 3, 38-модда; 1999 йил, № 1, 20-модда, № 9, 206-модда; 2000 йил, № 5–6, 153-модда; 2003 йил, № 9–10, 134-модда; 2004 йил, № 9, 171-модда; 2005 йил, № 1, 18-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2008 йил, № 12, 637-модда; 2012 йил, № 12, 331-модда; 2014 йил, № 1, 2-модда; 2015 йил, № 12, 452-модда; 2017 йил, № 8, 383-модда) **11-моддасининг 16-банди** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«16) сайловни ташкил этиш ва ўтказиш билан боғлиқ ҳужжатларнинг архивларга ёки идоравий архивларга топширилишини таъминлайди».

12-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1994 йил 22 сентябрда қабул қилинган 2012–XII-сонли Қонуни билан тасдиқланган **Ўзбекистон Республикасининг Жиноят кодексига** (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1995 йил, № 1, 3-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1996 йил, № 9, 144-модда; 1997 йил, № 2, 56-модда, № 9, 241-модда; 1998 йил, № 5–6, 102-модда, № 9, 181-модда; 1999 йил, № 1, 20-модда, № 5, 124-модда, № 9, 229-модда; 2000 йил, № 5–6, 153-модда; 2001 йил, № 1–2, 23-модда, № 9–10, 165-модда; 2002 йил, № 9, 165-модда; 2003 йил, № 1, 8-модда, № 9–10, 149-модда; 2004 йил, № 1–2, 18-модда, № 9, 171-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2005 йил, № 9, 314-модда, № 12, 417, 418-моддалар; 2006 йил, № 6, 261-модда, № 12, 656-модда; 2007 йил, № 4, 158, 166-моддалар, № 6, 248-модда, № 9, 416, 422-моддалар, № 12, 607-модда; 2008 йил, № 4, 187, 188, 189-моддалар, № 7, 352-модда, № 9, 485, 487, 488-моддалар, № 12, 640, 641-моддалар; 2009 йил, № 1, 1-модда, № 4, 128-модда, № 9, 329, 334, 335, 337-моддалар, № 12, 470-модда; 2010 йил, № 5, 176, 179-моддалар, № 9, 341-модда, № 12, 471, 477-моддалар; 2011 йил, № 1, 1-модда; 2012 йил, № 4, 108-модда, № 9/1, 242-модда, № 12, 336-модда; 2013 йил, № 4, 98-модда, № 10, 263-модда; 2014 йил, № 1, 2-модда, № 5, 130-модда, № 9, 244-модда, № 12, 343-модда; 2015 йил, № 6, 228-модда, № 8, 310, 312-моддалар, № 12, 452-модда; 2016 йил, № 4, 125-модда, № 9, 276-модда, № 12, 383, 385-моддалар; 2017 йил, № 3, 47-модда, № 6, 300-модда, № 9, 506, 510-моддалар; 2018 йил, № 1, 4-модда) қуйидаги ўзгартишлар киритилсин:

1) **59-модда саккизинчи қисмининг ўзбекча матнидаги** «қўшилади» деган сўз «қўшиб ҳисобланади» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

2) **62-модда** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«62-модда. Ушлаб туриш, қамоққа олиш ёки уй қамоғи вақтини ҳисобга олиш қоидалари

Суд жазо тайинлаш чоғида ушлаб туришнинг, қамоққа олишнинг ёки уй қамоғининг ҳар бир кунини:

а) озодликни чеклашнинг, интизомий қисмга жўнатишнинг, озодликдан маҳрум қилишнинг бир кунига;

б) ахлоқ тузатиш ишларининг ёки хизмат бўйича чеклашнинг уч кунига;

в) мажбурий жамоат ишларининг тўрт соатига тенглаштириб ҳисоблайди.

Суд ушлаб турилган, қамоқда ёки уй қамоғида сақланган шахсга жарима тайинлашда ушлаб туришнинг, қамоқда ёки уй қамоғида сақлашнинг бир кунини энг кам ойлик иш ҳақининг иккидан бир қисмига тенглаштириб ҳисобга олади»;

3) **74-модданинг еттинчи қисмидаги** «қасддан» деган сўз чиқариб ташлансин;

4) **90-модданинг олтинчи қисмидаги** «қасддан» деган сўз чиқариб ташлансин;

5) **132-моддадаги** «Тарих ёки маданият ёдгорликларини» ва «тарих ёки маданият ёдгорликларини» деган сўзлар тегишинча «Моддий маданий мерос объектларини» ва «моддий маданий мерос объектларини» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

6) **саккизинчи бўлимдаги «Зўравонликни ёки шафқатсизликни тарғиб қилувчи маҳсулот» атамасининг** ҳуқуқий маъноси қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Зўравонликни ёки шафқатсизликни тарғиб қилувчи маҳсулот — тарихий, илмий, бадиий қимматга ёки ўзга маданий қимматга эга бўлмаган, зўравонлик ёки шафқатсизлик содир этишга ундайдиган материаллар ва нарсалар».

13-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1994 йил 22 сентябрда қабул қилинган 2013–XII-сонли Қонуни билан тасдиқланган **Ўзбекистон Республикасининг Жиноят-процессуал кодексига** (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1995 йил, № 2, 5-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1995 йил, № 12, 269-модда; 1997 йил, № 2, 56-модда, № 9, 241-модда; 1998 йил, № 5–6, 102-модда, № 9, 181-модда; 1999 йил, № 1, 20-модда, № 5, 124-модда, № 9, 229-модда; 2000 йил, № 5–6, 153-модда, № 7–8, 217-модда; 2001 йил, № 1–2, 11, 23-моддалар, № 9–10, 165, 182-моддалар; 2002 йил, № 9, 165-модда; 2003 йил, № 5, 67-модда; 2004 йил, № 1–2, 18-модда, № 9, 171-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2005 йил, № 12, 418-модда; 2006 йил, № 6, 261-модда; 2007 йил, № 4, 166-модда, № 6, 248, 249-моддалар, № 9, 422-модда, № 12, 594, 595, 607-моддалар; 2008 йил, № 4, 177, 187-моддалар, № 9, 482, 484, 487-моддалар, № 12, 636, 641-моддалар; 2009 йил, № 1, 1-модда, № 4, 136-модда, № 9, 335-модда, № 12, 469, 470-моддалар; 2010 йил, № 6, 231-модда, № 9, 334, 336, 337, 342-моддалар, № 12, 477-модда; 2011 йил, № 4, 103, 104-моддалар, № 9, 252-модда, № 12/2, 363-модда; 2012 йил, № 1, 3-модда, № 9/2, 244-модда, № 12, 336-модда; 2014 йил, № 9, 244-модда; 2015 йил, № 8, 310, 312-моддалар, № 12, 452-модда; 2016 йил, № 4, 125-модда, № 9, 276-модда, № 12, 385-модда; 2017 йил, № 3, 47-модда, № 6, 300-модда, № 9, 506, 510-моддалар, № 10, 605-модда; 2018 йил, № 1, 1-модда) қуйидаги қўшимча ва ўзгартишлар киритилсин:

1) **18-модданинг учинчи қисми** «қамоқда сақланган» деган сўзлардан кейин «ёхуд уй қамоғида бўлган» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

2) **19-модданинг матни** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Барча судларда жиноят ишлари ошкора кўрилади, бундан давлат сирларини қўриқлаш манфаатларига зид келадиган ҳоллар, шунингдек жинсий жиноятлар тўғрисидаги ишлар кўрилаётган ҳоллар мустасно.

Судларда жиноят ишларини ошкора кўриш суднинг ташаббуси билан ёки жиноят процесси иштирокчиларининг илтимосномасига кўра аудио- ва видеоёзувдан фойдаланган ҳолда, шунингдек видеоконференцалоқа режимида ўтказилиши мумкин.

Ўн саккиз ёшга тўлмаган шахсларнинг жиноятлари тўғрисидаги ишларни, шунингдек фуқароларнинг шахсий ҳаёти ҳақидаги маълумотларни ёки уларнинг шаъни ва қадр-қимматини камситадиган маълумотларни ошкор қилмаслик мақсадида ҳамда жабрланувчининг, гувоҳнинг ёки ишда иштирок этувчи бошқа шахсларнинг, худди шунингдек улар оила аъзоларининг ёки яқин қариндошларининг хавфсизлигини таъминлаш тақозо этилган ҳолларда бошқа ишларни суд ажрими билан ёпиқ суд мажлисида кўришга йўл қўйилади.

Шахсий ёзишма ва шахсий телеграф хабарномалари очиқ суд мажлисида фақат бу хат ва хабарларни жўнатган ҳамда олган шахсларнинг розилиги билан ўқиб эшиттирилиши мумкин. Акс ҳолда улар ёпиқ суд мажлисида ўқиб эшиттирилади ва текширилади.

Ишни ёпиқ суд мажлисида кўриш барча процессуал қоидаларга риоя қилган ҳолда амалга оширилади. Ишни ёпиқ мажлисда кўриш тўғрисидаги суднинг ажрими буткул муҳокамага нисбатан ёки унинг алоҳида қисмларига нисбатан чиқарилиши мумкин. Бу ажрим суд мажлисига йиғилганларга тааллуқли бўлиб, жиноят процесси иштирокчиларига нисбатан татбиқ этилмайди.

Ёпиқ суд мажлисида видеоконференцалоқа тизимидан фойдаланишга йўл қўйилмайди, бундай мажлисни аудио- ва видеоёзувга олиш эса амалга оширилмайди.

Суд судланувчининг ва жабрланувчининг яқин қариндошларини, шунингдек бошқа шахсларни ёпиқ мажлисларда текшириладиган ҳолатлар тўғрисидаги маълумотларни ошкор қилганлик учун жавобгарлик ҳақида огоҳлантириб, уларнинг бу мажлисларда ҳозир бўлишига рухсат беришга ҳақли.

Суд мажлиси залида тартибни сақлаб туриш учун зарур бўлган ҳолларда, суд айрим шахсларнинг суднинг очиқ мажлисларида ҳозир бўлишини тақиқлашга ҳақли.

Суд залида овозларни ёзиб олиш, фотосуратга, видеоёзувга ва кинотасвирга олишга фақат суд мажлисида раислик қилувчининг рухсати билан йўл қўйилади, бу ҳақда тегишли ажрим чиқарилади.

Суд ҳукмлари, ажримлари ва қарорлари барча ҳолларда ошкора эълон қилинади.

Суднинг қонуний кучга кирган қарорлари жиноят процесси иштирокчиларининг розилиги билан ёки шахсини кўрсатмаган тарзда суднинг расмий веб-сайтида эълон қилиниши мумкин, бундан ёпиқ суд мажлисларида кўрилган ишлар бўйича суд қарорлари мустасно.

Судлов фаолиятида ошкораликни кенгайтириш учун судлар зарур ҳолларда оммавий ахборот воситалари ходимларини, тегишли жамоат бирлашмаларини ва жамоаларни бўлажак процесслар тўғрисида хабардор қилиши, шунингдек процессларни бевосита корхоналарда, муассасаларда, ташкилотларда, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларида ҳамда таълим муассасаларида ўтказиши мумкин.

Судларда жиноят ишларининг ошкора кўрилиши принципини чеклайдиган қўшимча талабларни жорий этиш тақиқланади, бундан ушбу Кодексда тўғридан-тўғри назарда тутилган ҳоллар мустасно»;

3) **36-модданинг**:

биринчи қисмидаги «қамоққа олиш ёки уй қамоғи тарзидаги эҳтиёт чорасини қўллаш тўғрисида илтимоснома беришга, шунингдек эҳтиёт чорасини ушбу Кодекснинг 240-моддасига мувофиқ бекор қилишга ёки ўзгартиришга» деган сўзлар «қамоққа олиш ёки уй қамоғи тарзидаги эҳтиёт чорасини қўллаш, уй қамоғи бўйича қўшимча тақиқ (чеклов) белгилаш тўғрисида илтимоснома беришга, шунингдек эҳтиёт чорасини ушбу Кодекснинг 240 ва 243[1]-моддаларига мувофиқ бекор қилишга ёки ўзгартиришга» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

учинчи қисми «эҳтиёт чорасини қўллаш» деган сўзлардан кейин «уй қамоғи бўйича қўшимча тақиқ (чеклов) белгилаш» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

4) **38[1]-модданинг**:

биринчи қисмидаги «қамоққа олиш ёки уй қамоғи тарзидаги эҳтиёт чорасини қўллаш тўғрисида илтимоснома беришга, шунингдек эҳтиёт чорасини ушбу Кодекснинг 240-моддасига мувофиқ бекор қилишга ёки ўзгартиришга» деган сўзлар «қамоққа олиш ёки уй қамоғи тарзидаги эҳтиёт чорасини қўллаш, уй қамоғи бўйича қўшимча тақиқ (чеклов) белгилаш тўғрисида илтимоснома беришга, шунингдек эҳтиёт чорасини ушбу Кодекснинг 240 ва 243[1]-моддаларига мувофиқ бекор қилишга ёки ўзгартиришга» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

учинчи қисми «эҳтиёт чорасини қўллаш» деган сўзлардан кейин «уй қамоғи бўйича қўшимча тақиқ (чеклов) белгилаш» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

5) **48-модданинг иккинчи қисми** «қонунга хилоф бошқа ҳаракатлар билан тўсқинлик қилмаслиги» деган сўзлардан кейин «ўзига нисбатан танланган эҳтиёт чорасидан келиб чиқадиган талабларни бажариши» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

6) **114-модда** қуйидаги мазмундаги **учинчи қисм** билан тўлдирилсин:

«Ушбу модданинг биринчи қисмида кўрсатилган шахслар узрли сабабларга кўра судга келмаган тақдирда, суднинг ташаббуси билан ёки жиноят процесси иштирокчиларининг илтимосномасига кўра видеоконференцалоқа воситасида сўроқ қилиниши мумкин»;

7) **226-модданинг учинчи қисми** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Алоҳида ҳолларда, ушлаб турилган гумон қилинувчига нисбатан суд томонидан қамоққа олиш, уй қамоғи ёки гаров тарзидаги эҳтиёт чоралари қўлланилиши мумкин. Бунда гумон қилинувчига у ушланган кундан эътиборан ўн кун ичида айблов эълон қилиниши керак. Акс ҳолда эҳтиёт чораси бекор қилинади ва шахс қамоқдан ёки уй қамоғидан озод этилади, гаров эса гаровга қўювчига қайтарилади. Жиноят иши қўзғатилганидан кейин ва ушлаб туришнинг бутун муддати мобайнида ишни юритиш ўзига тааллуқли бўлган суриштирувчи ва терговчи жиноятни содир этиш ҳолатларини аниқлаш, ушлаб туришнинг асосли эканлигини текшириш учун ўз ваколатлари доирасида тергов ҳаракатлари ўтказиши мумкин»;

8) **239-модда**:

қуйидаги мазмундаги **иккинчи қисм** билан тўлдирилсин:

«Алоҳида ҳолларда, ишни судга қадар юритиш босқичида ушлаб турилган гумон қилинувчига нисбатан суд томонидан қамоққа олиш, уй қамоғи ёки гаров тарзидаги эҳтиёт чоралари қўлланилиши мумкин»;

иккинчи қисми учинчи қисм деб ҳисоблансин;

9) **240-модда**:

қуйидаги мазмундаги **учинчи қисм** билан тўлдирилсин:

«Ишни судга қадар юритиш босқичида суд томонидан қўлланилган гаров тарзидаги эҳтиёт чораси уни бундан буён қўллаш учун асослар мавжуд бўлмаганда, худди шунингдек иш юритиш тугатилган тақдирда, мазкур эҳтиёт чорасини қўллаш тўғрисида қарор чиқарган суд албатта хабардор этилган ҳолда прокурор томонидан, шунингдек прокурорнинг розилиги билан суриштирувчи ёки терговчи томонидан бекор қилиниши ёки ўзгартирилиши мумкин»;

учинчи ва **тўртинчи қисмлари** тегишинча **тўртинчи** ва **бешинчи қисмлар** деб ҳисоблансин;

10) **241-модданинг иккинчи қисми** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Суриштирув ёки дастлабки тергов босқичида қамоққа олиш, уй қамоғи, гаров тарзидаги эҳтиёт чораларини қўллаш ҳақидаги ёки қамоқда сақлаш, уй қамоғи муддатини узайтириш тўғрисидаги ёхуд уй қамоғи бўйича қўшимча тақиқ (чеклов) белгилаш ҳақидаги масала юзасидан суднинг ажрими устидан мазкур ажрим чиқарилган кундан эътиборан етмиш икки соат ичида апелляция тартибида шикоят берилиши, протест билдирилиши мумкин. Шикоят, протест ажрим чиқарган суд орқали берилади, ушбу суд уларни йигирма тўрт соат ичида материаллар билан бирга апелляция инстанцияси судига юбориши шарт. Апелляция инстанцияси суди мазкур материалларни улар шикоят ёки протест билан бирга келиб тушган пайтдан эътиборан етмиш икки соатдан кечиктирмай кўриб чиқиши керак»;

11) **242[1]-модда**:

қуйидаги мазмундаги **еттинчи қисм** билан тўлдирилсин:

«Гумон қилинувчи, айбланувчи ёки судланувчи ҳимоячи, қонуний вакил, белгиланган тақиқларга (чекловларга) риоя этилиши устидан назоратни амалга ошириш вазифаси зиммасига юклатилган орган, суриштирувчи, терговчи, прокурор, суд билан сўзлашиш учун, шунингдек зарурият юзага келган тақдирда, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларни, тез тиббий ёрдамни, ёнғин хавфсизлиги хизматини, қутқарув хизматини ва бошқа шошилинч хизматларни чақириш учун телефон алоқасидан фойдаланиш ҳуқуқидан чекланиши мумкин эмас. Гумон қилинувчи, айбланувчи ёки судланувчи ўз яшаш жойидаги уй қамоғини ижро этиш зиммасига юклатилган ички ишлар органига ҳар бир шундай қўнғироқ ҳақида хабар беради»;

еттинчи — ўн олтинчи қисмлари тегишинча **саккизинчи — ўн еттинчи қисмлар** деб ҳисоблансин;

ўн учинчи қисми «бекор қилиш масаласи» деган сўзлардан кейин «прокурор томонидан, шунингдек прокурорнинг розилиги билан суриштирувчи ёки терговчи» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

12) қуйидаги мазмундаги **243[1]-модда** билан тўлдирилсин:

«243[1]-модда. Уй қамоғи бўйича белгиланган тақиқларни (чекловларни) бекор қилиш ёки ўзгартириш ёхуд қўшимча тақиқлар (чекловлар) белгилаш тартиби

Уй қамоғи бўйича тақиқлар (чекловлар) асослар мавжуд бўлганда прокурор томонидан, шунингдек прокурорнинг розилиги билан суриштирувчи ёки терговчи томонидан қисман бекор қилиниши ёки ўзгартирилиши мумкин.

Ушбу Кодекс 242[1]-моддасининг бешинчи қисми доирасидаги уй қамоғи бўйича қўшимча тақиқлар (чекловлар) прокурорнинг ёки прокурорнинг розилиги билан суриштирувчининг ёхуд терговчининг илтимосномасига кўра судьянинг ажрими асосида белгиланиши мумкин.

Уй қамоғи бўйича қўшимча тақиқлар (чекловлар) белгилаш тўғрисидаги илтимоснома ушбу Кодекс 243-моддасининг бешинчи, олтинчи ва еттинчи қисмларида назарда тутилган тартибда тегишли суднинг судьяси томонидан кўриб чиқилади.

Уй қамоғи бўйича қўшимча тақиқлар (чекловлар) белгилаш тўғрисидаги илтимосномани кўриб чиқиш прокурорнинг маърузаси билан бошланади, у қўшимча тақиқлар (чекловлар) белгилаш зарурлигини асослаб беради. Шундан сўнг гумон қилинувчи ёки айбланувчи, ҳимоячи, судда ҳозир бўлган бошқа шахслар эшитилади, тақдим этилган материаллар текширилади. Шундан кейин судья ажрим чиқариш учун алоҳида хонага киради.

Суд гумон қилинувчига ёки айбланувчига нисбатан уй қамоғи бўйича қўшимча тақиқлар (чекловлар) белгилаш тўғрисидаги илтимосномани кўриб чиқиб, қуйидаги ажримлардан бирини чиқаради:

қўшимча тақиқ (чеклов) белгилаш ҳақида;

қўшимча тақиқ (чеклов) белгилашни рад қилиш тўғрисида.

Судьянинг уй қамоғи бўйича қўшимча тақиқ (чеклов) белгилаш ҳақидаги ёки қўшимча тақиқ (чеклов) белгилашни рад қилиш тўғрисидаги ажрими ўқиб эшиттирилган пайтдан эътиборан кучга киради ва дарҳол ижро этилиши лозим. Судьянинг ажрими ижро этиш учун прокурорга, маълумот учун эса — гумон қилинувчига, айбланувчига ва ҳимоячига юборилади. Судьянинг ажрими устидан ушбу Кодекс 241-моддасининг иккинчи қисмида назарда тутилган қоидаларга биноан апелляция тартибида шикоят қилиниши, протест билдирилиши мумкин.

Апелляция инстанцияси суди апелляция шикоятини, протестни кўриб чиқиб, ўз ажрими билан:

1) судьянинг ажримини ўзгаришсиз, шикоятни ёки протестни эса қаноатлантирмай қолдиришга;

2) судьянинг ажримини бекор қилишга ва гумон қилинувчига ёки айбланувчига нисбатан уй қамоғи бўйича қўшимча тақиқ (чеклов) белгилашга;

3) судьянинг гумон қилинувчига ёки айбланувчига нисбатан уй қамоғи бўйича қўшимча тақиқ (чеклов) белгилаш тўғрисидаги ажримини бекор қилишга ҳақли»;

13) **249-модданинг матни** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Гаров гумон қилинувчи, айбланувчи, судланувчи, уларнинг қариндошлари, бошқа фуқаролар ёки юридик шахслар томонидан суриштирув, дастлабки тергов органининг ёхуд суднинг депозит ҳисобварағига топшириладиган пул маблағидан ёки қимматбаҳо буюмлардан иборатдир. Гаров тариқасида кўчмас мулк ҳам қабул қилиниши мумкин.

Ишни судга қадар юритиш босқичида гумон қилинувчига ёки айбланувчига нисбатан суд томонидан пул тарзидаги гаров қўлланилган тақдирда, гаров суриштирув ёки дастлабки тергов органининг депозит ҳисобварағига ўтказилади.

Гаровни қабул қилиш ҳақида суриштирувчи, терговчи, прокурор баённома тузади, суд эса суд мажлиси баённомасига тегишлича белги қўяди. Баённомада гумон қилинувчига, айбланувчига ёки судланувчига унинг ушбу Кодекснинг 46 ва 48-моддаларида кўрсатилган мажбуриятлари тушунтирилганлиги ва у бу мажбуриятларни бузмасликка сўз берганлиги, гаровга қўювчига эса гумон қилинувчи, айбланувчи, судланувчи мажбуриятларини бажармаган тақдирда гаров суммасидан маҳрум бўлиши маълум қилинганлиги кўрсатилиши керак. Баённома гаровни қабул қилган мансабдор шахс, гаровга қўювчи ва гумон қилинувчи, айбланувчи, судланувчи томонидан имзоланади.

Гаров суммаси энг кам ойлик иш ҳақининг йигирма бараваридан кам бўлиши мумкин эмас ва уни ушбу эҳтиёт чорасини танлаган суриштирувчи, терговчи, прокурор ёки суд айбловнинг оғирлигини, гумон қилинувчининг, айбланувчининг, судланувчининг ва гаровга қўювчининг шахсини, гаровга қўювчининг мулкий аҳволини ҳамда унинг гумон қилинувчи, айбланувчи, судланувчи билан муносабатларини инобатга олган ҳолда белгилайди.

Гаровга қўювчи гаровни топшириш чоғида, шу эҳтиёт чораси танланган айбловнинг моҳияти, гумон қилинувчига, айбланувчига, судланувчига тайинланиши мумкин бўлган жазо ва ўзининг жавобгарлиги тўғрисида хабардор қилиниши керак. У ўзи қабул қилган мажбуриятларидан гаровнинг давлат мулкига ўтиб кетиши учун сабаб бўладиган асослар юзага келгунига қадар воз кечиши мумкин.

Гаровга қўювчи гумон қилинувчининг, айбланувчининг, судланувчининг хулқ-атворини кузатишга имкони бўлмаганлигини баҳона қилишга ҳақли эмас, бундан у бартараф этиб бўлмайдиган вазиятнинг таъсирини исботлаб берадиган ҳоллар мустасно.

Агар эҳтиёт чорасини ўзгартириш уни танлаш шарт-шароитлари бузилганлиги туфайли рўй бермаётган бўлса, худди шунингдек иш бўйича иш юритиш тугатилган ёхуд суд ҳукми кучга кирган тақдирда гаров гаровга қўювчига қайтарилади.

Гумон қилинувчи, айбланувчи, судланувчи ўз зиммасига олган мажбуриятларини бузган тақдирда гаров суд ажрими билан давлат мулкига ўтказилади ва гумон қилинувчига, айбланувчига, судланувчига нисбатан жиддийроқ эҳтиёт чораси қўлланилади»;

14) **265-модданинг**:

саккизинчи қисмидаги «агар бу муассаса қамоққа олинганларни сақлаш учун мослаштирилган бўлса, қамоққа олиш тарзидаги эҳтиёт чораси танланиши мумкин» деган сўзлар «агар мазкур муассаса қамоққа олинганларни ёки уй қамоғидаги шахсларни сақлаш учун мослаштирилган бўлса, қамоққа олиш ёхуд уй қамоғи тарзидаги эҳтиёт чораси танланиши мумкин» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

тўққизинчи қисми «қамоқда» деган сўздан кейин «ёки уй қамоғида» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

15) **303-модда биринчи қисмининг 1–3-бандлари** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«1) шахснинг қамоқда ёки уй қамоғида сақлаб турилганига қараганда камроқ муддатга озодликдан маҳрум этишга ёки озодликни чеклашга ёхуд озодликдан маҳрум қилиш билан боғлиқ бўлмаган жазога ҳукм қилинганлиги;

2) ҳукмдан айбловнинг қисман чиқариб ташланганлиги ва бунинг натижасида қонунга кўра қамоқда ёки уй қамоғида сақлаш ёхуд озодликдан маҳрум қилиш ёки озодликни чеклаш мумкин эмаслиги;

3) озодликдан маҳрум қилиш ёки озодликни чеклаш муддатининг юқори суд томонидан ҳақиқатда ўталган муддатга қараганда камайтирилганлиги ёхуд бошқа енгилроқ жазо тури билан алмаштирилганлиги»;

16) **309-модда** «қамалганлиги» деган сўздан кейин «ёки уй қамоғида турганлиги» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

17) **314-модданинг биринчи қисми** «қамоқда сақлаш» деган сўзлардан кейин «ёки уй қамоғида» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

18) **318-модда**:

биринчи қисми қуйидаги мазмундаги **7[1]-банд** билан тўлдирилсин:

«7[1]) суд мажлисини видеоконференцалоқа режимида ўтказиш билан боғлиқ харажатлардан»;

иккинчи қисмидаги «Ушбу модданинг 1, 2, 3 ва 4-бандларида» деган сўзлар «Ушбу модданинг 1, 2, 3, 4 ва 7[1]-бандларида» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

19) **382-модда учинчи қисмининг**:

тўртинчи хатбошиси «ўзгартириш ёки бекор қилиш» деган сўзлардан кейин «уй қамоғи бўйича қўшимча тақиқ (чеклов) белгилаш ҳақида илтимоснома қўзғатиш» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

бешинчи хатбошиси «қамоққа олиш ёки уй қамоғи тарзидаги эҳтиёт чорасини қўллаш» деган сўзлардан кейин «ёхуд уй қамоғи бўйича қўшимча тақиқ (чеклов) белгилаш» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

тўққизинчи хатбошиси «қамоққа олиш» деган сўзлардан кейин «ёки уй қамоғи» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

20) **418-модданинг матни** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Суд мажлисига чақирилган шахслардан бирортасининг келмай қолганлиги оқибатида ёки янги далиллар талаб қилиб олиш зарур бўлганлиги муносабати билан ёхуд суд мажлисини олиб боришнинг техник воситаларидан, шу жумладан видеоконференцалоқа тизимларидан фойдаланишда техник носозликлар юзага келганлиги туфайли жиноят ишини муҳокама қилиш мумкин бўлмаса, суд ишни муҳокама қилишни кейинга қолдиради ва суд мажлисига келмаган шахсларни чақириш ёки янги далилларни талаб қилиб олиш ёхуд техник носозликларни бартараф этиш чораларини кўради»;

21) **426-модданинг матни** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Суд муҳокамаси вақтида суд мажлисининг котиби ушбу Кодекснинг 90–92-моддаларида назарда тутилган қоидалар асосида баённома юритади.

(Давоми 3, 4, 5, 6-бетларда).

Ўзбекистон Республикасининг
ҚОНУНИ

Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида

(Давоми. Бошланиши 1, 2-бетларда).

Суд мажлисининг баённомасида қуйидагилар кўрсатилади: суд мажлиси бошланган ва тамом бўлган вақт кўрсатилган ҳолда мажлис бўлган жой ва сана; суднинг номи ва таркиби; суд мажлисининг котиби, таржимон, айбловчи, ҳимоячи, судланувчи, жабрланувчи ва унинг вакили, фуқаровий даъвогар, фуқаровий жавобгар ва уларнинг вакиллари, шунингдек суд чақирган бошқа шахслар; кўрилаётган иш; судланувчининг шахсига доир маълумотлар; ҳозир бўлган ва ҳозир бўлмаган гувоҳлар ҳамда уларнинг келмаганлик сабаблари. Баённомада: раислик қилувчининг барча фармойишлари кўрсатилади ва суднинг ҳаракатлари қандай тартибда ўтган бўлса, шу тартибда ёзилади; ишда иштирок этувчи шахсларнинг ариза ва илтимосномалари; судланувчи, жабрланувчи ва гувоҳлар кўрсатувларининг батафсил мазмуни; берилган саволларга экспертнинг жавоблари; суд музокараларининг кетма-кетлиги, суд музокараларида иштирок этган шахсларнинг хулосалари ҳамда судланувчи охирги сўзининг мазмуни; башарти жиноят процесси иштирокчилари илтимос қилса, ишни кўриш пайтида юз берган ҳолатлар тўғрисидаги арзлар акс эттирилади.

Суд мажлиси видеоконференцалоқа режимида ўтказилган тақдирда, суд мажлиси баённомасида ушбу модданинг иккинчи қисмида назарда тутилганлардан ташқари:

суд мажлиси видеоконференцалоқа режимида ўтказилганлиги ҳақидаги;

техника воситалари тўғрисидаги;

суд мажлисини видеоконференцалоқа режимида ўтказишга кўмаклашаётган суд ва ходимлар ҳақидаги маълумотлар кўрсатилиши керак.

Суд мажлиси аудио- ёки видеоёзувга олинган тақдирда, суд мажлиси баённомасига суд мажлисида ёзиб олиш техника воситаларидан фойдаланилганлиги тўғрисида белги қўйилади.

Аудио- ва видеоёзув сақланаётган электрон ёки бошқа манбалар суд мажлиси баённомасига илова қилинади, унда ушбу воситалар қўлланилганлиги ҳақида белги қўйилади.

Суд зарур деб топган ҳолларда, гувоҳлар ва жабрланувчилар суд мажлисининг баённомасидаги ўзи берган кўрсатувларни имзолайди.

Суд мажлисининг баённомаси раислик қилувчи ва суд мажлисининг котиби томонидан имзоланади.

Суд мажлиси баённомасининг мазмуни бўйича раислик қилувчи билан суд мажлисининг котиби ўртасида келишмовчилик бўлган тақдирда, котиб ўз мулоҳазаларини баённомага илова қилиши шарт, бу мулоҳазалар суд таркиби томонидан кўрилади. Ушбу масала юзасидан ажрим чиқарилиб, баённомага илова қилинади.

Суд мажлисининг баённомаси тўлиқ бўлишини таъминлаш учун стенограмма юритилиб, унинг материаллари жиноят ишига қўшиб қўйилади.

Суд мажлисининг баённомаси ҳукм чиқарилган куннинг эртасидан, мураккаб ишлар бўйича эса уч суткадан кечиктирмай имзоланиши керак»;

22) **463-модда иккинчи қисмининг 2-банди** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«2) шахснинг ҳукм чиққунига қадар қамоқда ёки уй қамоғида бўлган вақти Жиноят кодексининг 62-моддасида назарда тутилган ушлаб туришни, қамоққа олишни ёки уй қамоғини ҳисобга олиш қоидаларини назарда тутиб, суд томонидан тайинланган жазо норасига тенг ёхуд бу чорадан ортиқ бўлса»;

23) **468-модда биринчи қисмининг 6-банди** «ёки қамоқда» деган сўзлардан кейин «ёхуд уй қамоғида» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

24) **470-модданинг 3-банди** «у қамоқда» деган сўзлардан кейин «ёки уй қамоғида» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

25) **474-модда** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«474-модда. Судланувчини қамоқдан ёки уй қамоғидан озод қилиш

Судланувчи оқланганда, шунингдек жазо тайинланмасдан ёки жазодан озод қилиб ёхуд шартли равишда озодликдан маҳрум этиб ёки озодликдан маҳрум этиш билан боғлиқ бўлмаган жазо тайинлаб айблов ҳукми чиқарилганда, худди шунингдек судланувчи дастлабки қамоқда ёхуд уй қамоғида бўлган вақтдан ортиқ бўлмаган муддатга озодликдан маҳрум қилиш ёки озодликни чеклаш жазоси тайинланганда, қамоқда ёхуд уй қамоғида сақланаётган судланувчи бевосита суд мажлиси залининг ўзида дарҳол озод қилиниши лозим»;

26) **497-модданинг иккинчи қисми** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Қамоқдан ёки уй қамоғидан дарҳол озод этилиши лозим бўлган маҳкумни озод этишга доир ажрим (қарор), агар маҳкум суд мажлисида иштирок этаётган бўлса, залнинг ўзидаёқ ижро этилади. Бошқа ҳолларда, ажрим (қарор) чиқарилган вақтдан эътиборан йигирма тўрт соатдан кечиктирмай унинг нусхаси суд томонидан жазони ижро этиш муассасаси маъмуриятига ёки маҳкумнинг яшаш жойидаги зиммасига уй қамоғини ижро этиш юклатилган ички ишлар органига юборилади»;

27) **529-модда** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«529-модда. Суд мажлиси залида қамоқдан ёки уй қамоғидан озод этиш

Суд ҳукмни эълон қилгач суд мажлиси залида қуйидагиларни қамоқдан ёки уй қамоғидан дарҳол озод қилади:

1) оқланган шахсни;

2) жазо тайинланмаган маҳкумни;

3) жазодан озод этилган маҳкумни;

4) ушлаб туриш ёки эҳтиёт чорасини қўллаш оқибатида қамоқда ёки уй қамоғида бўлган вақтдан ёхуд кассация ёки назорат тартибида бекор қилинган ҳукмга биноан шу иш бўйича жазони ўтаган вақтдан кўп бўлмаган муддатга озодликдан маҳрум этилган ёки озодлиги чекланган маҳкумни;

5) шартли равишда озодликдан маҳрум этилган маҳкумни;

6) озодликдан маҳрум этиш билан боғлиқ бўлмаган жазога маҳкум этилган шахсни»;

28) **530-модданинг матни** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Биринчи инстанция судининг ажрими шу ажрим устидан апелляция тартибида хусусий шикоят бериш ва хусусий протест билдириш муддати ўтиши билан ёхуд шикоят ёки протест билдирилган тақдирда иш юқори судда кўриб чиқилганидан кейин қонуний кучга киради ва ижро этилади.

Суднинг шикоят берилиши, протест билдирилиши мумкин бўлмаган ажрими шу ажрим чиқарилиши биланоқ дарҳол кучга киради ва ижро этилади.

Жиноят ишини тугатиш ҳақидаги суд ажримининг айбланувчини, гумон қилинувчини ёки судланувчини қамоқдан ёки уй қамоғидан озод қилишга оид қисми дарҳол ижро этилиши лозим.

Кассация ёки назорат инстанцияси судининг ажрими (қарори) у эълон қилинган пайтдан эътиборан қонуний кучга киради.

Юқори инстанция судининг ажрими, қарори ушбу Кодекснинг 497-моддасида назарда тутилган қоидаларга кўра ижрога қаратилади»;

29) **590-модданинг**:

бешинчи қисми «Қамоққа олиш» деган сўзлардан кейин «ёки уй қамоғи» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

тўққизинчи қисми «қамоқдан» деган сўздан кейин «ёки уй қамоғидан» деган сўзлар билан тўлдирилсин.

14-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1994 йил 22 сентябрда қабул қилинган 2015-XII-сонли Қонуни билан тасдиқланган **Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексига** (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1995 йил, № 3, 6-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1995 йил, № 9, 193-модда, № 12, 269-модда; 1996 йил, № 5-6, 69-модда, № 9, 144-модда; 1997 йил, № 2, 56-модда, № 4-5, 126-модда, № 9, 241-модда; 1998 йил, № 3, 38-модда, № 5-6, 102-модда, № 9, 181-модда; 1999 йил, № 1, 20-модда, № 5, 124-модда, № 9, 229-модда; 2000 йил, № 5-6, 153-модда, № 7-8, 217-модда; 2001 йил, № 1-2, 23-модда, № 9-10, 165, 182-моддалар; 2002 йил, № 1, 20-модда, № 9, 165-модда; 2003 йил, № 1, 8-модда, № 5, 67-модда, № 9-10, 149-модда; 2004 йил, № 1-2, 18-модда, № 5, 90-модда, № 9, 171-модда; 2005 йил, № 1, 18-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2005 йил, № 9, 312-модда, № 12, 413, 417, 418-моддалар; 2006 йил, № 6, 261-модда, № 9, 498-модда, № 10, 536-модда, № 12, 656, 659-моддалар; 2007 йил, № 4, 158, 159, 164, 165-моддалар, № 9, 416, 421-моддалар, № 12, 596, 604, 607-моддалар; 2008 йил, № 4, 181, 189, 192-моддалар, № 9, 486, 488-моддалар, № 12, 640, 641-моддалар; 2009 йил, № 1, 1-модда, № 9, 334, 335, 337-моддалар, № 10, 380-модда, № 12, 462, 468, 470, 472, 474-моддалар; 2010 йил, № 5, 175, 179-моддалар, № 6, 231-модда, № 9, 335, 339, 341-моддалар, № 10, 380-модда, № 12, 468, 473, 474-моддалар; 2011 йил, № 1, 1-модда, № 4, 104, 105-моддалар, № 9, 247, 252-моддалар, № 12/2, 365-модда; 2012 йил, № 4, 108-модда, № 9/1, 242-модда, № 12, 336-модда; 2013 йил, № 4, 98-модда, № 10, 263-модда; 2014 йил, № 1, 2-модда, № 5, 130-модда, № 9, 244-модда, № 12, 341, 343-моддалар; 2015 йил, № 6, 228-модда, № 8, 310, 312-моддалар, № 12, 452-модда; 2016 йил, № 1, 2-модда, № 4, 125-модда, № 9, 276-модда, № 12, 383, 385-моддалар; 2017 йил, № 4, 137-модда, № 6, 300-модда, № 9, 510-модда, № 10, 605-модда; 2018 йил, № 1, 1, 4-моддалар) қуйидаги қўшимча ва ўзгартишлар киритилсин:

1) **14-модданинг иккинчи қисми** «116^{1}, 116^{2}» рақамларидан кейин «116^{3}» рақами билан тўлдирилсин;

2) **64-моддасидаги** «Тарих ёки маданият ёдгорликларини» деган сўзлар «Моддий маданий мерос объектларини» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

3) **70-модда**:

биринчи қисмининг санкциясидаги «бир бараваридан икки бараваригача, мансабдор шахсларга эса — уч бараваридан беш бараваригача» деган сўзлар «ўн бараваридан йигирма бараваригача, мансабдор шахсларга эса — ўттиз бараваридан эллик бараваригача» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

иккинчи қисмининг санкциясидаги «бир бараваридан уч бараваригача» деган сўзлар «ўн бараваридан ўттиз бараваригача» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

учинчи қисмининг санкциясидаги «бир бараваридан уч бараваригача» деган сўзлар «ўн бараваридан ўттиз бараваригача» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

тўртинчи қисмининг санкциясидаги «бир бараваридан уч бараваригача, мансабдор шахсларга эса — уч бараваридан етти бараваригача» деган сўзлар «йигирма бараваридан эллик бараваригача, мансабдор шахсларга эса — эллик бараваридан юз бараваригача» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

4) қуйидаги мазмундаги **70^{1}-модда** билан тўлдирилсин:

«70^{1}-модда. Дарёларнинг ўзанларини тозалашга ва қирғоқларини мустаҳкамлашга доир ишларни амалга ошириш тартибини бузиш

Дарёларнинг ўзанларини тозалашга ва қирғоқларини мустаҳкамлашга доир ишларни амалга ошириш тартибини бузиш —

фуқароларга энг кам иш ҳақининг ўттиз бараваридан эллик бараваригача, мансабдор шахсларга эса — эллик бараваридан юз бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади.

Худди шундай ҳуқуқбузарлик маъмурий жазо чораси қўлланилганидан кейин бир йил давомида такрор содир этилган бўлса, —

маъмурий ҳуқуқбузарликни содир этиш қуроли бўлган ашёни ёки маъмурий ҳуқуқбузарликнинг бевосита ашёсини мусодара қилиб, фуқароларга энг кам иш ҳақининг эллик бараваридан етмиш бараваригача, мансабдор шахсларга эса — юз бараваридан юз эллик бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади»;

5) **81-модданинг биринчи қисми** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Ўзбекистон Республикасининг Қизил китобига киритилган ўсимликларни ёки уларнинг яшаш фаолияти натижасида ҳосил бўлган илдизлари, пиёзбошлари, таналари, поялари, новдалари, пўстлоғи, барглари, ғунчалари, гуллари, уруғлари, мевалари, шарбатини (елимини) ва бошқа маҳсулотларини ўзбошимчалик билан йиғиш, —

фуқароларга энг кам иш ҳақининг бир бараваридан икки бараваригача, мансабдор шахсларга эса — икки бараваридан беш бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади»;

6) **99-модданинг учинчи қисмидаги** «тарихий ёдгорликлар жойлашган туманларни» деган сўзлар «моддий маданий мерос объектлари жойлашган туманларни» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

7) **116-модданинг матни** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Аэродром ҳудудида аэродромларни таниб олиш учун қабул қилинган маркировка белгиларига ва қурилмаларга ўхшаш биронта белги [illegible] ўрнатиш ёки аэродром ҳудудида парвозлар хавфсизлигини таъминлашга таҳдид солиши мумкин бўлган фаолиятни [illegible] амалга ошириш, —

фуқароларга энг кам иш ҳақининг уч бараваридан беш бараваригача, мансабдор шахсларга эса — беш бараваридан ўн бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади.

Бинолар ва иншоотларда [illegible] бажармаганлик, —

мансабдор шахсларга энг кам иш ҳақининг уч бараваридан беш бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади.

Аэродром ускуналарини, аэродром белгиларини, ҳаво кемаларини ва уларнинг ускуналарини шикастлантириш, —

энг кам иш ҳақининг уч бараваридан беш бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади.

Тегишли рухсати бўлмай туриб аэропортлар (аэровокзаллардан ташқари), аэродромлар, учишни радио ва ёруғлик билан таъминлаб турувчи объектлар ҳудудида пиёда ёки транспортда юриш, —

энг кам иш ҳақининг уч бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади.

Алкоголли ичимлик, гиёҳвандлик воситаси таъсирида ёки ўзгача тарзда мастлик ҳолатида бўлган шахс томонидан ҳаво кемасини бошқариш, [illegible]

энг кам иш ҳақининг [illegible] миқдорда жарима солишга сабаб бўлади.

[illegible]

энг кам иш ҳақининг [illegible] миқдорда жарима солишга сабаб бўлади»;

8) қуйидаги мазмундаги **116^{1}-модда** билан тўлдирилсин:

«116^{1}-модда. Авиация хавфсизлигини таъминлашга доир талабларни бузиш

Авиация хавфсизлиги бўйича текширувдан ўтмаган шахсларни, юк ёки багажни, юкни, почтани, борт захираларини [illegible] кўмаклашиш, —

фуқароларга энг кам иш ҳақининг [illegible] йигирма бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади»;

9) **117-модда биринчи қисмининг диспозициясидаги** «кема командири» деган сўзлар «ҳаво кемаси командирининг ёки ҳаво кемаси командири номидан экипаж аъзосининг» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

10) **245-модданинг биринчи қисмидаги** «76-моддасида» деган сўзлар «70^{1}-моддасининг иккинчи қисмида, 76-моддасида» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

11) **251-модданинг матни** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Ўзбекистон Республикасининг Парвозлар хавфсизлигини назорат қилиш давлат инспекцияси ушбу Кодекснинг 116, 116^{3}-моддаларида, 117-моддасининг биринчи қисмида ва 142-моддасининг биринчи қисмида назарда тутилган маъмурий ҳуқуқбузарликлар тўғрисидаги ишлар тааллуқли бўлган ҳаво транспорти органидир, Миллий авиакомпания эса ушбу Кодекснинг 53-моддасида, 117-моддасининг иккинчи қисмида, 121-моддасининг биринчи қисмида, 122-моддасининг иккинчи қисмида, 124-моддасида, 144-моддасининг учинчи қисмида, 145-моддасининг биринчи қисмида, 146-моддасида (ҳаво транспортидаги ҳуқуқбузарликлар қисмида) назарда тутилган маъмурий ҳуқуқбузарликлар тўғрисидаги ишлар тааллуқли бўлган ҳаво транспорти органидир.

Қуйидагилар ҳаво транспорти органлари номидан маъмурий ҳуқуқбузарликлар тўғрисидаги ишларни кўриб чиқишга ва маъмурий жазоларни қўллашга ҳақли:

Ўзбекистон Республикаси Парвозлар хавфсизлигини назорат қилиш давлат инспекциясининг бошлиғи ва унинг ўринбосари, Ўзбекистон Республикаси Парвозлар хавфсизлигини назорат қилиш давлат инспекцияси бошқармаларининг ва бўлимларининг бошлиқлари;

Миллий авиакомпаниянинг бош директори ва унинг ўринбосарлари, авиакомпания Учиш мажмуасининг директори ва унинг ўринбосари, аэропорт (авиакорхона) директори, авиакомпания бош инспектори, авиакомпаниянинг тиббий-санитария хизмати бошлиғи»;

12) **261-модда**:

биринчи қисми «70-моддасида» деган сўзлардан кейин «70^{1}-моддасининг биринчи қисмида» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

иккинчи қисмининг:

иккинчи хатбошисидаги «фуқароларга энг кам иш ҳақининг ўн бараваригача, мансабдор шахсларга эса — ўн беш бараваригача» деган сўзлар «фуқароларга энг кам иш ҳақининг юз бараваригача, мансабдор шахсларга эса — юз эллик бараваригача» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

учинчи хатбошисидаги «фуқароларга энг кам иш ҳақининг етти бараваригача, мансабдор шахсларга эса — ўн бараваригача» деган сўзлар «фуқароларга энг кам иш ҳақининг етмиш бараваригача, мансабдор шахсларга эса — юз бараваригача» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

тўртинчи хатбошисидаги «фуқароларга энг кам иш ҳақининг беш бараваригача, мансабдор шахсларга эса — етти бараваригача» деган сўзлар «фуқароларга энг кам иш ҳақининг эллик бараваригача, мансабдор шахсларга эса — етмиш бараваригача» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

13) **287-модданинг**:

1-бандидаги «61^{1}-моддасининг биринчи қисмида, 90, 91, 92, 94, 113, 114, 115, 116, 116^{1}, 116^{2}, 117-моддаларида» деган сўзлар «61^{1}-моддасининг биринчи қисмида, 70^{1}, 90, 91, 92, 94, 113, 114, 115, 116, 116^{1}, 116^{2}, 116^{3}, 117-моддаларида» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

5-бандидаги «77» рақами «70^{1}, 77» рақамлари билан алмаштирилсин;

14) **291-модда биринчи қисмининг «в» кичик банди** «60» рақамидан кейин «70^{1}» рақами билан тўлдирилсин.

15-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1994 йил 23 сентябрда қабул қилинган **«Ер ости бойликлари тўғрисида»**ги 2018-XII-сонли Қонунига (Ўзбекистон Республикасининг 2002 йил 13 декабрда қабул қилинган 444-II-сонли Қонуни таҳририда) (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 2003 йил, № 1, 5-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2007 йил, № 12, 604-модда; 2011 йил, № 1, 1-модда, № 9, 247-модда, № 12/2, 362-модда; 2013 йил, № 4, 98-модда; 2017 йил, № 9, 510-модда) қуйидаги ўзгартишлар киритилсин:

1) **2-модданинг иккинчи хатбошисидаги** «илмий, тарихий, маданий, эстетик ва ўзга аҳамиятга молик бошқа ер ости бўшлиқлари» деган сўзлар «тарихий, илмий, бадиий қимматга ёки ўзга маданий қимматга эга бўлган бошқа ер ости бўшлиқлари» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

2) **43-модда** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«43-модда. Тарихий, илмий, бадиий қимматга ёки ўзга маданий қимматга эга бўлган ер қаъри участкаларини муҳофаза қилиш

Тарихий, илмий, бадиий ёки ўзга маданий қимматга эга бўлган ноёб табиий ёки сунъий геологик жинслар, минералогик ҳосилалар, палеонтологик объектлар ҳамда ер қаъри участкалари қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда муҳофаза этиладиган геологик объектлар деб эълон қилиниши мумкин.

Ер қаъридан фойдаланилаётганда ушбу модданинг биринчи қисмида кўрсатилган объектлар топилиб қолса, ер қаъридан фойдаланувчилар ер қаърининг тегишли участкасидаги ишларни тўхтатиб туриши ҳамда бу ҳақда лицензия берган органни ва маҳаллий давлат ҳокимияти органларини хабардор қилиши шарт».

16-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1995 йил 21 декабрда қабул қилинган 161-I-сонли Қонуни билан тасдиқланган **Ўзбекистон Республикасининг Меҳнат кодекси** (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1996 йил, 1-сонга илова; 1997 йил, № 2, 65-модда; 1998 йил, № 5-6, 102-модда, № 9, 181-модда; 1999 йил, № 1, 20-модда, № 5, 112, 124-моддалар, № 9, 229-модда; 2001 йил, № 5, 89-модда, № 9-10, 182-модда; 2002 йил, № 1, 20-модда, № 9, 165-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2005 йил, № 9, 312-модда; 2009 йил, № 12, 470, 471-моддалар; 2010 йил, № 12, 472-модда; 2012 йил, № 9/1, 238-модда; 2013 йил, № 4, 98-модда, № 10, 263-модда; 2014 йил, № 1, 2-модда; 2015 йил, № 8, 312-модда; 2016 йил, № 4, 125-модда, № 12, 383-модда; 2017 йил, № 9, 510-модда, № 10, 605-модда; 2018 йил, № 1, 1-модда) **78-моддасининг иккинчи қисмига** қуйидаги қўшимча ва ўзгартиш киритилсин:

қуйидаги мазмундаги **бешинчи хатбоши** билан тўлдирилсин:

«муқаддам судланган шахсларни ишга қабул қилмаслик, бундан қонун ҳужжатларида назарда тутилган ҳоллар мустасно, ёхуд шахсларни уларнинг яқин қариндошлари судланганлиги муносабати билан ишга қабул қилмаслик»;

бешинчи хатбоши олтинчи хатбоши деб ҳисоблансин.

17-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1995 йил 21 декабрда қабул қилинган 163-I-сонли ва 1996 йил 29 августда қабул қилинган 256-I-сонли қонунлари билан тасдиқланган **Ўзбекистон Республикасининг Фуқаролик кодексига** (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1996 йил, 2-сонга илова, № 11-12; 1997 йил, № 2, 56-модда, № 9, 241-модда; 1998 йил, № 5-6, 102-модда; 1999 йил, № 1, 20-модда, № 9, 229-модда; 2001 йил, № 1-2, 23-модда, № 9-10, 182-модда; 2002 йил, № 1, 20-модда, № 9, 165-модда; 2003 йил, № 1, 8-модда, № 5, 67-модда; 2004 йил, № 1-2, 18-модда, № 5, 90-модда, № 9, 171-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2006 йил, № 4, 154-модда, № 9, 494, 498-моддалар; 2007 йил, № 1, 3, 5-моддалар, № 4, 156, 164-моддалар, № 8, 367-модда, № 9, 416-модда, № 12, 598, 608-моддалар; 2008 йил, № 4, 192-модда, № 12, 640-модда; 2009 йил, № 9, 337-модда; 2010 йил, № 9, 335, 337, 340-моддалар; 2011 йил, № 12/2, 363, 364, 365-моддалар; 2012 йил, № 4, 106, 109-моддалар, № 12, 336-модда; 2013 йил, № 10, 263-модда; 2014 йил, № 5, 130-модда, № 12, 343-модда; 2015 йил, № 8, 310, 312-моддалар; 2016 йил, № 4, 125-модда; 2017 йил, № 4, 137-модда, № 9, 510-модда, № 12, 773-модда; 2018 йил, № 1, 4-модда) қуйидаги ўзгартишлар киритилсин:

1) **1-модданинг тўртинчи қисмидаги** «маданий бойликларни» деган сўзлар «маданий мерос объектларини» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

2) **190-модда** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«190-модда. Моддий маданий мерос объектларини хўжасизларча сақлаш

Агар мулкдор ўзига қарашли моддий маданий мерос объектига хўжасизларча муносабатда бўлса ва унинг бут сақланишини таъминламаса, маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш соҳасидаги давлат бошқарувини амалга оширувчи тегишли органлар мулкдорни моддий маданий мерос объектига хўжасизларча муносабатда бўлишни тўхтатиш ҳақида огоҳлантиради. Агар мулкдор ушбу талабни бажармаса, тегишли органларнинг даъвосига кўра суд моддий маданий мерос объектини олиб қўйиш ҳақида қарор чиқариши мумкин ва ушбу моддий маданий мерос объекти давлат мулкига ўтади. Олиб қўйилган моддий маданий мерос объектининг қиймати мулкдорга келишувда белгиланган миқдорда, низо чиққан тақдирда эса суд томонидан белгиланган миқдорда тўланади.

Кечиктириб бўлмайдиган ҳолларда моддий маданий мерос объектини олиб қўйиш ҳақидаги даъво олдиндан огоҳлантирмасдан ҳам қўзғатилиши мумкин»;

3) **196-модданинг учинчи қисмидаги** «Тарих ва маданият ёдгорликлари» деган сўзлар «Моддий маданий мерос объектлари» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

4) **198-модданинг иккинчи қисмидаги** «тарихий ёки маданий бойлик бўлган» деган сўзлар «тарихий, илмий, бадиий қимматга ёки ўзга маданий қимматга эга бўлган» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

5) **214-модданинг биринчи қисмидаги** «маданий ва тарихий бойликлар» деган сўзлар «моддий маданий мерос объектлари» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

6) **280-модда тўртинчи қисмининг 2-банди** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«2) гаров нарсаси тарихий, илмий, бадиий қимматга ёки ўзга маданий қимматга эга мол-мулк бўлса».

18-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1995 йил 22 декабрда қабул қилинган **«Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномалари тўғрисида»**ги 172-I-сонли Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1995 йил, № 12, 262-модда; 2003 йил, № 5, 67-модда; 2004 йил, № 1-2, 18-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2005 йил, № 12, 410-модда; 2017 йил, № 9, 510-модда) **30-моддасининг учинчи қисмидаги** «тегишли вазирликлар ва идораларнинг архивларида» деган сўзлар «тегишли вазирликлар, давлат қўмиталари ва идораларнинг идоравий архивларида» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

19-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1996 йил 25 апрелда қабул қилинган **«Банклар ва банк фаолияти тўғрисида»**ги 216-I-сонли Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1996 йил, № 5-6, 54-модда; 1997 йил, № 2, 56-модда, № 9, 241-модда; 1999 йил, № 5, 124-модда, № 9, 229-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2006 йил, № 9, 491-модда, № 10, 536-модда; 2008 йил, № 12, 640-модда; 2009 йил, № 4, 133-модда, № 9, 337-модда; 2012 йил, № 4, 105-модда; 2013 йил, № 4, 98-модда; 2017 йил, № 9, 510-модда) **30-моддасининг матнидаги** «ўз архивларида» деган сўзлар «ўз идоравий архивларида» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

20-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1996 йил 25 апрелда қабул қилинган **«Эркин иқтисодий зоналар тўғрисида»**ги 220-I-сонли Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1996 йил, № 5-6, 58-модда; 2003 йил, № 5, 67-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2005 йил, № 12, 410-модда; 2006 йил, № 10, 536-модда; 2009 йил, № 9, 338-модда; 2015 йил, № 8, 312-модда) **24-моддаси иккинчи қисмининг олтинчи хатбошисидаги** «тарихий-маданий бойликларнинг» деган сўзлар «моддий маданий мерос объектларининг» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

21-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1996 йил 26 апрелда қабул қилинган **«Акциядорлик жамиятлари ва акциядорларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида»**ги 223-I-сонли Қонунига (Ўзбекистон Республикасининг 2014 йил 6 майда қабул қилинган ЎРҚ-370-сонли Қонуни таҳририда) (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2014 йил, № 5, 128-модда; 2015 йил, № 8, 312-модда, № 12, 452-модда; 2016 йил, № 4, 125-модда, № 9, 276-модда; 2018 йил, № 1, 1, 4-моддалар) қуйидаги ўзгартишлар киритилсин:

1) **66-модданинг тўртинчи қисмидаги** «архивига» деган сўз «идоравий архивига» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

2) **72-модданинг иккинчи қисмидаги** «архивига» деган сўз «идоравий архивига» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

22-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1996 йил 26 декабрда қабул қилинган **«Сиёсий партиялар тўғрисида»**ги 337-I-сонли Қонунига (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1997 йил, № 2, 36-модда; 1999 йил, № 9, 229-модда; 2004 йил, № 1-2, 18-модда, № 5, 90-модда; 2005 йил, № 1, 18-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2007 йил, № 4, 163-модда; 2008 йил, № 12, 637, 640-моддалар; 2014 йил, № 1, 2-модда) қуйидаги ўзгартиш ва қўшимча киритилсин:

1) **14-модданинг тўртинчи қисми** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгесидаги, халқ депутатлари Кенгашларидаги партия гуруҳлари уларда тегишли сиёсий партиядан Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгесига ёки халқ депутатлари вилоятлар, Тошкент шаҳар, шунингдек туманлар ва шаҳарлар Кенгашларига сайланган камида уч нафар депутат бирлашган тақдирда тузилади»;

2) **14^{1}-модданинг биринчи қисми** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Партия гуруҳлари қуйидаги ҳуқуқларга эга:

давлат ҳокимиятининг тегишли вакиллик органи сессияси кун тартибини шакллантиришда иштирок этиш;

давлат ҳокимиятининг тегишли вакиллик органи қўмиталари ёки комиссиялари раислигига, раис ўринбосарлигига ва аъзолигига номзодлар юзасидан таклифлар киритиш;

давлат ҳокимиятининг тегишли вакиллик органи сессияси кун тартибидаги ҳар бир масала бўйича музокараларда партия гуруҳи вакилига сўз берилишини кафолатлаш;

тегишли равишда Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгесининг ва Вазирлар Кенгашининг раисларига, вазирларига ҳамда бошқа давлат органлари раҳбарларига, ҳокимларга, ҳоким ўринбосарларига, ҳокимликлар бошқармалари, бўлимлари ва бошқа бўлинмаларининг раҳбарларига, шунингдек тегишли халқ депутатлари Кенгаши ҳудудида жойлашган корхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг раҳбарларига сўров билан мурожаат қилиш;

ҳудудларни ривожлантириш дастурларининг лойиҳаларини такомиллаштириш юзасидан таклифлар киритиш;

(Давоми 4, 5, 6-бетларда).

Ўзбекистон Республикасининг
ҚОНУНИ

Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида

(Давоми. Бошланиши 1, 2, 3-бетларда).

тегишли ҳудудда жойлашган давлат органи раҳбарининг, шу жумладан маҳаллий ижро этувчи ҳокимият органлари мансабдор шахсларининг ўз фаолиятига доир масалалар юзасидан ҳисоботини ёки ахборотини Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгесининг, халқ депутатлари Кенгашининг сессияларида эшитиш тўғрисида, шунингдек ижтимоий-иқтисодий ривожланиш масалаларини кўриб чиқиш ҳақида таклифлар киритиш. Бунда қарор депутатларнинг ярмидан кўпи қўллаб-қувватлаган тақдирда қабул қилинади;

тегишли равишда Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгесининг ёки халқ депутатлари Кенгашининг сессиясида муҳокама қилинаётган масала бўйича партия гуруҳининг фикрини депутатлар орасида тарқатиш;

туман (шаҳар) ҳокимининг, шунингдек тегишли маҳаллий ижро этувчи ҳокимият органлари мансабдор шахсларининг қониқарсиз фаолияти тўғрисида Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгесига, вилоят ёки Тошкент шаҳар ҳокимига хулоса тақдим этиш»;

3) қуйидаги мазмундаги **14^2-модда** билан тўлдирилсин:

«14^2-модда. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси депутатининг вакили

Сиёсий партия томонидан Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасининг депутати билан келишилган ҳолда партиянинг тегишли сайлов округидаги ҳудудий бўлими ходимлари орасидан жамоатчилик асосида ишловчи вакил ажратиб берилиши мумкин.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси депутатининг вакили:

депутатнинг сайлов округидаги ўз сайловчилари билан доимий алоқа ўрнатишига кўмаклашади;

сайлов округида жисмоний ва юридик шахсларнинг депутат номига келиб тушган мурожаатларини рўйхатдан ўтказади ва бу ҳақда депутатни хабардор қилади;

депутат томонидан жисмоний шахсларни ва юридик шахсларнинг вакилларини қабул қилишга, шунингдек депутатнинг сайловчилар билан учрашувларини ташкил этишга кўмаклашади;

депутатнинг топшириғига кўра сайлов округи ҳудудида депутатнинг ваколатларини амалга ошириш билан боғлиқ ишларни ташкил этади;

депутатнинг ўз ваколатларини амалга оширишга доир бошқа топшириқларини бажаради».

23-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1996 йил 26 декабрда қабул қилинган **«Нотариат тўғрисида»**ги 343–I-сонли Қонунига (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1997 йил, № 2, 42-модда; 2001 йил, № 1–2, 23-модда; 2003 йил, № 5, 67-модда; 2004 йил, № 1–2, 18-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2005 йил, № 9, 312-модда; 2006 йил, № 9, 498-модда; 2007 йил, № 12, 608-модда; 2009 йил, № 9, 337-модда; 2010 йил, № 9, 335-модда; 2012 йил, № 4, 105-модда; 2014 йил, № 5, 130-модда; 2017 йил, № 9, 510-модда) қуйидаги ўзгартишлар киритилсин:

1) **8-модданинг бешинчи қисмидаги** «нотариал архивнинг» деган сўзлар «нотариал архив ҳужжатларининг» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

2) **10-модданинг биринчи, иккинчи** ва **учинчи қисмларидаги** «ўз нотариал архивини», «нотариал архивларга», «нотариал архивлар томонидан» ва «нотариал архивлар» деган сўзлар тегишинча «ўз нотариал архив ишини», «идоравий нотариал архивларга», «идоравий нотариал архивлар томонидан» ва «идоравий нотариал архивлар» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

24-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1997 йил 24 апрелда қабул қилинган **«Журналистлик фаолиятини ҳимоя қилиш тўғрисида»**ги 402–I-сонли Қонунига (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1997 йил, № 4–5, 110-модда) қуйидаги ўзгартиш ва қўшимчалар киритилсин:

1) **1, 2, 3** ва **4-моддалар** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«1-модда. Ушбу Қонуннинг мақсади

Ушбу Қонуннинг мақсади журналистлик фаолиятини ҳимоя қилиш соҳасидаги муносабатларни тартибга солишдан иборат.

2-модда. Журналистлик фаолиятини ҳимоя қилиш тўғрисидаги қонун ҳужжатлари

Журналистлик фаолиятини ҳимоя қилиш тўғрисидаги қонун ҳужжатлари ушбу Қонун ва бошқа қонун ҳужжатларидан иборатдир.

Агар Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномасида Ўзбекистон Республикасининг журналистлик фаолиятини ҳимоя қилиш тўғрисидаги қонун ҳужжатларида назарда тутилганидан бошқача қоидалар белгиланган бўлса, халқаро шартнома қоидалари қўлланилади.

3-модда. Журналист

Журналист меҳнатга оид ёки бошқа шартномавий муносабатлар асосида оммавий ахборот воситалари учун хабарлар ва материалларни тўплаш, таҳлил этиш, таҳрир қилиш, тайёрлаш ҳамда тарқатишга доир фаолиятни амалга оширувчи шахсдир.

4-модда. Цензурага йўл қўйилмаслиги

Ўзбекистон Республикасида оммавий ахборот воситаларининг цензура қилинишига йўл қўйилмайди.

Ҳеч ким журналистдан эълон қилинаётган хабарлар ёки материаллар олдиндан келишиб олинишини, шунингдек уларнинг матни ўзгартирилишини ёхуд уларнинг нашрдан бутунлай олиб ташланишини (эфирга берилмаслигини) талаб қилиш ҳуқуқига эга эмас»;

2) **5-модданинг биринчи қисми**:

иккинчи хатбошиси қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«ахборотни тўплаш, таҳлил этиш, таҳрир қилиш, тайёрлаш ва тарқатиш»;

тўртинчи хатбошисидаги «давлат сири» деган сўзлар «давлат сирларини» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

қуйидаги мазмундаги **еттинчи хатбоши** билан тўлдирилсин:

«давлат органларининг очиқ ҳайъат мажлисларида ва оммавий тадбирларида ҳозир бўлиш»;

еттинчи — ўн бешинчи хатбошилари тегишинча **саккизинчи — ўн олтинчи хатбошилар** деб ҳисоблансин;

3) **6-модданинг биринчи қисми**:

қуйидаги мазмундаги **бешинчи** ва **олтинчи хатбошилар** билан тўлдирилсин:

«журналистика соҳасининг сирини ошкор этмаслиги;

журналистларнинг касбга оид одоб-ахлоқ қоидаларига риоя этиши»;

бешинчи хатбошиси еттинчи хатбоши деб ҳисоблансин;

4) **7-модданинг биринчи қисми** «томонидан» деган сўздан кейин «ўз номини ошкор этмаслик шарти билан» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

5) қуйидаги мазмундаги **7^1-модда** билан тўлдирилсин:

«7^1-модда. Журналистларнинг касбга оид одоб-ахлоқ қоидалари

Журналистларнинг касбга оид одоб-ахлоқ қоидалари журналистнинг шахсига ва ўз касбига доир вазифаларни бажариш чоғида унинг хулқ-атворига қўйиладиган талабларни белгиловчи қоидалар мажмуидан иборатдир.

Журналистларнинг касбга оид одоб-ахлоқ қоидалари журналистларнинг ва оммавий ахборот воситаларининг бирлашмалари томонидан белгиланади»;

6) **11-модда** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«11-модда. Журналистни аккредитация қилиш

Журналист давлат органи, жамоат бирлашмаси ва ташкилот ҳузурида аккредитация қилиниши мумкин.

Ўзбекистон Республикасининг журналисти хорижий давлатда аккредитация қилиниши мумкин.

Чет эл журналисти Ўзбекистон Республикасининг Ташқи ишлар вазирлиги билан келишилган ҳолда Ўзбекистон Республикаси ҳудудида аккредитация қилиниши мумкин.

Аккредитация қилинган журналист:

бўлиб ўтадиган очиқ ҳайъат мажлислари ва бошқа оммавий тадбирлар тўғрисида олдиндан ахборот олиш;

аккредитация қилувчи органнинг биноларига (хоналарига) ва бошқа объектларига аккредитация қилувчи орган томонидан белгиланган тартибда кириш;

очиқ ҳайъат мажлисларида ва бошқа оммавий тадбирларда ҳозир бўлиш;

аккредитация қилувчи органнинг масъул шахсларидан зарур ҳужжатлар ва материалларни сўраш ҳамда олиш, оммавий тадбирларнинг ёзувлари билан танишиш ҳамда улардан кўчирма нусхалар олиш;

олинган ёзувлардан оммавий ахборот воситалари материалларини тайёрлашда фойдаланиш ҳуқуқига эга.

Аккредитация қилинган журналист қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа ҳуқуқларга ҳам эга бўлиши мумкин»;

7) **15-модданинг иккинчи қисми** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Журналист оммавий ахборот воситаларида ҳақиқатга мос келмайдиган материалларни тарқатганлик учун қуйидаги ҳолларда жавобгар бўлмайди:

агар бу маълумотлар расмий хабарлардан, норматив-ҳуқуқий ҳужжатлардан ёки расмий статистика ҳисоботлари маълумотларидан ёхуд ахборот агентликлари ёки давлат ҳокимияти ва бошқаруви органларининг матбуот хизматлари орқали, шунингдек уларнинг расмий веб-сайтларидан олинган бўлса;

агар бу маълумотлар олдиндан ёзиб олинмасдан эфирга бериладиган муаллифлик чиқишларида мавжуд бўлса ёки чиқишларнинг сўзма-сўз такрорланиши (стенография, аудио-, видеоёзуви) бўлса»;

8) **16-модда** чиқариб ташлансин.

25-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1997 йил 25 апрелда қабул қилинган **«Геодезия ва картография тўғрисида»**ги 417–I-сонли Қонунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1997 йил, № 4–5, 122-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2011 йил, № 10, 274-модда) **11-моддасига** қуйидаги ўзгартишлар киритилсин:

бешинчи ва **олтинчи қисмлар** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Давлат картография-геодезия фондининг белгиланган тартибда Миллий архив фонди таркибига киритилган материаллари (маълумотлари) қонун ҳужжатларига мувофиқ сақланади.

Давлат картография-геодезия фондининг материалларини (маълумотларини) учинчи шахсларга беришга ва улардан нусхалар олишга ихтиёрида ана шу материаллар (маълумотлар) бўлган органларнинг рухсатисиз йўл қўйилмайди»;

тўққизинчи қисм қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Давлат картография-геодезия фондининг материалларидан (маълумотларидан) фойдаланганлик учун қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда ҳақ тўланади».

26-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1997 йил 29 августда қабул қилинган **«Таълим тўғрисида»**ги 464–I-сонли Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1997 йил, № 9, 225-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2013 йил, № 10, 263-модда; 2018 йил, № 1, 1-модда) **17-моддасининг иккинчи қисмидаги** «кутубхоналар» деган сўз «ахборот-кутубхона муассасалари» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

27-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1997 йил 26 декабрда қабул қилинган **«Оммавий ахборот воситалари тўғрисида»**ги 541–I-сонли Қонунига (Ўзбекистон Республикасининг 2007 йил 15 январда қабул қилинган ЎРҚ–78-сонли Қонуни таҳририда) (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2007 йил, № 1, 4-модда) қуйидаги ўзгартиш ва қўшимчалар киритилсин:

1) **1-модданинг матнидаги** «ташкил этилиши, фаолият кўрсатиши ва фаолиятининг тугатилиши» деган сўзлар «фаолияти» деган сўз билан алмаштирилсин;

2) **4-модданинг биринчи қисми** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Оммавий ахборотни даврий тарқатишнинг доимий номга эга бўлган ҳамда босма тарзда (газеталар, журналлар, ахборотномалар, бюллетенлар ва бошқалар) ва (ёки) электрон тарзда (теле-, радио-, видео-, кинохроникал дастурлар, Интернет жаҳон ахборот тармоғидаги веб-сайтлар) олти ойда камида бир марта нашр этиладиган ёки эфирга бериладиган (бундан буён матнда чиқариладиган деб юритилади), қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда рўйхатга олинган шакли ҳамда оммавий ахборотни даврий тарқатишнинг бошқа шакллари оммавий ахборот воситасидир»;

3) **5-модданинг матни** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Ўзбекистон Республикасида оммавий ахборот воситалари эркиндир.

Ҳар ким, агар қонунда бошқача қоида назарда тутилмаган бўлса, оммавий ахборот воситаларида чиқиш, ўз фикри ва эътиқодини ошкора баён этиш ҳуқуқига эгадир.

Давлат оммавий ахборот воситаларининг фаолияти ва ахборотдан фойдаланиш эркинлигини, мулк ҳуқуқини, давлат органларининг ғайриқонуний қарорларидан, улар мансабдор шахсларининг ғайриқонуний ҳаракатларидан (ҳаракатсизлигидан) ҳимоя қилинишини кафолатлайди. Оммавий ахборот воситаларининг фаолиятига тўсқинлик қилиш ёки аралашиш тақиқланади.

Оммавий ахборот воситалари қонун ҳужжатларига мувофиқ ахборотни излаш, олиш, тадқиқ этиш, тарқатиш, ундан фойдаланиш, уни сақлаш ҳуқуқига эга ҳамда тарқатилаётган ахборотнинг холислиги ва ишончлилиги учун белгиланган тартибда жавобгар бўлади»;

4) қуйидаги мазмундаги **5^1-модда** билан тўлдирилсин:

«5^1-модда. Оммавий ахборот воситаларини давлат томонидан қўллаб-қувватлаш

Давлат оммавий ахборот воситаларини қуйидаги йўллар билан қўллаб-қувватлаши мумкин:

солиқлар ҳамда бошқа мажбурий тўловлар ва тарифлар бўйича имтиёзлар ҳамда преференциялар бериш;

давлат субсидиялари, давлат грантлари ва давлат ижтимоий буюртмалари тизими орқали молиявий қўллаб-қувватлаш;

моддий-техника базасини мустаҳкамлаш бўйича комплекс чора-тадбирларни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш;

таҳририятлар ходимларини ижтимоий қўллаб-қувватлаш;

оммавий ахборот воситаларини қўллаб-қувватлаш жамғармалари фаолиятини ташкил этиш;

таҳририятлар ходимларини тайёрлашга, қайта тайёрлашга ва уларнинг малакасини оширишга кўмаклашиш.

Оммавий ахборот воситаларини давлат томонидан қўллаб-қувватлашдан оммавий ахборот воситаларининг мустақил касбий фаолиятини чеклаб қўйиш учун фойдаланилиши мумкин эмас»;

5) **18-модда**:

қуйидаги мазмундаги **иккинчи қисм** билан тўлдирилсин:

«Даврий босма нашрнинг электрон шаклида қуйидаги маълумотлар бўлиши керак:

даврий нашрнинг номи;

давлат рўйхатидан ўтказилганлиги тўғрисидаги гувоҳноманинг санаси ва рақами;

муассиснинг номи (фамилияси, исми, отасининг исми);

бош муҳаррирнинг фамилияси, исми, отасининг исми;

индекс, таҳририятнинг жойлашган ери (почта ва электрон манзили)»;

иккинчи қисми учинчи қисм деб ҳисоблансин;

6) **19-модданинг учинчи қисмидаги** «бир ой» деган сўзлар «ўн беш кунлик» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

7) **20-модда**:

қуйидаги мазмундаги **тўртинчи қисм** билан тўлдирилсин:

«Интернет жаҳон ахборот тармоғидаги веб-сайт оммавий ахборот воситаси сифатида рўйхатдан ўтказилган тақдирда веб-сайтнинг домен номи кўрсатилади, бунда ушбу модда биринчи қисмининг олтинчи ва ўнинчи хатбошиларида назарда тутилган маълумотларни тақдим этиш талаб қилинмайди»;

тўртинчи ва **бешинчи қисмлари** тегишинча **бешинчи** ва **олтинчи қисмлар** деб ҳисоблансин;

8) **22-модданинг иккинчи қисми** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Оммавий ахборот воситасини давлат рўйхатидан ўтказиш рад этилган тақдирда, қарор чиқарилгандан кейин бир кун ичида аризачига ёзма шаклда, шу жумладан ахборот тизими орқали электрон шаклда билдириш юборилади (топширилади), унда рад этиш сабаблари, шунингдек аризачи кўрсатилган сабабларни бартараф этиб, ҳужжатларни қайта кўриб чиқиш учун тақдим этиши мумкин бўлган муддат кўрсатилади»;

9) **24-модданинг учинчи қисмидаги** «уч кун ичида ёзма шаклда» деган сўзлар «уч кун ичида ёзма шаклда, шу жумладан ахборот тизими орқали электрон шаклда» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

10) **27-модда**:

қуйидаги мазмундаги **биринчи қисм** билан тўлдирилсин:

«Ахборот ташувчи жисмларга ёзилган, шунингдек Интернет жаҳон ахборот тармоғига жойлаштирилган, электрон техник қурилмалар ёрдамида фойдаланишга мўлжалланган газеталар, журналлар, ахборотномалар, бюллетенлар ва бошқа даврий босма нашрлар даврий босма нашрнинг электрон шаклидир»;

биринчи — тўртинчи қисмлари тегишинча **иккинчи — бешинчи қисмлар** деб ҳисоблансин;

11) қуйидаги мазмундаги **27^1-модда** билан тўлдирилсин:

«27^1-модда. Интернет жаҳон ахборот тармоғидаги веб-сайт тарзидаги оммавий ахборот воситаси

Интернет жаҳон ахборот тармоғидаги веб-сайт тарзидаги оммавий ахборот воситаси Интернет тармоғидаги таҳририй-ноширлик жиҳатидан ишлов берилган, ўзгартирилмаган тарзда тарқатиш учун мўлжалланган, электрон шаклдаги ҳужжатлар ва маълумотларни ўз ичига олган ахборот ресурсидир.

Интернет жаҳон ахборот тармоғидаги веб-сайт тарзидаги оммавий ахборот воситасининг мазкур веб-сайти бош саҳифасида қуйидаги маълумотлар бўлиши керак:

даврий нашрнинг номи;

давлат рўйхатидан ўтказилган санаси ва гувоҳнома рақами;

муассиснинг номи (фамилияси, исми, отасининг исми);

бош муҳаррирнинг фамилияси, исми, отасининг исми;

индекс, таҳририятнинг жойлашган ери (почта ва электрон манзили)»;

12) **31-модданинг иккинчи қисмидаги** «оммавий ахборот воситалари тўғрисидаги» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

13) **5-бобнинг номи** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«5-боб. Оммавий ахборот воситаларининг давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари, бошқа ташкилотлар ва фуқаролар билан муносабатлари»;

14) қуйидаги мазмундаги **35^1-модда** билан тўлдирилсин:

«35^1-модда. Оммавий ахборот воситасининг давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари фаолияти тўғрисида ахборот олишга доир сўрови

Оммавий ахборот воситаси давлат ҳокимияти ва бошқаруви органларининг фаолияти тўғрисида ахборот олишга доир сўров билан уларга оғзаки ёки ёзма шаклда (шу жумладан электрон ҳужжат шаклида) мурожаат этиш ҳуқуқига эга.

Оммавий ахборот воситасининг давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари фаолияти тўғрисида ахборот олишга доир, шунингдек мансабдор шахсларнинг интервьюсини ташкил этиш тўғрисидаги сўрови кўпи билан етти кун муддатда кўриб чиқилади.

Агар оммавий ахборот воситасининг сўровини кўриб чиқиш давлат ҳокимияти ва бошқаруви органларининг ваколатлари жумласига кирмаса, сўров сўралаётган ахборотни тақдим этиш ўзининг ваколатига киритилган органга рўйхатдан ўтказилган кундан эътиборан уч иш куни ичида юборилади, оммавий ахборот воситаси эса бу ҳақда хабардор қилинади.

Сўров рад этилган тақдирда, оммавий ахборот воситасига асослантирилган жавоб юборилади»;

15) **40-модда иккинчи қисмининг иккинчи хатбошиси** «матбуот хизматлари» деган сўзлардан кейин «шунингдек уларнинг расмий веб-сайтлари» деган сўзлар билан тўлдирилсин.

28-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1997 йил 26 декабрда қабул қилинган **«Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисида»**ги 545–I-сонли Қонуни (Ўзбекистон Республикасининг 2016 йил 9 сентябрда қабул қилинган ЎРҚ–408-сонли Қонуни таҳририда) (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2016 йил, № 9, 273-модда; 2017 йил, № 9, 510-модда) **36-моддаси иккинчи қисмининг учинчи хатбошисидаги** «рекреация мақсадига ва тарихий-маданий мақсадга мўлжалланган ерлар» деган сўзлар «рекреация мақсадларига мўлжалланган ерлар ва моддий маданий мерос объектлари жойлашган ерлар» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

29-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1998 йил 30 апрелда қабул қилинган 598–I-сонли Қонуни билан тасдиқланган **Ўзбекистон Республикасининг Ер кодекси** (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1998 йил, № 5–6, 82-модда; 2003 йил, № 9–10, 149-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2007 йил, № 12, 608-модда; 2009 йил, № 1, 1-модда, № 12, 472-модда; 2011 йил, № 1, 1-модда; 2014 йил, № 1, 2-модда, № 9, 244-модда; 2015 йил, № 8, 312-модда; 2017 йил, № 9, 510-модда; 2018 йил, № 1, 1-модда) **53-моддаси иккинчи қисмининг тўртинчи** ва **бешинчи хатбошилари** чиқариб ташлансин.

30-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1998 йил 30 апрелда қабул қилинган **«Фермер хўжалиги тўғрисида»**ги 602–I-сонли Қонунига (Ўзбекистон Республикасининг 2004 йил 26 августда қабул қилинган 662–II-сонли Қонуни таҳририда) (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 2004 йил, № 9, 162-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2006 йил, № 3, 119-модда; 2007 йил, № 12, 608-модда; 2008 йил, № 12, 640-модда; 2009 йил, № 12, 472-модда; 2011 йил, № 9, 248-модда; 2012 йил, № 9/1, 238-модда; 2013 йил, № 10, 263-модда; 2015 йил, № 8, 312-модда; 2016 йил, № 12, 385-модда) қуйидаги ўзгартиш ва қўшимчалар киритилсин:

1) **3-модданинг матни** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Фермер хўжалиги ижарага берилган ер участкаларидан фойдаланган ҳолда қишлоқ хўжалиги маҳсулотини етиштириш ҳамда қонун ҳужжатларида тақиқланмаган бошқа фаолият турлари билан шуғулланувчи тадбиркорлик субъектидир.

Фермер хўжалиги Ўзбекистон Республикасида қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришининг асосий субъектидир.

Кўп тармоқли фермер хўжалиги қишлоқ хўжалиги маҳсулотини етиштириш билан бирга қишлоқ хўжалиги маҳсулотини қайта ишлаш, сақлаш ва реализация қилиш, саноат ишлаб чиқариши, ишларни бажариш, хизматлар кўрсатиш ва қонун ҳужжатларида тақиқланмаган бошқа фаолият турлари билан шуғулланувчи фермер хўжалигидир.

Кўп тармоқли фермер хўжаликлари реестри Ўзбекистон фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгаши томонидан юритилади.

Кўп тармоқли фермер хўжаликлари реестрини юритиш тартиби Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланади»;

2) **5-модданинг матни** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Фермер хўжалиги қишлоқ хўжалигига мўлжалланган ерларда ва захира ерларда ташкил этилади.

Чорвачилик маҳсулоти етиштиришга ихтисослаштирилган фермер хўжалиги камида 30 шартли бош чорва моли бўлган тақдирда ташкил этилади. Чорвачилик маҳсулоти етиштиришга ихтисослаштирилган фермер хўжалигига бериладиган ер участкаларининг энг кам ўлчами бир шартли бош чорва молга ҳисоблаганда Андижон, Наманган, Самарқанд, Тошкент, Фарғона ва Хоразм вилоятларидаги суғориладиган ерларда камида 0,3 гектарни (наслдор чорвачилик фермер хўжаликлари учун 0,5 гектарни), бошқа вилоятлар ва Қорақалпоғистон Республикасидаги суғориладиган ерларда тегишинча, камида 0,45 гектарни (наслдор чорвачилик фермер хўжаликлари учун 0,6 гектарни), суғорилмайдиган (лалмикор) ерларда эса камида 2 гектарни ташкил этади.

Деҳқончилик маҳсулоти етиштиришга ихтисослаштирилган фермер хўжаликларига ижарага бериладиган ер участкаларининг энг кам ўлчами пахтачилик ва ғаллачилик учун камида 30 гектарни, ғаллачилик ва сабзавотчилик учун камида 10 гектарни ташкил этади. Ижарага бериладиган ер участкаларининг энг кам ўлчами боғдорчилик, узумчилик, сабзавотчилик ва бошқа экинларни етиштириш учун камида 1 гектарни ҳамда кўпи билан 5 гектарни ташкил этади.

Ер участкалари берилганда фермер хўжалиги ўз зиммасига қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилдорлиги (уч йил учун ўртача йиллик ҳосил ҳисобида) қонун ҳужжатларида белгиланган норматив ҳосилдорликдан кам бўлмаслигини таъминлаш мажбуриятини олади. Бу мажбурият ер участкасини ижарага олиш шартномасида мустаҳкамлаб қўйилади»;

3) **7-модда**:

номининг ўзбекча матнидаги «рўйхатига олиш» деган сўзлар **«рўйхатидан ўтказиш»** деган сўзлар билан алмаштирилсин;

биринчи қисми қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Фермер хўжалиги қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда давлат рўйхатидан ўтказилганидан кейин ташкил этилган деб ҳисобланади ҳамда унинг муассиси ер участкасини узоқ муддатли ижарага олиш тўғрисида шартнома тузади. Фермер хўжалиги банк муассасасида ҳисоб-китоб варағи ва бошқа хил ҳисобварақлар очишга, ўз номи ёзилган муҳрга эга бўлишга ҳақли»;

4) **10-модда**:

биринчи қисмининг тўртинчи ва **бешинчи хатбошилари** чиқариб ташлансин;

иккинчи қисми чиқариб ташлансин;

учинчи ва **тўртинчи қисмлари** тегишинча **иккинчи** ва **учинчи қисмлар** деб ҳисоблансин;

5) **11-модданинг матни** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Фермер хўжаликлари юритиш учун ер участкалари очиқ танлов асосида ижарага эллик йилгача бўлган, лекин ўттиз йилдан кам бўлмаган муддатга берилади.

Фермер хўжалиги юритиш учун ер участкасини олишда фермер хўжалиги ташкил этилаётган жойда яшовчи шахслар устун ҳуқуқдан фойдаланади.

Захира ерлардан ёки юридик ва жисмоний шахсларга берилмаган, қишлоқ хўжалигига мўлжалланган ерлардан ер участкалари ўтказилган танлов якунларига кўра ер участкалари бериш (реализация қилиш) масалаларини кўриб чиқувчи туман комиссияси ҳамда туман фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгашининг хулосасига биноан халқ депутатлари туман Кенгашининг қарори асосида қабул қилинган туман ҳокимининг қарори бўйича берилади.

Ер участкасини ижарага олиш шартномаси фермер хўжалигининг бошлиғи ва туман ҳокими томонидан имзоланади.

Туман ҳокимининг фермер хўжалиги юритиш учун ер участкаси беришни рад этиш тўғрисидаги қарори устидан судга ёки бўйсунув тартибида юқори турувчи органга шикоят қилиниши мумкин.

Фермер хўжалиги юритиш учун ер участкалари олган ва қишлоқ аҳоли пунктида тураржойи бўлган шахсларнинг томорқа ер участкаси сақланиб қолади.

Фермер хўжалигининг ер участкаси чегараларини натурада (жойнинг ўзида) белгилаш ҳамда ер тузиш лойиҳаларига мувофиқ фермер хўжалигига ер участкасини ижарага бериш бўйича ҳужжатларни расмийлаштириш ер тузиш хизмати органлари томонидан Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджети, шунингдек қонун ҳужжатларида тақиқланмаган бошқа молиялаштириш манбалари ҳисобидан амалга оширилади»;

6) **12-модда** чиқариб ташлансин;

7) **13-модданинг еттинчи қисми** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Фермер хўжалиги бошлиғи пенсия ёшига тўлганда ёки меҳнат қобилиятини йўқотганда, шунингдек муддатли ҳарбий хизматга чақирилган, олий таълим муассасаларига кундузги ўқишга қабул қилинган, сайлаб қўйиладиган лавозимларга сайланган тақдирда, ер участкасини ижарага олиш ҳуқуқини ўзининг туман ҳокими номига берилган аризасига кўра ушбу Қонуннинг 4-моддаси биринчи қисми талабларига жавоб берадиган ўз оила аъзоларидан бирига қонун ҳужжатларига мувофиқ ижара шартномаси амал қиладиган муддатга бериши мумкин»;

8) **16-модданинг**:

биринчи қисми қуйидаги мазмундаги **ўн бешинчи** ва **ўн олтинчи хатбошилар** билан тўлдирилсин:

«ишлаб чиқаришга замонавий технологияларни, фан ва техника ютуқларини жорий этиш;

фан-таълим муассасалари билан ҳамкорлик қилиш»;

ўн бешинчи хатбошиси ўн еттинчи хатбоши деб ҳисоблансин;

9) **17-модданинг биринчи қисми**:

ўн иккинчи хатбошиси қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«меҳнат тўғрисидаги қонун ҳужжатлари талабларига риоя этилишини, ўз ходимлари, шу жумладан фермер хўжалигида меҳнат қиладиган оила аъзолари, вақтинча (мавсумий) ёлланадиган фуқаролар учун хавфсиз меҳнат шароитларини таъминлаши»;

қуйидаги мазмундаги **ўн учинчи хатбоши** билан тўлдирилсин:

«ижарага олиш шартномаси бекор қилинган тақдирда ер участкасининг дастлаб берилган пайтдаги ўлчамларини камайтирмаган ва бошқа шаклда зарар етказмаган ҳолда ер участкасини ижарага берувчига қайтариши»;

ўн учинчи, ўн тўртинчи ва **ўн бешинчи хатбошилари** тегишинча **ўн тўртинчи, ўн бешинчи** ва **ўн олтинчи хатбошилар** деб ҳисоблансин;

10) **31-модда** қуйидаги мазмундаги **иккинчи қисм** билан тўлдирилсин:

«Кўп тармоқли фермер хўжалигининг ер участкалари захира ерларга олиб қўйилганда кўп тармоқли фермер хўжалиги ўз раҳбари томонидан унинг ташкилий-ҳуқуқий шаклини ўзгартириш орқали қайта ташкил этилиши мумкин».

(Давоми 5, 6-бетларда).

Ўзбекистон Республикасининг
ҚОНУНИ

Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида

(Давоми. Бошланиши 1, 2, 3, 4-бетларда).

31-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1998 йил 30 апрелда қабул қилинган 607-I-сонли Қонуни билан тасдиқланган **Ўзбекистон Республикасининг Оила кодекси** (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1998 йил, 5–6-сонга илова; 2003 йил, № 1, 8-модда; 2004 йил, № 1–2, 18-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2007 йил, № 4, 157-модда; 2008 йил, № 4, 189-модда; 2009 йил, № 9, 328-модда; 2010 йил, № 9, 334, 335-моддалар; 2011 йил, № 9, 252-модда, № 12/2, 363-модда; 2013 йил, № 4, 98-модда; 2014 йил, № 1, 2-модда; 2016 йил, № 9, 276-модда; 2017 йил, № 9, 510-модда, № 10, 605-модда; 2018 йил, № 1, 1-модда) **204-моддасининг матни** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Фуқаролик ҳолати далолатномаларини ёзиш дафтарлари фуқаролик ҳолати далолатномаларини ёзиш бўлимларининг идоравий архивларида етмиш беш йил сақланади. Ушбу муддат ўтгач, фуқаролик ҳолати далолатномаларини ёзиш дафтарлари белгиланган тартибда давлат архивларига топширилади.

Фуқаролик ҳолати далолатномаларини ёзиш бўлимларининг идоравий архивлари фаолиятини ташкил этиш, шунингдек улардаги фуқаролик ҳолати далолатномаларини қайд этиш дафтарларини сақлаш тартиби қонун ҳужжатларида белгиланади».

32-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1998 йил 30 апрелда қабул қилинган **«Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссияси тўғрисида»**ги 613-I-сонли Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1998 йил, № 5–6, 95-модда; 1999 йил, № 1, 20-модда, № 9, 206-модда; 2000 йил, № 5–6, 153-модда; 2004 йил, № 9, 171-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2008 йил, № 12, 637-модда; 2014 йил, № 9, 244-модда; 2015 йил, № 12, 452-модда) **5-моддасининг ўттиз биринчи хатбошисидаги** «архивга» деган сўз «идоравий архивга» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

33-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1998 йил 29 августда қабул қилинган **«Маданий бойликларнинг олиб чиқилиши ва олиб кирилиши тўғрисида»**ги 678-I-сонли Қонунига (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1998 йил, № 9, 178-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2009 йил, № 9, 309-модда; 2011 йил, № 12/2, 363-модда; 2013 йил, № 4, 98-модда; 2014 йил, № 9, 244-модда; 2017 йил, № 6, 300-модда) қуйидаги ўзгартишлар киритилсин:

1) **4-модданинг бешинчи хатбошиси** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«музейларда, ахборот-кутубхона муассасаларида, архивларда, идоравий архивларда, кино-, фото-, фонотекаларда, суратлар галереяларида ва бошқа сақлаш жойларида тўпланган маданий бойликлар»;

2) **8-модданинг тўртинчи хатбошиси** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«музейлар, ахборот-кутубхона муассасалари, архивлар, идоравий архивлар ва бошқа сақлаш жойлари доимий сақланаётган маданий бойликлар»;

3) **11-модда биринчи қисмининг биринчи хатбошиси** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Музейлар, ахборот-кутубхона муассасалари, архивлар, идоравий архивлар ва бошқа сақлаш жойлари томонидан маданий бойликларни вақтинча олиб чиқиш тўғрисида сертификат олиш учун ариза берилиб, унга қуйидагилар илова қилинади»;

4) **12-модданинг иккинчи қисми** чиқариб ташлансин;

5) **16-модданинг иккинчи қисми** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Бошқа мамлакатлардан қонунга хилоф равишда олиб чиқилган, ўғирланган ёки қонунга хилоф равишда қўлга киритилган маданий бойликлар Ўзбекистон Республикасига олиб кирилган тақдирда, музейлар, ахборот-кутубхона муассасалари, архивлар, идоравий архивлар ва бошқа сақлаш жойлари уларнинг келиб чиқиши тўғрисида зарур ахборотга эга бўлиши шарт»;

6) **17-модданинг иккинчи қисми** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Маданий бойликларни кимошди савдосига (аукционга) қўйиш Ўзбекистон Республикаси Маданият вазирлиги билан келишувга кўра амалга оширилади. Маданий бойликларни реализация қилишда иштирок этувчи юридик шахслар Ўзбекистон Республикаси Маданият вазирлигининг рухсатномасини олиши шарт».

34-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1998 йил 25 декабрда қабул қилинган **«Реклама тўғрисида»**ги 723-I-сонли Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1999 йил, № 1, 14-модда; 2002 йил, № 9, 164-модда; 2003 йил, № 5, 67-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2005 йил, № 12, 413-модда; 2006 йил, № 4, 154-модда, № 10, 536-модда; 2008 йил, № 4, 186-модда; 2010 йил, № 9, 339-модда, № 10, 380-модда; 2013 йил, № 4, 98-модда, № 10, 263-модда; 2014 йил, № 1, 2-модда; 2018 йил, № 1, 1-модда) **20-моддасининг олтинчи қисмидаги** «маданий мерос объектларида» деган сўзлар «моддий маданий мерос объектларида» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

35-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1999 йил 20 августда қабул қилинган **«Ўзбекистон Республикаси Давлат чегараси тўғрисида»**ги 820-I-сонли Қонунига (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1999 йил, № 9, 217-модда; 2004 йил, № 5, 90-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2009 йил, № 1, 1-модда, № 12, 472-модда; 2016 йил, № 12, 383-модда) қуйидаги ўзгартишлар киритилсин:

1) **13-модда иккинчи қисмининг ўзбекча матнидаги** «ҳайвонот ва ўсимлик оламидан тайёрланган» деган сўзлар «ёввойи ҳайвонлар ва ўсимликларга мансуб бўлган» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

2) **14-моддадаги** «ва ҳайвонот оламидан» деган сўзлар «ўсимлик ва ҳайвонот дунёсидан» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

3) **22-модданинг биринчи қисмидаги** «ўрмон» деган сўз «ўсимлик ва ҳайвонот дунёси» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

36-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1999 йил 20 августда қабул қилинган **«Туризм тўғрисида»**ги 830-I-сонли Қонунига (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1999 йил, № 9, 227-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2006 йил, № 4, 157-модда) қуйидаги ўзгартишлар киритилсин:

1) **3-модданинг бешинчи хатбошисидаги** «тарихий ёдгорликлар, диққатга сазовор жойлар» деган сўзлар «моддий маданий мерос объектлари» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

2) **17-модда биринчи қисмининг бешинчи хатбошисидаги** «тарихий-архитектура ёдгорликлари» деган сўзлар «моддий маданий мерос объектлари» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

37-модда. Ўзбекистон Республикасининг 2000 йил 14 декабрда қабул қилинган **«Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар тўғрисида»**ги 160-II-сонли Қонунига (Ўзбекистон Республикасининг 2012 йил 24 декабрда қабул қилинган ЎРҚ-342-сонли Қонуни таҳририда) (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2012 йил, № 12, 333-модда; 2014 йил, № 12, 343-модда; 2015 йил, № 8, 310-модда; 2016 йил, № 9, 276-модда; 2017 йил, № 9, 510-модда; 2018 йил, № 1, 1, 4-моддалар) қуйидаги ўзгартишлар киритилсин:

1) **5-модданинг бешинчи хатбошиси** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармонлари ва қарорлари»;

2) **6-модданинг учинчи қисмидаги** «фармонлари, қарорлари ва фармойишлари» деган сўзлар «фармонлари ва қарорлари» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

3) **10-модда** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«10-модда. Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармонлари ва қарорлари

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ўзбекистон Республикаси Конституциясига ва қонунларига асосланиб ҳамда уларни ижро этиш учун фармонлар ва қарорлар тарзида норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар қабул қилади»;

4) **26-модданинг бешинчи хатбошисидаги** «фармони, қарори ва фармойиши» деган сўзлар «фармони ва қарори» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

5) **29-модданинг биринчи қисмидаги** «фармонлари, қарорлари ва фармойишларининг» деган сўзлар «фармонлари ва қарорларининг» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

6) **38-модданинг биринчи қисмидаги** «фармонлари, қарорлари ва фармойишларининг» деган сўзлар «фармонлари ва қарорларининг» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

38-модда. Ўзбекистон Республикасининг 2000 йил 15 декабрда қабул қилинган **«Давлат кадастрлари тўғрисида»**ги 171-II-сонли Қонунига (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 2001 йил, № 1–2, 19-модда; 2002 йил, № 9, 165-модда; 2005 йил, № 1, 18-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2011 йил, № 1, 1-модда) қуйидаги ўзгартишлар киритилсин:

1) **5-модданинг биринчи қисми:**

еттинчи хатбошисидаги «ҳайвонот дунёси» деган сўзлар «ҳайвонот дунёси объектлари» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

ўн иккинчи хатбошиси қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«моддий маданий мерос объектларининг давлат кадастри»;

2) **12-модданинг бешинчи қисмидаги** «давлат бюджети» деган сўзлар «Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджети маблағлари ҳамда қонун ҳужжатларида тақиқланмаган бошқа манбалар» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

39-модда. Ўзбекистон Республикасининг 2001 йил 30 августда қабул қилинган **«Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш тўғрисида»**ги 269-II-сонли Қонунига (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 2001 йил, № 9–10, 180-модда; 2004 йил, № 5, 90-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2005 йил, № 9, 309-модда; 2009 йил, № 10, 381-модда; 2013 йил, № 4, 98-модда; 2017 йил, № 6, 300-модда) қуйидаги ўзгартишлар ва қўшимча киритилсин:

1) **10-модда иккинчи қисмининг олтинчи хатбошиси** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«моддий маданий мерос объектлари жойлашган ерларда ҳамда уларга туташ ҳудудларда ер қазиш, ер тузиш, қурилиш, мелиорация, хўжалик ишлари ва бошқа ишларни, моддий маданий мерос объектларини асраш бўйича ишлар бундан мустасно, ўтказиш, шунингдек моддий маданий мерос объектларида илмий ва илмий-техник тадқиқотлар ўтказиш учун рухсатномалар бериш»;

2) **24-модда:**

қуйидаги мазмундаги **учинчи хатбоши** билан тўлдирилсин:

«моддий маданий мерос объектлари жойлашган ерларда ҳамда уларга туташ ҳудудларда ер қазиш, ер тузиш, қурилиш, мелиорация, хўжалик ишлари ва бошқа ишларни амалга ошириш учун Ўзбекистон Республикаси Маданият вазирлигининг рухсатномасини олиш»;

учинчи ва тўртинчи хатбошилари тегишинча **тўртинчи ва бешинчи хатбошилар** деб ҳисоблансин.

40-модда. Ўзбекистон Республикасининг 2002 йил 25 апрелда қабул қилинган **«Чиқиндилар тўғрисида»**ги 362-II-сонли Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 2002 йил, № 4–5, 72-модда; 2003 йил, № 5, 67-модда, № 9–10, 149-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2007 йил, № 12, 604-модда; 2011 йил, № 1, 1-модда; 2013 йил, № 9, 247-модда; 2017 йил, № 9, 510-модда) **22-моддасининг тўртинчи қисмидаги** «рекреация мақсадларига мўлжалланган ерларда ва тарихий-маданий аҳамиятга молик ерларда» деган сўзлар «рекреация мақсадларига мўлжалланган ерларда ва моддий маданий мерос объектлари жойлашган ерларда» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

41-модда. Ўзбекистон Республикасининг 2002 йил 12 декабрда қабул қилинган **«Умумий ҳарбий мажбурият ва ҳарбий хизмат тўғрисида»**ги 436-II-сонли Қонунига (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 2002 йил, № 12, 217-модда; 2003 йил, № 9–10, 149-модда; 2005 йил, № 1, 18-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2006 йил, № 6, 262-модда; 2008 йил, № 9, 481-модда, № 12, 638-модда; 2009 йил, № 12, 470-модда; 2016 йил, № 9, 276-модда; 2017 йил, № 6, 300-модда) қуйидаги қўшимча ва ўзгартишлар киритилсин:

1) **3-модда:**

номи «мажбурият» деган сўздан кейин **«ва Ҳарбий қасамёд»** деган сўзлар билан тўлдирилсин;

олтинчи қисми қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Ҳарбий хизматга биринчи марта чақирилган ёки ихтиёрий равишда (контракт бўйича) кирган фуқаролар ҳарбий қисмнинг жанговар байроғи олдида қуйидаги мазмунда Ҳарбий қасамёд қабул қиладилар:

«Мен, (фамилияси, исми, отасининг исми), Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари сафига кирар эканман, Ўзбекистон Республикасини ҳимоя қилишга, халқимга, Президентимга содиқ бўлишга тантанали равишда қасамёд қиламан.

Ўзбекистон Республикасининг Конституциясини ва қонунларини муқаддас билиб, уларга риоя этишга, ҳарбий низомларни, командирлар ва бошлиқларнинг буйруқларини сўзсиз бажаришга, ҳарбий интизомга қатъий риоя қилишга, ҳалол, жасур ва сергак жангчи бўлишга қасамёд қиламан.

Сўнгги нафасим қолгунча ўз Ватанимнинг садоқатли фарзанди бўлиб қолишга, ҳарбий хизматнинг бутун машаққати ва қийинчиликларини сабот билан енгишга, давлат сирини ва ҳарбий сирни сақлашга аждодларим руҳи олдида қасамёд қиламан.

Жонажон Ўзбекистонимнинг нурли истиқболи учун унинг давлат манфаатлари ва мустақиллигининг муносиб ҳимоячиси бўлишга қасамёд қиламан.

Агар мен ушбу тантанали қасамёдимни бузсам, қонунларда белгиланган энг оғир жазога ва халқимнинг нафратига мубтало бўлай»;

қуйидаги мазмундаги **саккизинчи қисм** билан тўлдирилсин:

«Ҳарбий қасамёд қабул қилиш тартиби Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучларининг Ички хизмат низоми билан белгиланади»;

саккизинчи қисми тўққизинчи қисм деб ҳисоблансин;

2) **26-модданинг иккинчи қисми** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Ҳарбий хизматда бўлиш ёшининг чегараси:

контракт бўйича ҳарбий хизматни ўтаётган оддий аскарлар (матрослар), сержантлар (старшиналар) ва кичик офицерлар учун — қирқ беш ёш;

катта офицерлар учун — эллик ёш, полковниклар (I даражадаги капитанлар) учун — эллик беш ёш;

генерал-майор, генерал-лейтенант ва генерал-полковник ҳарбий унвонидаги офицерлар учун — олтмиш ёш этиб белгиланади»;

3) **30-модданинг биринчи қисми** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Резервдаги ҳарбий хизматга мажбурлар ёшига қараб икки даражага бўлинади.

Таркиб	Чегара ёши	
	1-даража	2-даража
Оддий аскарлар ва сержантлар	35 ёшгача	45 ёшгача
Кичик офицерлар	40 ёшгача	50 ёшгача
Катта офицерлар	50 ёшгача	55 ёшгача
Генераллар	55 ёшгача	60 ёшгача

».

42-модда. Ўзбекистон Республикасининг 2002 йил 12 декабрда қабул қилинган **«Ахборот эркинлиги принциплари ва кафолатлари тўғрисида»**ги 439-II-сонли Қонунига (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 2003 йил, № 1, 2-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2015 йил, № 12, 452-модда) қуйидаги ўзгартишлар киритилсин:

1) **3-модданинг бешинчи хатбошисидаги** «кутубхоналардаги, архивлардаги» деган сўзлар «ахборот-кутубхона муассасаларидаги, архивлардаги, идоравий архивлардаги» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

2) **6-модда иккинчи қисмининг тўртинчи хатбошисидаги** «кутубхоналарнинг, архивларнинг» деган сўзлар «ахборот-кутубхона муассасаларининг, архивларнинг, идоравий архивларнинг» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

43-модда. Ўзбекистон Республикасининг 2003 йил 25 апрелда қабул қилинган **«Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари резервидаги хизмат тўғрисида»**ги 478-II-сонли Қонунига (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 2003 йил, № 5, 65-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2006 йил, № 6, 262-модда) қуйидаги ўзгартишлар киритилсин:

1) **6-модданинг биринчи қисми** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Биринчи тоифали резерв сафи ҳарбий хизматни чақирув ёки контракт бўйича оддий аскарлар, сержантлар лавозимларида ўтаган — ўттиз беш ёшгача бўлган, кичик офицерлар лавозимларида ўтаган — қирқ ёшгача бўлган, катта офицерлар лавозимларида ўтаган — эллик ёшгача бўлган, генераллар таркиби лавозимларида ўтаган — эллик беш ёшгача бўлган ҳарбий хизматга мажбурлар орасидан тўлдирилади»;

2) **7-модданинг биринчи қисми** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Иккинчи тоифали резерв сафи ҳарбий хизматни чақирув, контракт бўйича ёки сафарбарлик чақируви резервида оддий аскарлар, сержантлар лавозимларида ўтаган — қирқ беш ёшгача бўлган, кичик офицерлар лавозимларида ўтаган — эллик ёшгача бўлган, катта офицерлар лавозимларида ўтаган — эллик беш ёшгача бўлган, генераллар таркиби лавозимларида ўтаган — олтмиш ёшгача бўлган ҳарбий хизматга мажбурлар орасидан тўлдирилади»;

3) **12-модданинг учинчи қисмидаги** «Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари Бирлашган штабининг» деган сўзлар «Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари Бош штабининг» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

4) **14-модданинг тўртинчи қисмидаги** «Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари Бирлашган штаби» деган сўзлар «Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари Бош штаби» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

44-модда. Ўзбекистон Республикасининг 2003 йил 29 августда қабул қилинган **«Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасининг Регламенти тўғрисида»**ги 522-II-сонли Қонунига (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 2003 йил, № 9–10, 136-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2007 йил, № 4, 163-модда, № 7, 326-модда; 2008 йил, № 12, 637-модда; 2009 йил, № 4, 136-модда; 2011 йил, № 4, 101-модда; 2013 йил, № 4, 95-модда; 2014 йил, № 4, 86-модда, № 5, 130-модда; 2015 йил, № 12, 452-модда; 2016 йил, № 9, 276-модда; 2017 йил, № 6, 300-модда, № 9, 510-модда; 2018 йил, № 1, 4-модда) қуйидаги ўзгартиш ва қўшимчалар киритилсин:

1) **33^1-модданинг учинчи қисмидаги** «Меҳнат ва ижтимоий масалалар қўмитасида» деган сўзлар «Фуқароларнинг соғлиғини сақлаш масалалари қўмитасида» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

2) **34-модданинг биринчи қисми** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Қонунчилик палатаси бошқа давлатларнинг парламентлари ва халқаро парламент ташкилотлари билан парламентлараро ҳамкорлик тўғрисида битимлар тузиши, бошқа давлатларнинг парламентлари ва халқаро парламент ташкилотлари билан ҳамкорлик бўйича парламентлараро гуруҳлар, комиссиялар, қўмиталар, ишчи гуруҳлар ва бошқа тузилмалар ташкил этиши, расмий парламент делегациялари алмашиши, шунингдек халқаро алоқаларни мустаҳкамлашга қаратилган турли тадбирлар ўтказиши мумкин»;

3) қуйидаги мазмундаги **34^1** ва **34^2-моддалар** билан тўлдирилсин:

«34^1-модда. Ҳамкорлик бўйича парламентлараро гуруҳлар, комиссиялар, қўмиталар, ишчи гуруҳлар ва бошқа тузилмалар

Бошқа давлатларнинг парламентлари ва халқаро парламент ташкилотлари билан ҳамкорлик бўйича парламентлараро гуруҳлар, комиссиялар, қўмиталар, ишчи гуруҳлар ва бошқа тузилмалар Қонунчилик палатаси депутатлари орасидан ташкил этилади, унинг таркиби Қонунчилик палатаси Кенгашининг қарори билан тасдиқланади.

Қонунчилик палатаси ва Сенат биргаликда Қонунчилик палатаси депутатлари ва Сенат аъзолари орасидан бошқа давлатларнинг парламентлари ва халқаро парламент ташкилотлари билан ҳамкорлик бўйича парламентлараро гуруҳлар, комиссиялар, қўмиталар, ишчи гуруҳлар ва бошқа тузилмалар ташкил этиши мумкин, уларнинг таркиби Қонунчилик палатаси Кенгаши ва Сенат Кенгашининг қўшма қарори билан тасдиқланади.

Ҳамкорлик бўйича парламентлараро гуруҳлар, комиссиялар, қўмиталар, ишчи гуруҳлар ва бошқа тузилмалар фаолиятининг тартиби Қонунчилик палатаси Кенгаши ва Сенат Кенгашининг қўшма қарори билан белгиланади.

34^2-модда. Расмий парламент делегациялари

Бошқа давлатларнинг парламентлари ва халқаро парламент ташкилотлари билан алоқаларни мустаҳкамлаш ҳамда ривожлантириш учун Қонунчилик палатаси депутатлари расмий парламент делегациялари таркибида хорижий мамлакатларга юборилиши мумкин.

Расмий парламент делегацияларини хорижий мамлакатларга юбориш масаласи белгиланган тартибга мувофиқ Қонунчилик палатаси Кенгаши томонидан кўриб чиқилади.

Ўзбекистон Республикасининг расмий парламент делегациялари хорижий сафар якунлари бўйича Қонунчилик палатаси Кенгашига ахборот тақдим этади».

45-модда. Ўзбекистон Республикасининг 2003 йил 29 августда қабул қилинган **«Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг Регламенти тўғрисида»**ги 523-II-сонли Қонунига (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 2003 йил, № 9–10, 137-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2007 йил, № 4, 163-модда; 2009 йил, № 4, 136-модда; 2011 йил, № 4, 101-модда; 2014 йил, № 4, 86-модда, 2015 йил, № 12, 452-модда; 2016 йил, № 9, 276-модда; 2017 йил, № 6, 300-модда, № 9, 510-модда; 2018 йил, № 1, 4-модда) қуйидаги ўзгартиш ва қўшимчалар киритилсин:

1) **33-модданинг биринчи қисми** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Сенат бошқа давлатларнинг парламентлари ва халқаро парламент ташкилотлари билан парламентлараро ҳамкорлик тўғрисида битимлар тузиши, бошқа давлатларнинг парламентлари ва халқаро парламент ташкилотлари билан ҳамкорлик бўйича парламентлараро гуруҳлар, комиссиялар, қўмиталар, ишчи гуруҳлар ва бошқа тузилмалар ташкил этиши, расмий парламент делегациялари алмашиши, шунингдек халқаро алоқаларни мустаҳкамлашга қаратилган турли тадбирлар ўтказиши мумкин»;

2) қуйидаги мазмундаги **33^1** ва **33^2-моддалар** билан тўлдирилсин:

«33^1-модда. Ҳамкорлик бўйича парламентлараро гуруҳлар, комиссиялар, қўмиталар, ишчи гуруҳлар ва бошқа тузилмалар

Бошқа давлатларнинг парламентлари ва халқаро парламент ташкилотлари билан ҳамкорлик бўйича парламентлараро гуруҳлар, комиссиялар, қўмиталар, ишчи гуруҳлар ва бошқа тузилмалар Сенат аъзолари орасидан ташкил этилади, унинг таркиби Сенат Кенгашининг қарори билан тасдиқланади.

Сенат ва Қонунчилик палатаси биргаликда Сенат аъзолари ва Қонунчилик палатаси депутатлари орасидан бошқа давлатларнинг парламентлари ва халқаро парламент ташкилотлари билан ҳамкорлик бўйича парламентлараро гуруҳлар, комиссиялар, қўмиталар, ишчи гуруҳлар ва бошқа тузилмалар ташкил этиши мумкин, уларнинг таркиби Сенат Кенгаши ва Қонунчилик палатаси Кенгашининг қўшма қарори билан тасдиқланади.

Ҳамкорлик бўйича парламентлараро гуруҳлар, комиссиялар, қўмиталар, ишчи гуруҳлар ва бошқа тузилмалар фаолиятининг тартиби Сенат Кенгаши ва Қонунчилик палатаси Кенгашининг қўшма қарори билан белгиланади.

33^2-модда. Расмий парламент делегациялари

Бошқа давлатларнинг парламентлари ва халқаро парламент ташкилотлари билан алоқаларни мустаҳкамлаш ҳамда ривожлантириш учун Сенат аъзолари расмий парламент делегациялари таркибида хорижий мамлакатларга юборилиши мумкин.

Расмий парламент делегацияларини хорижий мамлакатларга юбориш масаласи белгиланган тартибга мувофиқ Сенат Кенгаши томонидан кўриб чиқилади.

Ўзбекистон Республикасининг расмий парламент делегациялари хорижий сафар якунлари бўйича Сенат Кенгашига ахборот тақдим этади».

46-модда. Ўзбекистон Республикасининг 2003 йил 11 декабрда қабул қилинган **«Электрон рақамли имзо тўғрисида»**ги 562-II-сонли Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 2004 йил, № 1–2, 12-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2015 йил, № 8, 312-модда) **17-моддаси учинчи қисмининг ўзбекча матнидаги** «архивда сақлаш режимига» деган сўзлар «сақлашнинг архив режимига» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

47-модда. Ўзбекистон Республикасининг 2004 йил 29 апрелда қабул қилинган **«Фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ва унинг маслаҳатчилари сайлови тўғрисида»**ги 609-II-сонли Қонуни (Ўзбекистон Республикасининг 2013 йил 22 апрелда қабул қилинган ЎРҚ-351-сонли Қонуни таҳририда) (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2013 йил, № 4, 97-модда) **13-моддаси биринчи қисмининг ўн биринчи хатбошисидаги** «архивга» деган сўз «архивга ёки идоравий архивга» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

48-модда. Ўзбекистон Республикасининг 2004 йил 2 декабрда қабул қилинган **«Халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгаши депутатининг мақоми тўғрисида»**ги 706-II-сонли Қонунига (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 2005 йил, № 1, 10-модда) қуйидаги қўшимча ва ўзгартишлар киритилсин:

1) **5-модданинг иккинчи қисми:**

қуйидаги мазмундаги **ўн биринчи хатбоши** билан тўлдирилсин:

«тегишли ҳудудларни ривожлантириш дастурларининг бажарилиши устидан назоратни амалга оширишга»;

ўн биринчи — ўн бешинчи хатбошилари тегишинча **ўн иккинчи — ўн олтинчи хатбошилар** деб ҳисоблансин;

2) **7-модданинг:**

иккинчи қисмидаги «фуқароларни» деган сўз «жисмоний шахсларни ва юридик шахсларнинг вакилларини» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

учинчи қисмидаги «икки» деган сўз «тўрт» деган сўз билан алмаштирилсин;

олтинчи қисми қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Сайловчиларнинг ишончини оқлай олмаган, шунингдек уни депутатликка номзод қилиб кўрсатган орган (сиёсий партия) олдидаги ўз мажбуриятларини бажармаган депутат қонунда белгиланган тартибда чақириб олиниши мумкин».

49-модда. Ўзбекистон Республикасининг 2004 йил 2 декабрда қабул қилинган **«Халқ депутатлари маҳаллий Кенгаши депутатини, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Қонунчилик палатаси депутатини ва Сенати аъзосини чақириб олиш тўғрисида»**ги 708-II-сонли Қонунига (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 2005 йил, № 1, 12-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2008 йил, № 12, 637-модда) қуйидаги қўшимча ва ўзгартиш киритилсин:

1) **1-модда** қуйидаги мазмундаги **бешинчи хатбоши** билан тўлдирилсин:

«депутатнинг уни депутатликка номзод қилиб кўрсатган орган (сиёсий партия) олдидаги мажбуриятларини бажармаганлиги»;

2) **2-модданинг иккинчи қисми** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Депутатни, сенаторни чақириб олиш масаласини кўриш учун ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларнинг қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда киритилган сўрови, шунингдек уни депутатликка номзод қилиб кўрсатган органнинг (сиёсий партиянинг) таклифи асос бўлиши мумкин».

50-модда. Ўзбекистон Республикасининг 2006 йил 20 июлда қабул қилинган **«Муаллифлик ҳуқуқи ва турдош ҳуқуқлар тўғрисида»**ги ЎРҚ-42-сонли Қонунига (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2006 йил, № 7, 372-модда; 2011 йил, № 12/2, 363-модда; 2012 йил, № 12, 336-модда; 2013 йил, № 10, 263-модда) қуйидаги ўзгартишлар киритилсин:

1) **26-модданинг иккинчи қисми** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Фуқаролик муомаласига қонуний тарзда киритилган асарларнинг нусхаларини ахборот-кутубхона муассасалари томонидан вақтинчалик фойдаланишга муаллифнинг ёки бошқа ҳуқуқ эгасининг розилигисиз ва ҳақ тўламаган ҳолда беришга йўл қўйилади. Бунда муаллифлик ҳуқуқи объектлари бўлган, рақамли шаклда ифодаланган асарларнинг нусхалари, шу жумладан ахборот-кутубхона муассасаларининг ресурсларидан ўзаро фойдаланиш тартибида бериладиган асарларнинг нусхалари бу асарларнинг рақамли шаклдаги кўчирма нусхаларини яратиш имкониятини истисно этиш шарти билан фақат ахборот-кутубхона муассасаларининг биноларида вақтинчалик фойдаланишга берилиши мумкин»;

(Давоми 6-бетда).

Ўзбекистон Республикасининг
ҚОНУНИ

Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида

(Давоми. Бошланиши 1, 2, 3, 4, 5-бетларда).

2) **27-модданинг матни** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Даромад олишни кўзламаган ҳолда, муаллифнинг ёки бошқа ҳуқуқ эгасининг розилигисиз ва ҳақ тўламаган ҳолда, лекин асардан фойдаланилаётган муаллифнинг исми-шарифини ва олинган манбаини албатта кўрсатган тарзда:

ахборот-кутубхона муассасалари, архивлар ва идоравий архивлар томонидан — асарнинг йўқолган ёки яроқсиз бўлиб қолган нусхаларини тиклаш, алмаштириш учун, шунингдек ўз фондларидан бу асарларни бирон сабаб билан йўқотган бошқа ахборот-кутубхона муассасаларига, архивларга ва идоравий архивларга асарларнинг нусхаларини бериш учун чоп этилган асарни;

ахборот-кутубхона муассасалари, архивлар ва идоравий архивлар томонидан фуқароларнинг ўқув ва тадқиқот мақсадларидаги сўровлари бўйича, шунингдек таълим муассасалари томонидан аудитория машғулотлари учун тўпламларда, газеталар ва бошқа даврий нашрларда чоп этилган айрим мақолалар ва кичик ҳажмли асарларни, чоп этилган ёзма асарлардан (суратли ёки суратсиз) қисқа парчаларни бир нусхада репрографик такрорлашга йўл қўйилади»;

3) **31-модданинг матнидаги** «давлат архивларида» деган сўзлар «архивларда ва идоравий архивларда» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

4) **53-модда учинчи қисмининг учинчи хатбошисидаги** «давлат архивларида» деган сўзлар «архивларда ва идоравий архивларда» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

51-модда. Ўзбекистон Республикасининг 2006 йил 4 октябрда қабул қилинган **«Ипотека тўғрисида»**ги ЎРҚ-58-сонли Қонунига (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2006 йил, № 10, 535-модда; 2010 йил, № 9, 337, 340-моддалар; 2015 йил, № 8, 312-модда; 2017 йил, № 10, 605-модда; 2018 йил, № 1, 4-модда) қуйидаги қўшимча ва ўзгартиш киритилсин:

1) **9-модданинг иккинчи қисми** «Тарихий» деган сўздан кейин «илмий» деган сўз билан тўлдирилсин;

2) **17-модданинг тўртинчи қисмидаги** «архивида» деган сўз «идоравий архивида» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

3) **37-модда учинчи қисмининг учинчи хатбошиси** «тарихий» деган сўздан кейин «илмий» деган сўз билан тўлдирилсин.

52-модда. Ўзбекистон Республикасининг 2007 йил 25 декабрда қабул қилинган ЎРҚ-136-сонли Қонуни билан тасдиқланган **Ўзбекистон Республикасининг Солиқ кодексига** (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2007 йил, 12-сонга 1-илова; 2008 йил, № 12, 639-модда; 2009 йил, № 9, 330, 331-моддалар, № 12, 470, 472, 473-моддалар; 2010 йил, № 5, 178-модда, № 9, 334, 335, 336, 337-моддалар, № 10, 380-модда, № 12, 474-модда; 2011 йил, № 1, 1-модда, № 9, 248-модда, № 12/2, 364, 365-моддалар; 2012 йил, № 4, 106-модда, № 9/1, 238-модда, № 12, 334, 336-моддалар; 2013 йил, № 10, 263-модда, № 12, 349-модда; 2014 йил, № 1, 2-модда, № 9, 244-модда, № 12, 341, 343-моддалар; 2015 йил, № 8, 312-модда, № 12, 452, 454-моддалар; 2016 йил, № 4, 125-модда, № 9, 276-модда, № 12, 383, 384, 385-моддалар; 2017 йил, № 4, 138-модда, № 6, 300-модда, № 9, 510-модда, № 10, 605-модда, № 12, 772, 773-моддалар; 2018 йил, № 1, 1, 4-моддалар) қуйидаги ўзгартиш ва қўшимчалар киритилсин:

1) **144-модда иккинчи қисмининг:**

3 ва **4-бандлари** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«3) ахборот-кутубхона фонди;

4) музей ашёлари»;

6-банди қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«6) моддий маданий мерос объектлари»;

2) **158-модда иккинчи қисмининг 3-банди** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«3) моддий маданий мерос объектларини таъмирлаш ҳамда қайта тиклаш ишларини амалга оширишдан олинган фойдаси»;

3) **275-модданинг биринчи қисми** қуйидаги мазмундаги **8-банд** билан тўлдирилсин:

«8) энергия ресурсларининг амалдаги тармоқларидан тўлиқ узиб қўйилган турар жойларда муқобил энергия манбаларидан фойдаланувчи шахслар — муқобил энергия манбалари ўрнатилган ойдан эътиборан уч йил муддатга. Энергия ресурсларининг амалдаги тармоқларидан тўлиқ узиб қўйилган ҳолда муқобил энергия манбаларидан фойдаланиш тўғрисида энергия таъминоти ташкилотлари томонидан берилган маълумотнома мазкур имтиёзни бериш учун асос бўлади»;

4) **282-модда иккинчи қисмининг 5-банди** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«5) тарихий-маданий аҳамиятга молик ерлар (хўжалик фаолияти юритилаётган ерлар бундан мустасно) — тегишли муассасалар ва ташкилотларга доимий фойдаланишга берилган моддий маданий мерос объектлари, хотира боғлари эгаллаган ерлар»;

5) **290-модданинг биринчи қисми** қуйидаги мазмундаги **8-банд** билан тўлдирилсин:

«8) энергия ресурсларининг амалдаги тармоқларидан тўлиқ узиб қўйилган турар жойларда муқобил энергия манбаларидан фойдаланувчи шахслар — муқобил энергия манбалари ўрнатилган ойдан эътиборан уч йил муддатга. Энергия ресурсларининг амалдаги тармоқларидан тўлиқ узиб қўйилган ҳолда муқобил энергия манбаларидан фойдаланиш тўғрисида энергия таъминоти ташкилотлари томонидан берилган маълумотнома мазкур имтиёзни бериш учун асос бўлади»;

6) **308-модданинг иккинчи қисми** қуйидаги мазмундаги **бешинчи хатбоши** билан тўлдирилсин:

«пахта йиғим-терими бўйича қишлоқ хўжалиги ишларига жалб қилинган жисмоний шахслар томонидан бу ишларни бажарганлик учун олинадиган даромадларга»;

7) **329-модданинг 16-банди** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«16) давлат органлари — ўзбошимчалик билан қурилган иморатларни бузиш тўғрисидаги даъволар юзасидан, шунингдек жисмоний шахсларга тегишли бўлган, тарихий, илмий, бадиий қимматга ёки ўзга маданий қимматга эга бўлган мол-мулкни жисмоний шахслар бу мол-мулкка хўжасизларча муносабатда бўлган ҳолларда жисмоний шахслардан давлат мулкига олиб қўйиш тўғрисидаги ишлар юзасидан»;

8) **338-модда** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«338-модда. Нотариал ҳаракатлар бажарилганлиги учун давлат божи ундиришнинг ўзига хос хусусиятлари

Нотариал ҳаракатлар давлат нотариал идоралари томонидан бажарилганлиги учун давлат божи нотариал ҳаракатлар амалга оширилганда ундирилади, нотариал идоралардаги ишларда мавжуд бўлган ҳужжатларнинг дубликатини, ҳужжатларнинг нусхаларини берганлик учун эса улар берилаётганда ундирилади.

Давлат божи тўлашдан бир тараф озод этиладиган битимлар бўйича давлат божини бошқа тараф тўлиқ тўлайди.

Давлат нотариал идораси депозитига қабул қилиш учун пул суммалари почта орқали ёки банкдан келиб тушган ҳолларда давлат божининг тегишли суммалари келиб тушган пулдан ушлаб қолинади, уларнинг қолдиғи эса депозитга қабул қилинади. Ушлаб қолинган давлат божи суммалари давлат нотариал идораси депозит суммаларини банкка навбатдаги топшириш чоғида бюджетга ўтказилиб, банк квитанцияси нотариал идора ишларида сақланади.

Давлат нотариал идораси биносидан ташқарида амалга ошириладиган нотариал ҳаракатлар учун давлат божи икки баравар миқдорда ундирилади, бундан фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари биноларида нотариусларнинг сайёр қабуллари чоғида амалга ошириладиган нотариал ҳаракатлар, шунингдек озодликдан маҳрум қилиш жойларидаги ёки қамоқда сақланаётган шахсларнинг ишончномаларини нотариал тартибда тасдиқлаш мустасно.

Бир нечта меросхўр (шу жумладан қонун бўйича, васиятнома бўйича ва меросдан мажбурий улуш олиш ҳуқуқига эга меросхўрлар) бўлган ҳолларда давлат божи ҳар бир меросхўрга тегишли мерос улушидан ҳисоблаб чиқарилади.

Вояга етмаган меросхўрлар (шу жумладан, мерос қолдирувчиларнинг болалари бўлмаган меросхўрлар) мавжуд бўлган тақдирда давлат божи фақат вояга етган меросхўрлардан уларнинг меросдаги улушига мутаносиб равишда ундирилади.

Агар меросга бўлган ҳуқуқ тўғрисидаги гувоҳнома меросхўрларнинг аризаси бўйича мерос мол-мулкнинг бир қисмига берилаётган бўлса, давлат божи мол-мулкнинг берилаётган гувоҳномада кўрсатилган қисми учун белгиланган ставка бўйича ҳисоблаб чиқарилади. Кейинчалик мол-мулкнинг қолган қисмига гувоҳнома берилганида давлат божи мол-мулкнинг умумий қийматидан ҳисоблаб чиқарилади, тўлашга эса ҳисоблаб чиқарилган сумма билан биринчи гувоҳнома берилганлиги учун тўланган сумма ўртасидаги фарқ тақдим этилади.

Қонун бўйича бир вақтнинг ўзида бошқа меросхўрлар мавжуд бўлган тақдирда, мерос мол-мулкнинг бир қисми меросхўрларга васиятнома бўйича ўтган ҳолларда давлат божи васиятнома бўйича мол-мулкнинг қисмидан алоҳида ҳисоблаб чиқарилади, қолган мол-мулкнинг қисмидан эса умумий тартибда ҳисоблаб чиқарилади.

Қонун бўйича ва васиятнома бўйича мерос қилиб олинаётган мол-мулкдан мероснинг мажбурий улуши ажратилган ҳолларда давлат божи қонунга биноан ворислик ҳуқуқи бўйича ўтаётган бутун мол-мулкнинг қисмидан, шу жумладан мажбурий улуш билан бирга ҳисоблаб чиқарилади.

Судларнинг илгари берилган гувоҳномалар ҳақиқий эмаслиги тўғрисидаги ҳал қилув қарорлари асосида бериладиган меросга бўлган ҳуқуқ тўғрисидаги такрорий гувоҳномалар учун давлат божи умумий асосларда ундирилади. Бунда бирламчи гувоҳнома учун тўланган давлат божи суммаси қайтарилиши ёки солиқ тўловчининг аризасига кўра янги гувоҳнома берганлик учун бериладиган сумма ҳисобига, агар суммалар бюджетга ўтказилган кундан эътиборан фуқаролик қонун ҳужжатларида назарда тутилган даъво муддати тугамаган бўлса, ўтказилиши лозим. Суд томонидан ҳақиқий эмас деб топилган ҳар қандай шартнома такроран тасдиқланган тақдирда ҳам масала худди шундай тартибда ҳал қилинади.

Давлат нотариал идораси реестрида такрорий гувоҳномалар ва шартномаларни қайд қилишда тегишли катакчада давлат божи қачон ва қанча суммада ундирилганлиги ҳамда ундириш тўғрисидаги ёзув қаерда борлиги кўрсатилади. Бунда нотариал идора ишларида қоладиган асосий ҳужжатларга суднинг тегишли гувоҳномалар ва шартномаларни ҳақиқий эмас деб топиш тўғрисидаги ҳал қилув қарорлари илова қилиниши керак.

Кредит ташкилотлари томонидан бериладиган сертификатлар ва аккредитивларга доир меросга бўлган ҳуқуқ тўғрисида гувоҳнома берганлик учун давлат божи умумий асосларда ундирилади.

Эр-хотиннинг биргаликда яшаганда олинган ва эр-хотиндан бирининг вафотидан кейин қолган мол-мулкка доир меросга бўлган ҳуқуқ тўғрисида гувоҳнома берганлик учун давлат божи мерос бўйича ҳақиқатда ўтаётган мол-мулкнинг қисмидан ундирилади.

Давлат божи мутаносиб равишда ундириладиган нотариал ҳаракатлар бажарилганда уни ҳисоблаб чиқариш тарафлар кўрсатган суммадан ушбу моддада белгиланган қоидаларга риоя этган ҳолда амалга оширилади.

Жисмоний ва юридик шахсларга тегишли уйлар, квартиралар, дала ҳовлилари, гаражлар, бошқа иморатлар, бинолар ва иншоотларни бошқа шахсга ўтказиш шартномаларини тасдиқлаганлик учун давлат божи суммаси уларнинг умумий майдонидан келиб чиққан ҳолда ҳисоблаб чиқарилади. Тошкент шаҳри ва Тошкент вилоятидаги кўчмас мулкнинг алоҳида тоифаларини бошқа шахсга ўтказиш шартномаларини тасдиқлаганлик учун Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси давлат божини ҳисоблаб чиқаришнинг бошқача тартибини белгилаши мумкин.

Энг кам ва энг кўп сумма кўрсатилган шартномаларни тасдиқлашда давлат божи энг кўп суммадан келиб чиққан ҳолда ҳисоблаб чиқарилади ва ундирилади.

Айирбошлаш шартномалари бўйича давлат божи юқори бўлган мол-мулкдан ҳисоблаб чиқарилади.

Шартларига кўра тўловлар суммасида ижарага олувчи томонидан қуриладиган иморатлар ва бошқа иншоотлар, хоналарни жиҳозлаш қиймати, шунингдек ижарага олувчи томонидан амалга ошириладиган капитал таъмирлаш ва бошқа шу кабиларнинг қиймати ҳисобга олинадиган мулк ижараси шартномасини тасдиқлашда ҳисоблаб чиқариладиган ва ундириладиган давлат божининг суммаси амалга ошириладиган харажатларнинг қиймати ҳисобга олинган ҳолда белгиланади.

Ижро ёзувлари бўйича ёзувни амалга оширганлик учун тегишли давлат божи суммаси ундирувчи уни тўлашдан озод қилинган тақдирда ёзув бўйича қарз ундирилаётганда қарздордан ундирилади»;

9) **356-модданинг иккинчи қисми** қуйидаги мазмундаги **5-банд** билан тўлдирилсин:

«5) туристик фаолият субъектлари учун — туристик хизматларни онлайн-бронлаштириш ва сотиш бўйича дастурий маҳсулотларни ҳамда ахборот тизимларини жорий этишга йўналтирилган маблағлар суммасига»;

10) **358-модда** қуйидаги мазмундаги **иккинчи қисм** билан тўлдирилсин:

«Кўп тармоқли фермер хўжаликлари — ягона ер солиғи тўловчилар, кўп тармоқли фермер хўжаликлари реестрига киритилган кундан бошлаб қишлоқ хўжалиги маҳсулотини етиштириш билан боғлиқ бўлмаган бошқа даромад турлари бўйича ягона солиқ тўловини тўлашдан беш йил муддатга озод этилади».

53-модда. Ўзбекистон Республикасининг 2008 йил 21 апрелда қабул қилинган **«Транспорт воситалари эгаларининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш тўғрисида»**ги ЎРҚ-155-сонли Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2008 йил, № 4, 191-модда; 2010 йил, № 9, 337-модда; 2011 йил, № 4, 99-модда; 2013 йил, № 4, 98-модда; 2015 йил, № 6, 228-модда) **8-моддаси биринчи қисмининг ўн иккинчи хатбошиси** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«моддий маданий мерос объектларига, нодир ва бошқа ноёб буюмларга, қимматбаҳо ва ярим қимматбаҳо тошлардан ва металлардан ишланган буюмларга, диний қадриятга эга буюмларга ҳамда интеллектуал фаолиятнинг бошқа маҳсулларига, қимматли қоғозларга, нақд пулларга, шу жумладан чет эл валютасига шикаст етказилганлиги ёки уларнинг йўқ қилинганлиги».

54-модда. Ўзбекистон Республикасининг 2008 йил 12 сентябрда қабул қилинган **«Музейлар тўғрисида»**ги ЎРҚ-177-сонли Қонунига (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2008 йил, № 9, 483-модда; 2013 йил, № 4, 98-модда; 2017 йил, № 6, 300-модда) қуйидаги қўшимча ва ўзгартишлар киритилсин:

1) **5-модда**:

қуйидаги мазмундаги **бешинчи хатбоши** билан тўлдирилсин:

«Миллий музей фонди таркибига киритилган музей ашёлари ва музей коллекцияларини тасарруфдан чиқариш тўғрисида қарор қабул қилади»;

бешинчи — саккизинчи хатбошилари тегишинча **олтинчи — тўққизинчи хатбошилар** деб ҳисоблансин;

2) **15-модда** қуйидаги мазмундаги **иккинчи қисм** билан тўлдирилсин:

«Миллий музей фондининг давлатга тегишли қисми таркибига киритилган музей ашёлари ва музей коллекцияларини ушбу модданинг биринчи қисмида назарда тутилган ҳолларда тасарруфдан чиқариш тўғрисидаги қарор Ўзбекистон Республикаси Маданият вазирлиги томонидан қабул қилинади»;

3) **26-модда иккинчи қисмининг учинчи хатбошисидаги** «маданий мерос объектларини» деган сўзлар «моддий маданий мерос объектларини» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

55-модда. Ўзбекистон Республикасининг 2009 йил 13 октябрда қабул қилинган **«Археология мероси объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш тўғрисида»**ги ЎРҚ-229-сонли Қонунига (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2009 йил, № 10, 382-модда; 2017 йил, № 6, 300-модда) қуйидаги ўзгартишлар киритилсин:

1) **6-модда биринчи қисмининг ўн биринчи хатбошиси** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«илмий ҳисоботларни йиғади ва уларнинг идоравий архивда сақланишини таъминлайди»;

2) **7-модда биринчи қисмининг ўн биринчи хатбошиси** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«илмий ҳисоботларни йиғади ва уларнинг идоравий архивда сақланишини таъминлайди».

56-модда. Ўзбекистон Республикасининг 2010 йил 15 июнда қабул қилинган **«Архив иши тўғрисида»**ги ЎРҚ-252-сонли Қонунига (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2010 йил, № 6, 233-модда) қуйидаги ўзгартишлар киритилсин:

1) **3-модданинг еттинчи хатбошисидаги** «кутубхона» деган сўз «ахборот-кутубхона муассасаси» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

2) **4-модданинг иккинчи қисмидаги** «кутубхоналарига» деган сўз «ахборот-кутубхона муассасаларига» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

3) **23-модданинг:**

учинчи қисмидаги «кутубхоналарида» деган сўз «ахборот-кутубхона муассасаларида» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

еттинчи қисмидаги «кутубхоналарга» деган сўз «ахборот-кутубхона муассасаларига» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

57-модда. Ўзбекистон Республикасининг 2011 йил 13 апрелда қабул қилинган **«Ахборот-кутубхона фаолияти тўғрисида»**ги ЎРҚ-280-сонли Қонунига (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2011 йил, № 4, 96-модда) қуйидаги ўзгартишлар киритилсин:

1) **4-модданинг тўртинчи хатбошиси** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«миллий маданиятни тиклашга ва янада ривожлантиришга кўмаклашиш, маданий мерос объектларини сақлаш»;

2) **12-модда иккинчи қисмининг тўртинчи хатбошиси** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«ўзидаги ва ўзидан узоқдаги ахборот ресурсларидан фойдаланиш асосида маънавий бой ва баркамол шахсни ижодий ривожлантириш учун имконият яратган ҳолда, фойдаланувчиларни маданий мерос объектларидан баҳраманд этади».

58-модда. Ўзбекистон Республикасининг 2016 йил 20 январда қабул қилинган ЎРҚ-400-сонли Қонуни билан тасдиқланган **Ўзбекистон Республикасининг Божхона кодекси** (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2016 йил, 1-сонга илова; 2017 йил, № 9, 510-модда) **24-моддасининг биринчи қисми** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Давлат хавфсизлигини таъминлаш, жамоат тартибини, инсон ҳаёти ва соғлиғини сақлаш, атроф муҳитни муҳофаза қилиш, миллий ва маънавий қадриятларни сақлаб қолиш, Ўзбекистон Республикаси ва бошқа мамлакатлар халқларининг маданий бойликларини, мулк ҳуқуқини, шу жумладан интеллектуал мулк объектларига бўлган ҳуқуқни, олиб кирилаётган товарлар истеъмолчиларининг манфаатларини ҳимоя қилиш мақсадида, шунингдек Ўзбекистон Республикасининг бошқа манфаатларидан келиб чиққан ҳолда, Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатларига ва халқаро шартномаларига мувофиқ айрим товарларни ва (ёки) транспорт воситаларини Ўзбекистон Республикаси ҳудудига олиб кириш ҳамда ушбу ҳудуддан олиб чиқиш тақиқланиши мумкин».

59-модда. Ўзбекистон Республикасининг 2016 йил 11 апрелда қабул қилинган **«Парламент назорати тўғрисида»**ги ЎРҚ-403-сонли Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2016 йил, № 4, 123-модда; 2017 йил, № 6, 300-модда; 2018 йил, № 1, 4-модда) **10-моддасининг учинчи қисмидаги** «Меҳнат ва ижтимоий масалалар қўмитасида» деган сўзлар «Фуқароларнинг соғлиғини сақлаш масалалари қўмитасида» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

60-модда. Ўзбекистон Республикасининг 2017 йил 7 сентябрда қабул қилинган **«Ҳуқуқий ахборотни тарқатиш ва ундан фойдаланишни таъминлаш тўғрисида»**ги ЎРҚ-443-сонли Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2017 йил, № 9, 507-модда) **14-моддаси биринчи қисмининг иккинчи хатбошисидаги** «фармонлари, қарорлари ва фармойишлари» деган сўзлар «фармонлари ва қарорлари» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

61-модда. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси:

ҳукумат қарорларини ушбу Қонунга мувофиқлаштирсин;

давлат бошқаруви органлари ушбу Қонунга зид бўлган ўз норматив-ҳуқуқий ҳужжатларини қайта кўриб чиқишлари ва бекор қилишларини таъминласин;

ушбу Қонуннинг ижросини, ижрочиларга етказилишини ҳамда моҳияти ва аҳамияти аҳоли ўртасида тушунтирилишини таъминласин.

62-модда. Ушбу Қонун расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

Ушбу Қонуннинг 5-моддаси, 13-моддасининг 2, 6, 18, 20, 21-бандлари, 41, 43-моддалари ушбу Қонун кучга кирган кундан эътиборан олти ой ўтгач амалга киритилади.

Ушбу Қонуннинг 29, 30-моддалари, 52-моддасининг 6 ва 10-бандлари ушбу Қонун кучга кирган кундан эътиборан уч ой ўтгач амалга киритилади.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти **Ш. МИРЗИЁЕВ**

Тошкент шаҳри,
2018 йил 18 апрель
№ ЎРҚ—476

Ламберто ЗАНЬЕР,
ЕХҲТнинг камсонли миллатлар бўйича Олий комиссари:

«ПРЕЗИДЕНТ ШАВКАТ МИРЗИЁЕВ МАМЛАКАТДА БАҒРИКЕНГЛИКНИ МУСТАҲКАМЛАШ ЙЎЛИДА ЯНГИ ИМКОНИЯТЛАРНИ ОЧМОҚДА»

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

Заньер таъкидлаганидек, ЕХҲТнинг камсонли миллатлар бўйича Олий комиссари фаолияти ички чегаралар халқаро миқёсга чиққанида муҳим аҳамият касб этади.

— Мақсадимиз мамлакатингизда миллатлараро муносабатларни барқарорлаштиришга ҳисса қўшишдир, — дейди Олий комиссар. — Биз этник озчилик вакилларининг мамлакат фаровонлиги, тинчлиги ва равнақига муносиб ҳисса қўшишидаги саъй-ҳаракатлари кўпроқ бўлишини истаймиз. Шунинг учун доимо тинчлик дипломатиясини қўллаймиз. Олий комиссарга барча ҳолатларда холислик қилиш муҳимдир. Йиллар мобайнида Олий комиссар бошқармаси ушбу масалалар юзасидан тавсиялар ва кўрсатмалар ишлаб чиқди. Биз уларни Ўзбекистон билан баҳам кўришга тайёрмиз. Таълим — миллатлараро тотувликни таъминлашда асосий роль ўйнайди. Бу жараёнда янги авлод ўзлигини йўқотмаслиги ва айни пайтда жамиятнинг фаол иштирокчиси бўлмоғи лозим. Биз миллий озчилик вакилларининг ижтимоий ҳаётдаги иштироки, адолатга эришиш, оммавий ахборот воситаларининг ўрни ва бошқаларни ўрганамиз. Ҳозирги пайтда Ўзбекистонда Ҳаракатлар стратегияси асосида Миллатлараро муносабатлар соҳасида концепция лойиҳаси ишлаб чиқилган. Шу муносабат билан биз бу йўналишда алоҳида давра суҳбати ўтказишни таклиф қилдик. Бундан кейин биз ЕХҲТ тажрибаси принципи орқали миллатлараро муносабатлар соҳасида сиёсатнинг устувор йўналишларини муҳокама қила оламиз.

Ламберто Заньер учрашувлар давомида давлатлараро муносабатларни ривожлантириш, шунингдек, Ўзбекистоннинг бошқа мамлакатларда яшаётган ватандошларига нисбатан муносабатларига алоҳида эътибор қаратди. Унинг айтишича, инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилишда нафақат фуқаролик мамлакати, балки ўзи туғилиб ўсган Ватан ҳам масъулдир.

— Ўзбекистон барча билан муносабатларни фаол ривожлантирмоқда, — дейди у. — Бу юртингизнинг ижобий ривожланишига, ҳам давлатлар ўртасида, ҳам Ўзбекистон ҳудудидаги миллатлараро муносабатларда яхши самара беради. Қисқа вақт ичида минтақада ўзаро ишонч муҳити яратилди. Ҳозирги кунда Ўзбекистон ўзининг чет элдаги ватандошларига ҳар томонлама кўмак беришга интилмоқда. Биз мандатимиздан фойдаланиб, бу ишга ҳисса қўшишга тайёрмиз. Минтақада чегаралар очилишидек жараённи кўришдан мамнунман. Мен кўпинча миллатлараро низоларнинг моҳияти миллий озчиликнинг жамиятда интеграцияга қўшилмаслигида, деб ҳисоблайман. Ўзбекистонда барча миллат ва элат вакилларига бўлаётган ижобий муносабат мамлакат фаровонлигига йўналтирилган инвестициядир.

Омонулла ФАЙЗИЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Илғор технологиялар намойиши ва маҳорат дарслари

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

Тиббиёт тизимини мустаҳкамлаш, тез тиббий ёрдам хизмати сифатини тубдан ўзгартириш, патронаж ҳамшираларининг уйма-уй юриб, одамлар аҳволидан хабардор бўлиш, хорижлик тажрибали шифокорларнинг юртимизга жалб этилиб, улар иштирокида мураккаб операцияларни ўтказишга оид ташаббуслар халқимиз томонидан катта мамнуният билан қабул қилинмоқда. Бунинг самараси ўлароқ, барча вилоятларда ягона стандартлар асосида хизмат кўрсатувчи кўп тармоқли тиббиёт марказлари, шаҳар ва туманларда тиббиёт бирлашмалари ташкил этилди. Вилоятларда замонавий тиббий диагностика марказлари ишга тушди. Ихтисослаштирилган шифо масканлари тармоғи кенгаймоқда. Бундай ишлар аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш, оилада соғлом фарзанд туғилиши ва камолга етишини таъминлаш, оналик ва болаликни муҳофазалаш имконини бераётир.

Анъанавий тарзда ташкил этилаётган мазкур кўргазма тиббиёт ускуналари, фармацевтика, эстетик тиббиёт ва стоматология соҳасидаги энг сўнгги ютуқларни намойиш этиш, тажриба алмашиш, янгиликларни оммалаштиришга хизмат қилмоқда. Бу йилги тадбирда 18 мамлакатдан 200 дан ортиқ компания вакиллари қатнашаяпти. АҚШ, Германия, Ҳиндистон, Эрон, Хитой, Россия, Туркия, Украина, Жанубий Корея, Швейцария ва бошқа мамлакатлардан келган компаниялар энг янги технология ва дори-дармонларни намойиш этмоқда. Илк бор Чехия Республикаси вакиллари ҳам ташриф буюрган.

— Ўзбекистонда тиббиёт соҳасини ривожлантиришга қаратилаётган доимий эътибор туфайли даволаш ва диагностика ишлари жаҳон андозалари даражасига чиқмоқда, — дейди Россиянинг "Алтайвитамины" компанияси етакчи мутахассиси Валентина Януш. — Бу жараёнда биз ҳам ўз маҳсулотларимиз билан иштирок этаётганимиздан мамнунмиз. Мамлакатингиздаги тиббиёт муассасаларида компаниямизда ишлаб чиқарилаётган дори-дармонлар, табиий гиёҳлардан фойдаланилмоқда. Кўргазмада бир қанча воситаларимизни намойиш этаяпмиз.

"Соғлиқни сақлаш — TIHE" кўргазмасида маҳаллий ишлаб чиқарувчиларимизнинг иштироки тобора кенгайиб бораётир. Жорий йилги экспозициянинг 34 фоизини юртимиздаги компаниялар маҳсулотлари эгаллагани бунинг исботидир.

Уч кун давом этадиган тадбир доирасида Жанубий Корея, Германия, Швейцария каби мамлакатларнинг таниқли мутахассислари иштирокида маҳорат дарслари ўтказилиши ҳам режалаштирилган.

Мақсуд ЖОНИХОНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Шомурот ШАРАПОВ ва Динара ЧИРКОВА олган суратлар.

Кан Гён Хва:

«КОРЕЯЛИКЛАР ЎЗБЕК ХАЛҚИНИНГ БОЙ МАДАНИЯТИ ВА УРФ-ОДАТЛАРИНИ ЮКСАК ҚАДРЛАЙДИ»

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

Шунга асосан, жорий йил февраль ойида Корея Республикаси Бош вазири ўринбосари, стратегия ва молия вазири расмий ташриф билан Ўзбекистонда бўлди ва Тошкентда янги форматда илк бор ташкил қилинган савдо-иқтисодий ҳамкорлик масалалари бўйича қўшма ҳукуматлараро учрашувда қатнашди. Бу каби анжуманлар икки томонлама алоқаларни янада юқори босқичга кўтаришда муҳим қадам бўлмоқда.

Шуни алоҳида таъкидламоқчиманки, Корея Республикаси ташқи ишлар вазири Ўзбекистонга келиши ўн бир йилда илк бор ташриф буюрмоқда.

Ўзбекистонга сафар асносида корейс миллати вакиллари билан ҳам учрашдик. Улар ўзбек халқи Кореяни, корейс маданиятини юксак қадрлашини таъкидлашди. Биз эса Жанубий Кореяда ўзбек халқининг бой маданияти ва урф-одатлари юксак қадрланишини қайд этдик. Бундай омиллар икки томонлама муносабатларнинг бугунги ҳолати аъло даражада эканидан далолат беради.

Музокаралар давомида мамлакатларимиз давлат ва жамият ҳаётининг барча соҳасини ислоҳ қилиш, аҳоли фаровонлиги ва турмуш даражасини ошириш, минтақада барқарорликни мустаҳкамлаш масалаларида ишончли ҳамкор эканлигига яна бир бор амин бўлдим.

ЎзА мухбири
Умар АСРОРОВ
ёзиб олди.

ТАШҚИ ИШЛАР ВАЗИРЛИГИДА УЧРАШУВ

Ўзбекистон Республикаси ташқи ишлар вазири Абдулазиз Комилов 18 апрель куни Корея Республикаси ташқи ишлар вазири Кан Гён Хва билан учрашди.

Ташқи сиёсат маҳкамалари раҳбарлари 2017 йил 22 — 25 ноябрь кунлари Сеул шаҳрида Ўзбекистон ва Жанубий Корея раҳбарларининг саммити самарали бўлганини таъкидлади. Музокаралар доирасида давлат раҳбарлари қабул қилган Қўшма баёнот ҳамда имзоланган умумий қиймати 10 миллиард АҚШ долларидан ортиқ келишувларни тўлиқ рўёбга чиқариш икки мамлакат ўртасидаги сиёсий, савдо-иқтисодий ва ижтимоий-маданий соҳалардаги ҳамкорликни сифат жиҳатидан янги босқичга олиб чиқиши қайд этилди.

Ташқи ишлар вазирликлари ўртасида бўлиб ўтган учрашувда сиёсий, савдо-иқтисодий, инвестиция, маданий-гуманитар ва бошқа соҳаларда ўзаро алоқаларни янада ривожлантириш истиқболлари муҳокама этилди. Томонлар минтақавий ва халқаро масалалар юзасидан ҳам фикр алмашди.

Корея Республикаси ташқи ишлар вазири ўз мамлакатининг Корея ярим оролидаги вазиятни бартараф этиш борасидаги саъй-ҳаракатлари тўғрисида маълумот берди.

Ўз навбатида, Ўзбекистон томони жорий йилнинг апрель ойидаги корейслараро саммит ўтказилишини маъқуллади ва Корея яриморолида тинчлик, барқарорлик ва хавфсизлик ўрнатиш учун Корея Республикаси саъй-ҳаракатларини қатъиян қўллаб-қувватлашини тасдиқлади.

Саммитнинг ижобий натижалари Корея яриморолининг Жануби ва Шимоли ҳамда бутун минтақанинг янада ривожланиши ва фаровонлиги учун қулай шарт-шароит яратишига ишонч билдирилди.

Шу куни Корея Республикаси ташқи ишлар вазири пойтахтимизнинг диққатга сазовор жойларидан бири — Темурийлар тарихи Давлат музейига ташриф буюриб, соҳибқирон ва унинг авлодлари ҳақида ҳикоя қилувчи ноёб экспонатларни кўздан кечирди.

ЎзА.

Ижтимоий соҳа вакилларининг ўз вазифаси бор

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

Юртдошимиз айтганидек, энди кимдир мажбурий меҳнатга жалб этилса, бу масала прокуратура, ҳуқуқ-тартибот органлари томонидан фавқулодда ҳолат сифатида кўриб чиқилади.

Равшан БЕДИЛОВ,
Ўзбекистон таълим, фан ва маданият ходимлари касаба уюшмаси Республика кенгаши раиси:

— Бу ташаббус ўз вақтида бўлганлиги билан аҳамиятлидир. Чунки бундай салбий ҳолатлар барча ижтимоий соҳа, хусусан, таълимда ҳам учраб туриши, айрим раҳбарлар айби билан ўқитувчи ва талабалар ободонлаштириш ҳамда бошқа ишларга жалб этилганлиги бор гап. Албатта, ушбу масаланинг юқори даражада кўрилгани айни муддаодир. Бундан буёғига бу борада бошлаган ишларимиз бир поғонага юксалади, яъни мажбурий меҳнат кўринишларининг олдини олиш учун зарур чоралар қўлланилади. Бу эса, ўз навбатида, барча корхона, ташкилот ва муассасалар, айни чоғда касаба уюшмалари ходимларининг ҳам янада ҳушёрликка, ушбу иллатга қарши изчил курашишга ундайди. Ана шунда жамиятимизда инсон манфаатларини таъминлаш борасида бўй кўрсатаётган янгича ёндашувлар ўз самарасини беради.

«Халқ сўзи» мухбири
Зокир ХУДОЙШУКУРОВ
ёзиб олди.

Долзарб мавзу

СУВНИНГ УВОЛИ ЁМОН

"Табиатнинг ноёб мўъжизаси", "Сўлим оромгоҳ", "Пойтахтни тоза ичимлик суви билан таъминловчи асосий манба"... Бўзсув каналига шундай таърифлар беришади. Бу эса унга жуда-жуда ярашади.

Дарҳақиқат, пойтахт ва унинг вилояти ҳаётида мазкур сув манбасининг аҳамияти юқори. Ундан оқаётган обиҳаётдан минглаб гектар экинзорларни суғориш, арзон электр энергияси ишлаб чиқариш, спортнинг сув билан боғлиқ турларини ривожлантириш мумкин. Бироқ айни пайтда бундай катта имкониятдан қай даражада фойдаланилмоқда? Ҳаёт манбаи бўлмиш сувга муносабатимиз қандай? Кузатув ва ўрганишлар ҳали бу борада қилиниши лозим бўлган ишлар талай эканлигини кўрсатмоқда.

Қибрай тумани давлат санитария-эпидемиология назорати марказига Тошкент шаҳар ҳокимлигининг "Сувсоз" давлат унитар корхонасидан хат келди. Унда, жумладан, шундай дейилади: "...Маълумки, Тошкент шаҳрини тоза ичимлик суви билан таъминлашнинг асосий манбаи Бўзсув канали ҳисобланади. Гарчи шаҳар аҳолисига етказиб берилаётган сувнинг сифати барча кўрсаткичлар бўйича Ўзбекистон Давлат стандарти талабларига жавоб берса-да, канал қирғоғининг санитария ҳолати бизни катта ташвишга солмоқда.

Тумандаги Лимонзор, Байналмилал, Университет кўчаларидаги соҳил атрофида жойлашган уй-жойлардан чиқаётган ифлос оқовалар қувурлар орқали тўғридан-тўғри канал сувига оқизилмоқда. Дала-ҳовлиларда, якка тартибда қурилган уй-жойларда, ноқонуний қурилмаларда канализация тизимининг йўқлиги, қирғоқ атрофидаги экинзорларда турли хил минерал ўғитларнинг назоратсиз ишлатилиши йил сайин ичимлик суви сифатига салбий таъсир ўтказмоқда".

Хатда бу ва бошқа камчиликлар жорий йил январь ойида Бўзсув бош сув ўтказиш иншоотининг кимё-бактериологик лабораторияси вакилларининг канал 2-санитария ҳимоя минтақаси ҳудудини ўрганиш чоғида аниқланганлиги баён қилинган ва мазкур ҳолатни бартараф этиш чораларини кўришда амалий ёрдам сўралган.

Очиғи, мазкур мактубда воҳанинг "мовий белбоғи" ҳисобланган Бўзсув канали қирғоқларидаги ташвишли ва аянчли ҳолатнинг бир қисми баён қилинган, холос. Мавзуни давом эттиришдан аввал икки оғиз Бўзсув канали ҳақида.

Воҳанинг "мовий белбоғи"

Бўзсув каналининг бундай таърифланиши муболаға эмас. Чунки унинг гўзаллиги, бир маромда, вазмин оқиши, ҳосил қилаётган табиий микроиқлими ҳар қандай кишини ўзига ром қилади. Шунингдек, канал Тошкент шаҳри ва пойтахт вилоятининг бир қисмини тоза ичимлик суви билан таъминлайди. У Қибрай, Тошкент, Зангиота, Янгийўл, Чиноз туманлари экинзорларига, Жанубий Қозоғистоннинг қарийб 140 минг гектар ерларига обиҳаёт боради. Узунлиги 160 километрни ташкил этади. Ирригация ва саноат учун мўлжалланган Қорасув, Салар, Кайковус, Анҳор, Искандар, Юқори Тошкент, Жўн, Куркулдоқ, Ниёзбоши, Шим, Тошкент каби 23 та канал айнан Бўзсувдан чиқарилган. Бу каналларнинг умумий узунлиги эса 400 километрдан ортиқ.

Каналнинг Чирчиқ дарёсидан чиқадиган бошланғич қисмида сув сарфи ҳар сонияда 310 куб метрга етади. Кенглиги 10 — 20 метрни ташкил этиши инобатга олиниб, унда электр қуввати ишлаб чиқариладиган 16 та мустақил корхона барпо этилган. Бугун Чирчиқ — Бўзсув гидроэнергетика тизмасида Ўрта Чирчиқ, Чирчиқ, Қодирия, Тошкент, Қуйи Бўзсув гидроэлектр станциялари муваффақиятли фаолият кўрсатмоқда. Бу иншоотларда ишлаб чиқарилаётган электр қуввати арзонлиги билан эътиборга молик.

"Ўзбекгидроэнерго" акциядорлик жамиятига қарашли бу корхоналар каналнинг маромида ишлашини таъминлашда масъуллардан ҳисобланади. Гарчи бу ҳақда мутасаддилар аниқ меъёрий ҳужжатни тақдим этишмаган бўлса-да, корхоналарда белгиланган штат жадвали, соҳилдаги қурилган ноқонуний иншоотларнинг айримларини буздириш ҳақидаги судга киритилган ишларда улар даъвогар бўлганликлари ана шундай хулосага келишимизга асосдир.

Мамнуният билан қайд этиш керакки, пойтахтимиз ҳудудидан оқиб ўтувчи каналларнинг қирғоқларини мустаҳкамлаш, соҳил бўйларини ободонлаштириш, уларни оромгоҳлар, кўнгилочар масканларга айлантириш ва аҳоли учун бошқа қулайликлар яратиш борасида давлатимиз раҳбари ташаббуси билан кенг кўламли ишлар амалга оширилди. Афсуски, каналнинг вилоят ҳудудида жойлашган соҳиллар ҳақида ана шундай фикрни айтиш қийин.

Бўзсув ёқасидаги чакалакзорлар

Бугунги кунда Вазирлар Маҳкамасининг 1992 йил 7 апрелдаги "Ўзбекистон Республикасидаги сув омборлари ва бошқа сув ҳавзалари, дарёлар, магистраль каналлар ва коллекторларнинг, шунингдек, ичимлик суви ва маиший сув таъминотининг, даволаш ва маданий соғломлаштиришда ишлатиладиган сув манбаларининг, сувни муҳофаза қилиш зоналари ҳақидаги Низомни тасдиқлаш тўғрисида"ги қарори сувдан фойдаланувчилар учун асосий ҳужжатлардан бири саналади. Мазкур Низом сувни муҳофаза қилиш зоналарини ва сув иншоотларининг санитария муҳофазаси ҳудудларини белгилаш тартибини, шунингдек, сув ресурслари ифлосланиши, буғланиши ҳамда тугашининг олдини олиш учун бу зоналарда хўжалик фаолияти тартибини бошқариб боради.

Афсуски, жойларда Низом талабларига риоя қилмаслик ҳолатларини кўплаб учратиш мумкин. Масалан, ҳозир "Олмалиқ кон-металлургия комбинати" акциядорлик жамиятининг корхонаси ҳисобланган Чирчиқдаги собиқ қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинати Бўзсув каналининг ўнг соҳилида жойлашган. Корхона билан сув ўртасидаги бир километрдан ортиқ муҳофаза зонаси эътибордан четда қолиб, росмана чакалакзорга айланиб кетган. Ишбилармонлар чакалакзордан қутулишнинг антиқа йўлини излаб топишди: эрта баҳорда соҳилнинг бир қисмига ўт қўйиб юборилди. Қолган қисми эса асл ҳолича турибди. Қулаган баҳайбат дарахтлар сувнинг равон оқишига тўсқинлик қилмоқда. Корхонадан чиқарилган оқова сувлар оқибати ўйланмасдан каналга ташланади. Уларнинг айримлари шу қадар усталик билан иҳоталанганки, унинг борлигидан оқова сувнинг овози хабар беради, холос.

Мазкур ҳолатнинг олдини олиш учун мутасадди этиб белгиланган Қодирия ГЭСлар тизмасининг назоратчиси Рустам Нурмаматовнинг мазкур ҳудуддаги 15 йиллик фаолиятида корхонага бирор марта ҳам кирмаганлиги, раҳбариятни белгиланган тартибда огоҳлантирмаганлиги, ваколати доирасида иш кўрмаганлигига нима дейсиз?! Ваҳолонки, у ҳар куни хизмат тақозоси билан мана шу ҳудуддан ўтади. Ўз таъбири билан айтганда, унга ҳар бир дарахт, ҳар бир гиёҳ таниш. Қолаверса, вилоят экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш бошқармасининг Чирчиқ шаҳридаги мутасаддилари, шаҳар давлат санитария-эпидемиология маркази мутасаддиларининг бу ҳолатдан хабарлари йўқмикин? Корхона маъмурияти ҳам огоҳлантириш ёки талабни кутиб ўтиришлари шарт эмас, назаримизда. Ахир атроф-муҳит мусаффолиги, экологияга эътибор ўзимизга, келажакка эътибор эмасми? Гарчи Низомда белгиланган бўлмаса ҳам, шундай йирик корхона учун муҳофаза ҳудудини ободонлаштириб қўйиш қийинчилик туғдирмас.

Бу ҳолат рўпарадаги Автомобилчилар кўчасида яшовчи аҳолига ҳам ўз таъсирини ўтказмоқда. Яъни чап қирғоқдагилар ўнг қирғоқдагилардан, гўёки ўрнак олиб, ахлатларни шундоққина сув бўйига ташлаб қўя қолишаяпти.

Етти думаласа тозами?

Бундай нохуш ҳолатларга каналнинг Қибрай тумани ҳудудидан ўтувчи қисмида ҳам дуч келасиз. Мисол учун, "Дархон" маҳалла фуқаролар йиғини аҳолисининг айримлари соҳилни чиқиндихонага айлантириб олишган.

— Бу "Тоза ҳудуд" давлат унитар корхонаси томонидан чиқиндилар ўз вақтида олиб кетилмаётгани натижасида юзага келмоқда, — дейди туман давлат санитария-эпидемиология назорати маркази бўлим бошлиғи Носир Маҳкамов. — Албатта, ҳамма айбни битта ташкилот зиммасига юклаб қўйиш ҳам адолатдан эмас. Муаммо биргаликда ҳал этилиши лозим.

Сувнинг ифлосланишига сабаб бўлаётган асосий омиллардан яна бири қирғоқ бўйида ноқонуний равишда қурилган иншоотлар ҳамда маҳаллий аҳоли томонидан муҳофаза ҳудудининг ўзлаштириб олинганлигидир.

"Соҳибкор" маҳалла фуқаролар йиғинининг Навқирон кўчасида жойлашган хонадонларнинг ҳовли, томорқалари соҳилга туташиб кетган. Ваҳолонки, белгиланган меъёрларга кўра, орада 20 метр муҳофаза ҳудуди бўлиши лозим. Деярли барча хонадон ўзларича дам олиш масканлари барпо этганлар. Кўча бўйлаб "Дам олиш жойи бор", "Бассейн бор", деган эълонларни кўплаб учратиш мумкин. Кунлар исиши билан уларнинг бозори юришади. Ҳатто сув устига қурилган шийпонлардан кузгача одам аримайди. Шийпонларни ижарага бериш бу ерда яшаётган хонадон соҳибларининг даромад манбаи эканлиги эса ҳеч кимга сир эмас. Лекин мазкур ҳолатни тартибга солиш учун мутасадди ташкилотлар ўзларини кўрмасликка олаётганликлари кишини ўйлантиради.

Қозон қайнаб турса, идиш-товоқ кимёвий воситалар билан ювилса, бассейндан одам узилмаса, кун бўйи дастурхон йиғилмаса... Табиийки, шунга яраша турли чиқиндилар, оқова сувлар ҳосил бўлади. Канализация тармоғи бўлмагач, оқованинг канал сувига қўшилиб кетиши кўриниб турган ҳақиқат.

— Уйимизнинг кадастр ҳужжатлари бор, — дейди хонадон соҳибларидан бири Хайриддин Сайфиддинов. — Чегарамиз сув ёқасидан 20 метр узоқликда, лекин иккинчи томондан қарайдиган бўлсак, муҳофаза зонасини ҳам ўз ҳолига ташлаб бўлмайди. Уни ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш керак. Аҳолининг бу хилдаги ободонлаштириш ишлари эса акс самара бермоқда.

— Аҳоли ўртасида атроф-муҳит муҳофазаси, сувнинг аҳамияти, қадр-қиммати ҳақида мунтазам равишда тушунтириш ишларини олиб бормоқдамиз, — дейди маҳалла фуқаролар йиғини раиси Ўткир Аҳмедов. — Суд қарорига мувофиқ, соҳилда айрим мукаммал қурилган уйларни бузиш ишлари ҳам бошлаб юборилди. Масалан, фуқаролик ишлари бўйича Тошкент вилояти судининг қарорига мувофиқ, 2-сонли ГЭС ҳудудидаги янги ва эски ўзан оралиғида 0,8 гектар майдонга қурилган бино бутунлай бузиб ташланди. Бу атрофдагиларга сабоқ бўлиши лозим.

Курашаяпмиз, лекин етарли эмас

Юзага келган вазиятни мўътадиллаштириш мақсадида муайян ишлар амалга оширилаётганлигини ҳам қайд этиш керак. Масалан, вилоят экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш бошқармасининг жойлардаги инспекторлари мутасадди ташкилотлар билан биргаликда канал соҳилида қурилган бино ва иншоотларни хатловдан ўтказишди. Олтмишдан ортиқ фуқаро огоҳлантирилди. Ўтказилган рейдлар давомида 8 нафар фуқарога нисбатан Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекснинг тегишли моддаларига асосан 1 миллион 379 минг сўм миқдорда жарима қўлланилди. Шунингдек, тасдиқланган дастурга биноан, мунтазам равишда сувнинг ҳолати ва таркиби таҳлил қилиб борилмоқда.

Бўзсув каналининг Қодирия ГЭСлар тизимига қарашли 18,8 километр ҳудудида 158 та ноқонуний қурилма борлиги аниқланган. Уларнинг аксариятини дала-ҳовлилар ташкил этади. Тақдим қилинган маълумотларда 41 ноқонуний қурилманинг эгаси йўқлиги қайд этилган. Ана шундай маълумотлар бошқа мутасадди ташкилотларда ҳам бор. Лекин уларнинг кўлами ва ҳажми ниҳоятда кам. Ҳисоботлар бир-бирини такрорлайди. Бу амалга оширилаётган ишлар бугунги кун талабига жавоб бермайди, деганидир.

Мукаммал меъёрий ҳужжат керак

Қодирия ГЭСлар тизмаси директори Учқур Мираҳмедовнинг айтишича, амалдаги Низом барча муаммони қамраб олмаган. Масалан, суғорилаётган экин майдонларининг оқова суви каналга ташланиши ҳолатлари мавжуд. Бу эса ичимлик суви сифатига таъсирини кўрсатмасдан қолмайди, албатта. Бордию ташланмаса, уни нима қилиш керак?

Бундай мисолларни яна келтириш мумкин. Юқоридагилардан келиб чиқиб, қайд этилган Низомни кўриб чиқиш вақти етмадимикан, деган фикр туғилади. Унда, шунингдек, баҳсталаб масалалар билан бир қаторда, сув объектлари учун масъул ташкилотлар аниқ белгилаб қўйилса, мақсадга мувофиқ бўлар эди. Бу борада республика Сув хўжалиги вазирлиги, "Ўзбекгидроэнерго" акциядорлик жамияти, Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси ташаббус кўрсатиши лозим. Шунда мамлакатимиздаги сув омборлари, ҳавзалар, дарёлар, магистраль каналлар ва коллекторлардаги мавжуд муаммоларни ҳал этиш имконияти яратилади.

Шу ўринда яна бир мулоҳаза. Тошкент шаҳар "Сувсоз" давлат унитар корхонаси юқорида қайд этилган хатини аниқ ижрочига йўлламаган кўринади. Хатда кўрсатилган масалаларни ҳал этиш учун туман ҳокимлиги билан биргаликда яна бир нечта ташкилот масъул ҳисобланади. Туман бош архитектураси, ер ресурслари ва давлат кадастри бўлими, Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари фаолиятини мувофиқлаштириш бўйича туман кенгаши, Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш бошқармаси, "Тоза ҳудуд" унитар корхонаси, Давлат санитария-эпидемиология назорати маркази, туман ички ишлар бўлими, Қодирия ГЭСлар тизмаси унитар корхонаси, Қодирия бош сув иншооти шулар сирасидандир. Бу ташкилотлар фаолиятида ҳам такрорлаш ҳолатлари йўқ эмас. Демак, масала имконият даражасида ҳал этилиши керак. Чунки ҳар сафар сув билан боғлиқ "Йўл харитаси"ни тасдиқлашда юқорида номлари зикр қилинган ташкилотлар қайтарилаверади. Ҳар бир юмушнинг ўз эгаси бўлгани маъқул эмасми?

Бўзсув канали. Бу табиатнинг ноёб мўъжизаси. Юқорида саналган жиҳатлар унинг бир қисми, холос. Шундай экан, уни асраб-авайлаш, сув сифатини сақлаш, соҳилларни ободонлаштириш, бебаҳо неъматдан оқилона фойдаланиш ҳар биримизнинг инсонийлик бурчимизга айланмоғи даркор. Зотан, доно халқимиз "Сувга супуриб ҳам, тупуриб ҳам бўлмайди", деб бежиз айтмайди.

Раҳматилла ШЕРАЛИЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Лоқайдликнинг аянчли манзаралари

Шомурот ШАРАПОВ олган суратлар.

ASAKA BANK

ҲУРМАТЛИ ЮРТДОШЛАР!

«Асака» банки

«ONLINE КОНВЕРСИЯ»

хизматини таклиф этади.

Банкнинг сўм пластик карточкаси эгалари ўз маблағларини «online» режимида хорижий валютага конвертация қилиш орқали халқаро пластик карточкага ўтказиш имкониятига эга бўлдилар.

Конвертация «ASAKA MOBILE» мобиль иловаси орқали амалга оширилади.

Шу билан бирга, фойдаланувчилар «ASAKA MOBILE» мобиль иловаси орқали қуйидагиларни амалга ошириш имкониятига эгадирлар:
— ҳисоб рақам қолдиғи ва пул айланмалари тўғрисида маълумотларни олиш;
— коммунал ва бошқа хизматлар учун тўловларни амалга ошириш;
— интернет-провайдерлар ва уяли алоқа хизматлари учун тўловларни амалга ошириш;
— пластик картадаги маблағларни бошқа пластик карталарга ўтказиш;
— мижознинг омонати ва кредити қолдиғи бўйича маълумотларни олиш;
— кредит ва унга ҳисобланган фоизларни сўндириш;
— банк янгиликлари билан танишиб бориш.

Мурожаат учун телефонлар: (0-371) 120-13-45, 120-39-86, 120-39-81, 120-39-68.

www.asakabank.uz

Хизматлар лицензияланган.

«Асака» банки — сизнинг фаровон ҳаётингиз хизматида!

MIKROKREDITBANK

«Микрокредитбанк»

акциядорлик-тижорат банки

аҳолига

«Оила жамғармаси»

«Тежамкор» «Комфорт»

номли омонат турларини таклиф этади.

Тадбиркорлар диққатига!

«Микрокредитбанк» акциядорлик-тижорат банки томонидан Хусусий секторни ривожлантириш Ислом корпорацияси (ХСРИК) қарз маблағлари ҳисобидан тадбиркорларга хориждан асбоб-ускуна, технология, шунингдек, саноат, ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатишда фойдаланиладиган транспорт воситалари ҳамда техникаларини харид қилиш билан боғлиқ лойиҳаларини молиялаштириш учун маблағлар ажратилмоқда.

Маблағлар қуйидаги шартлар асосида ажратилади:

- ҳар бир лойиҳа бўйича ажратиладиган маблағларнинг минимал суммаси 350,0 минг АҚШ доллари ва максимал суммаси 4,0 млн. АҚШ доллари;
- ажратиладиган қарз маблағлари учун мижоз томонидан тўланадиган йиллик устама тўловлари 10 фоиз;
- корпорация ҳисобидан ажратиладиган қарзларнинг максимал муддати — 4 йилга қадар.

Қарз маблағлари қуйидаги соҳаларга ажратилмайди:

- Асосий фаолият тури спиртли ичимлик, тамаки маҳсулотлари ишлаб чиқариш ва сотиш, тотализатор ва лотерея ўйинлари ҳамда туризм ва казино йўналишлари.

Лойиҳа ҳисобидан маблағлар республикамизнинг барча ҳудудида белгиланган режа асосида фаолият юритувчи, 49 фоиздан юқори бўлмаган давлат улушига эга тадбиркорлик субъектларига ажратилади.

Мурожаат учун телефон: (0-371) 202-99-99
(ички телефонлар: 1011, 1012, 1013).
E-mail: invest@mkb.uz
www.mikrokreditbank.uz

Хизматлар лицензияланган.

«ЎЗМЕТКОМБИНАТ» АЖ

2018 йил давомида хом ашё материаллари, жиҳозлар, ускуналар, бутловчи ва эҳтиёт қисмларни сотиб олиш бўйича танлов эълон қилади.

Батафсил маълумот олиш учун сайт: www.uzbeksteel.uz

Таклифларни қуйидаги манзилга юбориш лозим:
110502, Тошкент вилояти, Бекобод шаҳри, Сирдарё кўчаси, 1-уй.
Мурожаат учун телефонлар: (+99870) 214-20-99, 214-17-48, 214-14-33, 214-12-40.
E-mail: info@uzbeksteel.uz

амкодор САЛЕО АМКОДОР - СЕМАШ

«AMKODOR-TASHKENT» МЧЖ ХК

«АМКОДОР» «САЛЕО» «АМКОДОР-СЕМАШ» холдингларининг Ўзбекистон Республикасидаги расмий дистрибьютори

Европа сифатидаги техника ва жиҳозлар Ўзбекистонда

Маҳсулот сертификатланган.

Тел./факс: (+99871) 283-42-18, тел.: (+99871) 283-42-17. Моб.: (+99890) 974-00-61, 974-00-81.
Ўзбекистон Республикаси, 100005, Тошкент шаҳри, 8 Март кўчаси, 57-уй. E-mail:amkodortashkent@mail.ru,www.amkodor.uz,www.amkodor.by

ПРОФНАСТИЛ

ИШЛАБ ЧИҚАРУВЧИ қуйидаги маҳсулотларни тақдим этади:

гальванизацияланган ва полимер қопламали

ПРОФИЛЛАНГАН ЛИСТ

гофраси баландлиги: С-18, С-35

Профнастил учун материал сифатида рулондан кесилган гальванизацияланган полимерик маҳсулотдан фойдаланилади.
Россия Федерацияси металлургия комбинатларида ишлаб чиқарилган.

ГАЛЬВАНИЗАЦИЯЛАНГАН ПРОФНАСТИЛ	ПОЛИМЕР ҚОПЛАМАЛИ ПРОФНАСТИЛ
0,4 мм. — 34 400 сўм / п.м.	RAL 3005 0,45 мм. — 48 000 сўм / п.м.
0,5 мм. — 40 100 сўм / п.м.	RAL 3005 0,50 мм. — 51 800 сўм / п.м.
0,7 мм. — 55 800 сўм / п.м.	RAL 6005 0,45 мм. — 48 300 сўм / п.м.

Қўшимча маълумот учун қуйидаги телефон рақами бўйича мурожаат қилинг: (+ 99895) 197-00-93.

HANGCHA

ХИТОЙДАН СИФАТЛИ ВА ИШОНЧЛИ ОМБОРХОНА ТЕХНИКАСИ

«GST OIL» — Ўзбекистондаги расмий дистрибьютор

Манзил: Тошкент ш., Яшнобод т., Иссиқ сув к., 110.
Телефонлар: (0-371) 269-29-61, 269-29-62, (+99890) 356-47-67.
E-mail: dilmurod_gst@yahoo.com
Веб-саҳифа: www.hyundai-gst.uz

Маҳсулот сертификатланган.

Халқ сўзи
Народное слово

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси Кенгаши, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир Ўткир РАҲМАТОВ

2008 йил 15 январда Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 0001-рақам билан рўйхатга олинган. Нашр индекси — 229. Буюртма Г — 445. 114 526 нусхада босилди, ҳажми — 4 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2. Баҳоси келишилган нархда.

Газетамиз ҳақидаги маълумотларни юклаб олиш учун QR-кодини телефонингиз орқали сканер қилинг.

ТЕЛЕФОНЛАР:
Девонхона (0-371) 233-52-55;
Котибият (0-371) 233-10-28; Эълонлар (0-371) 232-11-15.

ISSN 2010-6785

Таҳририятга келган қўлёзмалар тақриз қилинмайди ва муаллифга қайтарилмайди.

Газетанинг етказиб берилиши учун обунани расмийлаштирган ташкилот жавобгар.

Газета таҳририят компьютер марказида терилди ҳамда оператор М. Бегмуратов томонидан саҳифаланди.

Газетанинг полиграфик жиҳатдан сифатли чоп этилишига "Шарқ" нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси масъул. Босмахона телефони: (0-371) 233-11-07.

МАНЗИЛИМИЗ:
100000,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Навбатчи муҳаррир — У. Файзиева.
Навбатчи — Р. Шеркулов.
Мусаҳҳиҳ — С. Исломов.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. ЎзА якуни — 23.15 Топширилди — 02.20 1 2 3 4 5